

T.C
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI

İLKÖĞRETİM YEDİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN
YAZDIKLARI ÖYKÜLEYİCİ METİNLER ÜZERİNE BİR
İNCELEME

Betül KILIÇ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Dilek CERAN

Konya - 2012

İÇİNDEKİLER

Bilimsel Etik Sayfası	IV
Tez Kabul Formu	V
Ön Söz	VI
Özet	VIII
Summary.....	IX
Kısaltmalar	X
Tablolar Cetveli	XI
1. BÖLÜM: GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.3. Araştırmanın Önemi.....	4
1.4. Araştırmanın Varsayımı	5
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları	5
1.6. Araştırmanın Temel Kavramları	5
1.7. İlgili Yayın ve Araştırmalar	6
2. BÖLÜM: ARAŞTIRMANIN KURAMSAL TEMELLERİ	11
2.1. DİL BECERİLERİ	11
2.1.1. Dinleme / İzleme Becerisi	11
2.1.2. Okuma Becerisi	12
2.1.3. Konuşma Becerisi	13
2.1.4. Yazma Becerisi	14
2.1.4.1. Yazılı Anlatım Unsurları	17
2.1.4.1.1. Konu	17
2.1.4.1.2. Plan	19
2.1.4.1.3. Başlık	21

2.1.4.1.4. Kelime	22
2.1.4.1.5. Cümle	23
2.1.4.1.6. Paragraf	25
2.1.4.1.7. Anlatım Biçimleri	26
2.1.4.1.7.1. Öyküleyici Anlatım Biçimi	26
2.1.4.1.7.2. Betimleyici Anlatım Biçimi	26
2.1.4.1.7.3. Tartışmacı Anlatım Biçimi	27
2.1.4.1.7.4. Açıklayıcı Anlatım Biçimi	28
2.1.4.1.8. Yazma Öğretim Yöntemleri	28
2.2. METİN	29
2.2.1. Bilgilendirici (Öğretici) Metin	32
2.2.2. Öyküleyici (Hikâye Edici) Metin.....	34
3. BÖLÜM: YÖNTEM	36
3.1. Araştırma Modeli	36
3.2. Evren ve Örneklem	36
3.3. Veri Toplama Teknikleri	37
3.4. Veri Çözümleme Teknikleri	40
4. BÖLÜM : BULGU VE YORUMLAR	40
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	40
4.1.1. Öyküleyici Metinlerde Biçim Özellikleriyle İlgili Bulgular	41
4.1.2. Öyküleyici Metinlerde Kural Özellikleriyle İlgili Bulgular	43
4.1.3. Öyküleyici Metinlerde Kelime Özellikleriyle İlgili Bulgular	45
4.1.4. Öyküleyici Metinlerde Cümle Özellikleriyle İlgili Bulgular	47
4.1.5. Öyküleyici Metinlerde Paragraf Özellikleriyle İlgili Bulgular	49
4.1.6. Öyküleyici Metinlerde Başlık Özellikleriyle İlgili Bulgular	51
4.1.7. Öyküleyici Metinlerde Ana Karakter Özellikleriyle İlgili Bulgular.....	53
4.1.8. Öyküleyici Metinlerde Mekân Özellikleriyle İlgili Bulgular	55
4.1.9. Öyküleyici Metinlerde Zaman Özellikleriyle İlgili Bulgular	57
4.1.10. Öyküleyici Metinlerde Başlatıcı Olay Özellikleriyle İlgili Bulgular	59
4.1.11. Öyküleyici Metinlerde Amaç Özellikleriyle İlgili Bulgular	61
4.1.12. Öyküleyici Metinlerde Girişim Özellikleriyle İlgili Bulgular	63

4.1.13. Öyküleyici Metinlerde Sonuç Özellikleriyle İlgili Bulgular	65
4.1.14. Öyküleyici Metinlerde Tepki Özellikleriyle İlgili Bulgular	67
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	69
4.2.1. İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Yazılı Anlatım Becerileri Cinsiyete Göre Anlamli Fark Göstermekte Midir?	69
4.2.2. İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Yazılı Anlatım Becerileri Babanın Eğitim Durumuna Göre Anlamli Fark Göstermekte Midir?	70
4.2.3. İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Yazılı Anlatım Becerileri Annenin Eğitim Durumuna Göre Anlamli Fark Göstermekte Midir?	71
4.2.4. İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Yazılı Anlatım Becerileri Ailedeki Birey Sayısına Göre Anlamli Fark Göstermekte Midir?	72
4.2.5. İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Yazılı Anlatım Becerileri Ailenin Sosyo-Ekonomik Durumuna Göre Anlamli Fark Göstermekte Midir?	73
4.2.6. İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Yazılı Anlatım Becerileri ile Evlerine Süreli Yayın (Kitap, Gazete) Alma Sıklığına Göre Anlamli Fark Göstermekte Midir?	74
4.2.7. İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Yazılı Anlatım Becerileri ile Okul Öncesi Eğitim Alma Durumu Arasında Anlamli Fark Var Mıdır?	75
5. BÖLÜM : SONUÇ VE ÖNERİLER.....	76
5.1. Sonuçlar	76
5.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	76
5.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	81
5.2. Öneriler	82
KAYNAKÇA	84
EKLER	91
ÖZGEÇMİŞ	118

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin	Adı Soyadı	Betül KILIÇ	
	Numarası	095213011007	
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı/ Türkçe Eğitimi Bilim Dalı	
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒	Doktor ☐
	Tezin Adı	İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Yazdıkları Öyküleyici Metinler Üzerine Bir İnceleme	

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Betül KILIÇ

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Adı Soyadı	Betül KILIÇ
Numarası	095213011007
Ana Bilim / Bölüm Dalı	Derece Spiti
Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐
Tez Danışmanı	Yrd.Doc.Dr. Dilek GERAN

Öğrencinin
Tezin Adı İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Yazdıkları Öyküleri
ci Metinler Üzerine Bir İnceleme

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan
başlıklı bu çalışma 25...1.06...2017 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda
oybirliği/çokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul
edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı	Danışman ve Üyeler	İmza
Prof.Dr. Halim SEZARSLAN (Üye)		
Yrd.Doc.Dr. Kemalettin DENİZ (Üye)		
Yrd.Doc.Dr. Dilek GERAN (Danışman)		

ÖN SÖZ

İlköğretim yıllarında kazanılan davranışlar öğrencinin tüm hayatını etkilemektedir. Özellikle Türkçe derslerinin temel beceri alanları olan okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerileri önemli bir role sahiptir. Öğrencilerin hem okul hayatının başarılı olmasında hem de günlük hayatta kendilerini ifade edebilme becerileri bu dört temel becerinin kazanılmasına bağlıdır. Çünkü hangi alanda olursa olsun okuduğunu ya da dinlediğini/izlediğini tam olarak anlamayan ve anlatmak istediğini anlatamayan bireylerin başarılı olması beklenemez. Okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerileri ilköğretim birinci sınıftan başlayarak bu amaca hizmet eder. Yazmanın diğer alanlara göre daha az tercih edildiği görülmektedir. Ancak öğrencilerin yazma becerilerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Bu tezin amacı öğrencilerin yazılı anlatımlarında öyküleyici metin öğelerini kullanma becerilerinin hangi düzeyde olduğunu tespit etmektir.

Öğrencilerin iyi ve doğru yazabilme becerisi kazanabilmeleri, yapılan uygulamalarla yakından ilgilidir. Öğrencilerin yaşlarına ve anlama düzeylerine uygun yazı yazmaları ve yazılarını belirli bir plan dahilinde yazmaları yazılarının daha kolay anlaşılmasını sağlar. Yazma becerisinin geliştirilmesinde metinler önemli yere sahip olduğu dikkate alınarak bu çalışmada yedinci sınıf öğrencilerinin öyküleyici metinleri incelenmiştir.

Çalışmanın birinci bölümünde problem durumu, araştırmanın amacı, önemi, varsayımları, sınırlılıkları, temel kavramlar ve ilgili araştırmalar ele alınmıştır.

Çalışmanın ikinci bölümünde araştırmanın kuramsal temelleri ayrıntılı olarak ele alınmış, dil becerileri, metin ve metin türleri hakkında bilgi verilmiştir.

Çalışmanın üçüncü bölümünde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama teknikleri ve veri çözümleme tekniklerine yer verilmiştir.

Dördüncü bölümde ilköğretim yedinci sınıf öğrencilerinin öyküleyici metin yazma becerilerine ilişkin bulgular yer verilmiş ve bu bulgular yorumlanmıştır.

Çalışmanın beşinci bölümünde ise uygulama sonunda ulaşılan bulgular özetlenmiş ve bu sonuçlara göre çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Çalışmalarım sırasında benden yardımını esirgemeyen ve bana yol gösteren danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Dilek CERAN'a ve desteğini her zaman yanımda hissettiğim aileme teşekkür ederim.

Betül KILIÇ

Öğrencinin	Adı Soyadı	Betül KILIÇ	
	Numarası	095213011007	
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı / Türkçe Eğitimi Bilim Dalı	
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒	Doktor ☐
	Tez Danışmanı	Yrd. Doç. Dr. Dilek CERAN	
Tezin Adı	İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Yazdıkları Öyküleyici Metinler Üzerine Bir İnceleme		

ÖZET

Bu araştırma, ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin öyküleyici metin yazma beceri düzeyini tespit etmek amacıyla yapılmıştır.

Araştırma betimsel bir çalışmadır ve araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma evrenini Amasya ili Merzifon ilçesinde 2011-2012 eğitim öğretim yılında öğrenim gören yedinci sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Örnekleme ise Amasya ili Merzifon ilçesi ilköğretim okullarından sosyo-ekonomik düzeyi düşük, orta ve yüksek olan 5 ilköğretim okulunda öğrenim gören 150 yedinci sınıf öğrencisi oluşturmaktadır.

Öğrencilerin öyküleyici metin yazma beceri düzeylerini belirlemek için öğrencilere öyküleyici metin yazdırılmış, öğrencilerin metinleri yazılı anlatımı değerlendirme formu ve hikâye elementleri değerlendirme ölçeğine göre değerlendirilmiştir.

Araştırma sonucunda öğrencilerin öyküleyici metin yazma becerisine istenen düzeyde ulaşamadıkları tespit edilmiştir. Öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin cinsiyet, anne ve babanın eğitim düzeyi, ailenin sosyo-ekonomik düzeyi eve süreli yayın alınması ve okul öncesi eğitim alma durumuna göre anlamlı farklar bulunduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler : Türkçe eğitimi, yazılı anlatım, öyküleyici metin

	Adı Soyadı	Betül KILIÇ
	Numarası	095213011007
Öğrencinin	Ana Bilim / Bilim Dalı	Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı / Türkçe Eğitimi Bilim Dalı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktor ☐
	Tez Danışmanı	Yrd. Doç. Dr. Dilek CERAN
	Tezin İngilizce Adı	A Study on Primary Edutacion Seventh Grade Students Icon Narrative Texts

SUMMARY

This research was studied to identify the ability level of the 7 th class students' writing narrative text.

The research is a representing study and relational surveillance model was used. In Amasya city Merzifon town seventh class students who is studying in 2011-2012 educational year form the studying ground of this research. 150 seventh class students who study in 5 different schools which belong low, medium and high socio- economical status form the sample.

To identify the ability level of students' writing narrative text, narrative text is written to the students, these texts are evaluated according to narration elements evaluation scale and writing explanation evaluation scale.

According to the research, it was determined that they couldn't arrive the desirable ability level of writing narrative text. It was agreed that students' writing explanation ability changes according to gender, their mother and father's educational level, their families's socio-economic statu, buying periodical and pre-school education.

Key Words : Turkish education, written narration, narrative text.

KISALTMALAR

c.	:	cilt
Ed.	:	Editör/Editörler
f	:	Frekans
F	:	f Deęeri
N	:	Denek Sayısı
Ort.	:	Ortalama
S	:	Standart Sapma
P	:	Anlamlılık Düzeyi
t	:	t Deęeri
S.	:	Sayı
Sd.	:	Serbestlik Derecesi
s.	:	Sayfa
MEB	:	Millî Eğitim Bakanlığı
TDK	:	Türk Dil Kurumu
vd.	:	Ve diğerleri

TABLOLAR CETVELİ

Tablo1:Araştırma Örneklemini Oluşturan Öğrencilerin Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre Dağılımı	37
Tablo 2:Öyküleyici Metin Yazma Konuları	38
Tablo3 :Birinci Öyküde Biçim Ögesine İlişkin Bulgular	41
Tablo4 :İkinci Öyküde Biçim Ögesine İlişkin Bulgular	42
Tablo5 :Birinci Öyküde Kural Ögesine İlişkin Bulgular	43
Tablo6 :İkinci Öyküde Kural Ögesine İlişkin Bulgular	44
Tablo7 :Birinci Öyküde Kelime Ögesine İlişkin Bulgular	45
Tablo8 :İkinci Öyküde Kelime Ögesine İlişkin Bulgular	46
Tablo9 :Birinci Öyküde Cümle Ögesine İlişkin Bulgular	47
Tablo10 :İkinci Öyküde Cümle Ögesine İlişkin Bulgular	48
Tablo 11 :Birinci Öyküde Paragraf Ögesine İlişkin Bulgular	49
Tablo12 :İkinci Öyküde Paragraf Ögesine İlişkin Bulgular	50
Tablo13 :Birinci Öyküde Başlık Ögesine İlişkin Bulgular	51
Tablo14 :İkinci Öyküde Başlık Ögesine İlişkin Bulgular	52
Tablo15 :Birinci Öyküde Ana Karakter Ögesine İlişkin Bulgular	53
Tablo16 :İkinci Öyküde Ana Karakter Ögesine İlişkin Bulgular	54
Tablo17 :Birinci Öyküde Mekân Ögesine İlişkin Bulgular	55
Tablo18 :İkinci Öyküde Mekân Ögesine İlişkin Bulgular	56
Tablo19 :Birinci Öyküde Zaman Ögesine İlişkin Bulgular	57
Tablo20 :İkinci Öyküde Zaman Ögesine İlişkin Bulgular	58
Tablo 21 :Birinci Öyküde Başlatıcı Olay Ögesine İlişkin Bulgular	59
Tablo2 :İkinci Öyküde Başlatıcı Olay Ögesine İlişkin Bulgular	60
Tablo23 :Birinci Öyküde Amaç Ögesine İlişkin Bulgular	61

Tablo24:İkinci Öyküde Amaç Ögesine İlişkin Bulgular	62
Tablo25:İkinci Öyküde Girişim Ögesine İlişkin Bulgular	63
Tablo26:İkinci Öyküde Girişim Ögesine İlişkin Bulgular	64
Tablo27:İkinci Öyküde Sonuç Ögesine İlişkin Bulgular	65
Tablo28:İkinci Öyküde Sonuç Ögesine İlişkin Bulgular	66
Tablo29:İkinci Öyküde Tepki Ögesine İlişkin Bulgular	67
Tablo30:İkinci Öyküde Tepki Ögesine İlişkin Bulgular	68
Tablo31:İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Cinsiyete Göre Öyküleyici Metin Yazma Becerilerine İlişkin T Testi Sonuçları	69
Tablo32:İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Metin Yazma Becerilerinin Baba Eğitim Durumuna Göre ANOVA Sonuçları	70
Tablo33:İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Metin Yazma Becerilerinin Anne Eğitim Durumuna Göre ANOVA Sonuçları	71
Tablo34:İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Metin Yazma Becerilerinin Ailedeki Birey Sayısına Göre ANOVA Sonuçları	72
Tablo35:İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Metin Yazma Becerilerinin Ailenin Sosyo-Ekonomik Durumuna Göre ANOVA Sonuçları	73
Tablo36:İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Metin Yazma Becerilerinin Evlerine Süreli Yayın(Gazete, Dergi) Girme Sıklığına Göre ANOVA Sonuçları.....	74
Tablo37:İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Metin Yazma Becerilerinin Okul Öncesi Eğitim Alma Durumuna İlişkin T Testi Sonuçları	75

1. BÖLÜM: GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın konusuna açıklık kazandırmak üzere problem durumu, çalışmanın amacı, çalışmanın önemi, problem cümlesi, alt problemler, varsayımlar, sınırlılıklar, tanımlar ve ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

İletişimin hızla geliştiği günümüzde insanlar arasındaki anlaşmayı sağlayan iletişim aracı olan dile verilen önem giderek artmaktadır. “Günümüzde teknolojinin hızla gelişmesi, toplumları oluşturan bireylerin de değişmesini gerekli kılmaktadır. Ülkeler ulusal ve evrensel kültür değerlerini tanıyan, bu değerlere katkıda bulunan, kendini gelecek yüzyıllara taşıyacak düşünme ve algılama gücü yüksek, sorunlarla baş edebilen, problemlere kısa sürede farklı çözümler getiren bireyler yetiştirebilmek için eğitim sistemlerini yeniden yapılandırmaktadırlar. Ancak sıralanan hedeflere ulaşmada, bireylerin temel dil becerilerinin de gelişmesi önkoşuldur. Bu yüzden eğitimin her aşamasında dil öğretimine önem verilmesi gerekmektedir. Çünkü gerçekten de dil, bireyin bilincini oluşturan, benliğini biçimlendiren temeldir; bilincin köklerine, bilinçaltının derinliklerine uzanan başlıca insansal işlevdir (Vardar, 1982: 12).

Bir iletişim aracı olan dil basit değil, çok yönlü, çok güçlü bir sistemin aracıdır. Dil, insanı yücelten, onurlandıran, ona saygınlık kazandıran sosyal bir kurumdur. İnsanoğlu zekâsını, duygu ve düşüncelerini dil ile dışa vurur, dil ile paylaşır (Sağır, 2002: 11).

Aksan’a (1998: 55) göre “Dil; düşünce, duygu ve isteklerin bir toplumda ses ve anlam yönünden ortak olan ögeler ve kurallardan yararlanarak başkalarına aktarılmasını sağlayan çok yönlü, çok gelişmiş bir dizgedir.”

Dil insanı diğer varlıklardan ayırır. Güneş’e (2000: 20) göre “Dil insan şahsiyetini oluşturan, zekâsını işleyen dehasını ortaya koyan, ilmî gücünü artıran, kültürünü ayakta tutup besleyen, o kültürün bütün muhtevasını sinesinde saklayan ve tarihin derinliklerine uzanan kökleriyle asırların mirasını bünyesinde barındıran muhteşem bir sistem, tükenmeyen bir kaynak ve mucizevî bir kuvvettir.”

Dil; düşünme ve iletişim aracıdır. Kişinin iletişim yeteneğini, büyük ölçüde onun iletişim aracı olan dili kullanabilme becerisi belirler. Çünkü her şeyden önce anlamayla birlikte dil; bir öğrenme ve öğretme aracıdır. Başka bir deyişle insanın var olduğu dünyayı anlama ve anlatma aracıdır. Bu anlamda insanın duyu ve düşünce yapısını oluşturan ve biçimlendiren araç dildir. Bireyin dil bakımından gelişip zenginleşmesi, duyu ve düşünce yönünden gelişip zenginleşmesi demektir (Sever, 2000: XIII).

Dil anlamayı ve anlatmayı sağlayan bir araç olup bireyler arasındaki iletişimi sağlar. Dil düşünme aracı ve düşüncenin yaratıcısı olup ulusu meydana getiren en temel öğelerden biridir. Aynı dili konuşan insanlar arasındaki duyu ve düşünce birlikteliği, ulus bilincinin oluşmasını sağlar ve bu bilinci pekiştirir. Aynı zamanda dil, ulusun ve insanlığın kültür birikimini aktaran en etkili araçtır (Sever, 2000: 4-5)

Dil, milletlerin devamını sağlayan kültür unsurlarının taşıyıcısı ve aktarıcısıdır. Kültürün nesilden nesle geçmesi, devamı ve yaşaması eğitim-öğretim yoluyla olur. Eğitim ve öğretimin esas görevi, kültürün intikali ve devamını sağlamaktır. Dilin öğretilmesi ve kullanılması, kültürün de kullanılması demektir (Özbay, 2002: 116).

Dil bireylerin birbirleriyle anlaşmasını ve sosyalleşmesini sağlayan önemli bir araçtır. Dil eğitimi ailede başlar ve daha sonra çocuğun çevresindeki kişi sayısı arttıkça öğrendiği kelime sayısı da artmaya başlar. Çocuk okul çağına geldiğinde ana dili eğitimi daha planlı bir şekilde yürütülür. Böylece çocuktaki dil bilinci geliştirilmeye çalışılır.

Dil eğitiminin temel hedefi bireylerin niteliklerini çağın gereklerine uygun olarak geliştirmektir. Bu temel hedefe ulaşmak için disiplinler arası çalışmalara ağırlık verilir. Gelişmiş ülkelerde bu hedeflere ulaşabilmek için farklı disiplinlerden yararlanma yolları aranmaktadır. Bu amaçla psikoloji, sosyoloji, nöroloji ve davranış bilimleri alanlarında ortaya konulan gelişmeler dil öğretiminin uygulamalı olarak yansıtılmaya başlanmıştır (Özbay, 2003: 4).

Türkçenin ana dili olarak öğretiminde amaç, bireylerin dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerilerini geliştirmektir. Bu dört beceri bir bütün olarak ele alınmalıdır. Birey, çeşitli alanlara ilişkin bilgilerin çoğunu dinleme ya da okuma yoluyla edinir. Kendi bilgi, düşünce ve duygularını da başkalarına çoğunlukla konuşma ya da yazma yolu ile iletir. Bu nedenle ana dili eğitiminin diğer derslerin de temeli olduğu unutulmamalıdır (Özbay, 2006: 4).

Türkçe dersinin temel beceri alanlarından biri olan yazma becerisinin ölçülmesinde metinler önemli bir yere sahiptir. Okul öncesi dönemden itibaren masallar, öyküler dinleyerek büyüyen çocukların ilerleyen zamanlarda da öyküleyici metinleri daha kolay okudukları ve anladıkları bilinmektedir. Yazma becerisinin

geliştirilmesinde, öğrencilerin kendilerini tam ve doğru bir şekilde ifade edecekleri düşünüldüğünden bu çalışmada yedinci sınıf öğrencilerinin öyküleyici yazılı anlatımlarına başvurulmuştur.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışma ile İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programında (2006) belirtilen kazanımlara ulaşma düzeyleri ve öğrencilerin yazılı anlatımlarında öyküleyici metin öğelerini kullanma becerilerinin hangi düzeyde olduğunun incelenmesi amaçlanmıştır.

Bu temel problemin cevabının daha net ve ayrıntılı ortaya konması açısından aşağıdaki alt problemlerden yararlanılacaktır:

1. İlköğretim yedinci sınıf öğrencilerinin öyküleyici yazılı anlatımlarında, yazılı anlatım kurallarına uyma ve öyküleyici metin öğelerini kullanma düzeyleri nedir?
 - 1.1. Öyküleyici metinlerin biçim özellikleri bakımından düzeyi nedir?
 - 1.2. Öyküleyici metinlerin kural özellikleri bakımından düzeyi nedir?
 - 1.3. Öyküleyici metinlerin kelime özellikleri bakımından düzeyi nedir?
 - 1.4. Öyküleyici metinlerin cümle özellikleri bakımından düzeyi nedir?
 - 1.5. Öyküleyici metinlerin paragraf özellikleri bakımından düzeyi nedir?
 - 1.6. Öyküleyici metinlerin başlık özellikleri bakımından düzeyi nedir?
 - 1.7. Öyküleyici metinlerin ana karakter özellikleri bakımından düzeyi nedir?
 - 1.8. Öyküleyici metinlerin mekân özellikleri bakımından düzeyi nedir?
 - 1.9. Öyküleyici metinlerin zaman özellikleri bakımından düzeyi nedir?
 - 1.10. Öyküleyici metinlerin başlatıcı olay özellikleri bakımından düzeyi nedir?
 - 1.11. Öyküleyici metinlerin amaç özellikleri bakımından düzeyi nedir?
 - 1.12. Öyküleyici metinlerin girişim özellikleri bakımından düzeyi nedir?

- 1.13. Öyküleyici metinlerin sonuç özellikleri bakımından düzeyi nedir?
 - 1.14. Öyküleyici metinlerin tepki özellikleri bakımından düzeyi nedir?
2. İlköğretim yedinci sınıf öğrencilerinin öyküleyici yazılı anlatım becerileri çeşitli değişkenlere göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
 - 2.1. Cinsiyete göre anlamlı bir farklılık var mıdır?
 - 2.2. Babanın eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık var mıdır?
 - 2.3. Annenin eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık var mıdır?
 - 2.4. Ailedeki birey sayısına göre anlamlı bir farklılık var mıdır?
 - 2.5. Ailenin sosyo-ekonomik düzeyine göre anlamlı bir farklılık var mıdır?
 - 2.6. Evlerine sürelili yayın girme sıklığına göre anlamlı bir farklılık var mıdır?
 - 2.7. Okul öncesi eğitim alma durumları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Türkçe öğretimi anlama, yorumlama ve dili etkili kullanma becerilerini geliştirmeye dayalı olan okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerinden oluşur. Öğrencilere düşündüklerini, gördüklerini, duyduklarını ve incelediklerini sözlü ve yazılı olarak, doğru ve etkili bir biçimde anlatabilme becerisi kazandırmak Türkçe öğretiminin amaçlarından biridir.

Yazılı anlatım her türlü olay, düşünce, durum ve duyguları dili en güzel şekilde kullanarak, belli bir plan dahilinde başkalarına ve yarınlara ulaştırmaya, böylece kalıcılığı sağlamaya imkân veren bir araç olarak tanımlanabilir. Yazılı anlatımın esas gayesi öğrencileri eğitim düzeylerine göre bilgilendirip uygulamalarını sağlamaktır. Yazılı anlatımda sadece kuralları öğrenmek de yeterli değildir. Bunları yazıya aksettirmek de işin önemli bir bölümünü oluşturur. Yani öğrendiklerimizi doğru, kolay, pürüzsüz ve inandırıcı bir anlatım tarzıyla yazıya yansıtılabilmek için uygulamaya yönelmek şarttır. Bu kurallara uyulması anlama ve anlatma işini kolaylaştırır (Aktaş ve Gündüz, 2010: 61-62).

Öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini geliştirebilmek için kullanılacak en etkili araç metin yazdırmaştır. Çalışmamızda ilköğretim 7. sınıf öğrencilerine Türkçe dersi içinde yazılı anlatım uygulamaları yaptırılarak öyküleyici metin yazma becerilerinin hangi düzeyde olduğu tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırma öğrencilerin duygu ve düşüncelerini, tasarladıklarını ne kadar etkili kullandıklarını göstermektedir. Araştırma sonuçlarının öğrencilerin kendilerini tam ve doğru bir şekilde ifade etmelerine, iletişim becerilerinin gelişmesine ve dil eğitim ve öğretimiyle ilgili yapılan çalışmalara, Türkçe ders kitabı yazarlarına, program hazırlayanlara ve öğretmenlere katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.4. Araştırmanın Varsayımları

1. Araştırma kapsamında örnekleme oluşturan öğrenciler evreni temsil edebilecek niteliktedir.
2. İlköğretim yedinci sınıf öğrencilerinin öyküleyici metinleri öğrencilerin gerçek durumunu temsil etmektedir.
3. Araştırma için ilköğretim yedinci sınıf öğrencilerine yazdırılan öyküleyici metinler evreni ve örnekleme temsil etmek için yeterli sayılmaktadır.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma Amasya ili Merzifon ilçe merkezinde belirlenen beş ilköğretim okulunun yedinci sınıflarında öğrenim gören 150 öğrenciyle, ilköğretim yedinci sınıf öğrencilerinin öyküleyici metin yazma düzeylerini belirlemek için yazdırılan öyküleyici metinlerle sınırlandırılmıştır.

1.6. Araştırmanın Temel Kavramları

Dil: İnsanların duygularını ve düşüncelerini bildirmek için kelimelerle, yazıyla ve işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisan (TDK: 280). Dil, düşünce duygu ve isteklerin, bir toplumda ses ve anlam yönünden ortak olan öğeler ve kurallardan yararlanılarak başkalarına aktarılmasını sağlayan çok yönlü, çok gelişmiş bir dizgedir (Aksan, 1998: 55).

Ana dili: Başlangıçta anneden ve yakın aile çevresinden, daha sonra da ilişki bulunulan çevrede öğrenilen, insanın bilinçaltına inen ve bir toplumda en güçlü bağlarını oluşturan dildir (Göğüş, 1978: 1).

Metin: Metin; herhangi bir konu veya olayın dil vasıtasıyla -yazılı veya sözlü olarak- ifadesinden oluşan söz bütünüdür (Çetişli, 2001: 120).

Öyküleyici Metin: Bilgi dağarcığından çok yaşantıyı zenginleştiren yaşantı nitelikli metinlere öyküleyici metin denir (Güneş, 2002: 88).

Yazılı Anlatım: Her türlü olay, düşünce, durum ve duyguları, dili en güzel şekilde kullanarak, belli bir plan dahilinde başkalarına ve yarınlara ulaştırmaya, böylece kalıcılığını sağlamaya fırsat veren bir araçtır (Aktaş ve Gündüz, 2010: 163).

Öğretim Programı: Öğretim programı, eğitim programında gösterilen kazanımların gerçekleşebilmesi için gerekli olan öğretmen, konular, eğitim ortamları, yöntem, teknik, fiziki imkanlar, ders araçları, ölçme ve değerlendirme gibi unsurları kapsayan bir bütündür (Özbay, 2006: 15).

1.7. İlgili Yayın ve Araştırmalar

İlköğretim ve ortaöğretim öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerini ölçmek amacıyla pek çok çalışma yapılmıştır. Bu bölümde yazma eğitimi ve öyküleyici metinle ilgili yapılan uygulamalı çalışmaların kapsamı, yöntemi ve sonuçları hakkında bilgi verilmiştir.

Coşkun (2005), “İlköğretim Öğrencilerinin Öyküleyici Anlatımlarında Bağdaşıklık, Tutarlılık ve Metin Elementleri” adlı doktora tezinde ilköğretim beşinci ve sekizinci sınıf öğrencilerinin öyküleyici anlatımlarını metin bağdaşıklığı, metin tutarlılığı ve metin elementleri bakımından değerlendirmiştir. Farklı sosyoekonomik düzeylerdeki 191 beşinci sınıf, 181 sekizinci sınıf öğrencisi çalışmanın örneklem grubunu oluşturur. Bağdaşıklık düzeyi değerlendirme ölçeği, öyküleyici anlatım tutarlılık değerlendirme ölçeği ve hikâye elementleri değerlendirme ölçeği olmak üzere üç ölçek kullanılmıştır. Öğrencilerin oluşturduğu metinlerden bağdaşıklık, tutarlılık ve hikâye elementlerinin kullanımıyla ilgili örnekler verilerek değerlendirilmiştir. Öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıflara ve sosyoekonomik düzeylerine göre anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir.

Araştırma sonucunda öğrencilerin bağdaşıklık araçlarının kullanılmasıyla ilgili sorunlar yaşadıkları tespit edilmiştir. Öğrencilerin yazdıkları metinlerde tutarlılığı sağlamada sorunlar yaşadıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin yazmayı beyindeki bilgilerin düzensiz bir biçimde sıralanması ve yazıya dökülmesi şeklinde gerçekleştirdikleri ve bu sorunu öğrencilerin bir metin oluşturabilmek için gerekli olan düşünme, karar verme ve planlama becerilerinin zayıf olduğunu gösterdiği belirtilmiştir. Öğrencilerin yazdıkları metinlerde hikâye elementlerini kullanmada da sorun yaşadıkları tespit edilmiştir. Bu sorunlar: Ana karakterin yeterince

tanıtılmaması, mekânın yeterince tanıtılmaması, hikâyedeki kurgusal zamanla gerçek zamanın karıştırılması, zamanın çok hızlı ilerlemesi, aynı girişimin tekrar tekrar gerçekleşmesi, sonucun çok hızlı gelişmesi ve çok kısa anlatılması, sonucun üstü kapalı biçimde kalması, kahramanın tepkisinin yansıtılmaması başlıkları altında değerlendirilmiştir.

Yılmaz (2008), “İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Metin Yazma Becerileri” adlı yüksek lisans tezinde, Çorum il merkezinde bulunan 3 ilköğretim okulunun 6. sınıf öğrencilerinin öyküleyici metin yazma becerilerini belirlemek için metinler yazdırmıştır. Öğrenci metinleri öyküleyici metin yazma beceri ölçeğine göre değerlendirilmiştir. Araştırma sonunda öğrencilerin öyküleyici metin yazma becerilerinin yeterli olmadığı tespit edilmiştir.

Arı (2008), “Öğrencilerin Hikâye Edici Metinlerinin Çözümleyici Puanlama Yönergesine Göre Değerlendirilmesi (6.ve 7. Sınıf Örneği)” adlı doktora tezinde İstanbul ili Anadolu yakasında bulunan ilköğretim okullarının altıncı ve yedinci sınıflarında öğrenim gören öğrencilerine hikâye edici metinler yazdırılmış ve çözümleyici puanlama yönergesi kullanılarak değerlendirilmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin yazdığı hikâye edici metinlerin, öğretim yılı başında altıncı ve yedinci sınıfta değerlendirmeye alınan on özellikte orta düzeyde oldukları belirlenmiştir. Çözümleyici puanlama yönergesini oluşturan bütün özelliklerde kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha başarılı olduğu ve başarı ortalamasına göre cümle, düğüm, çözüm özellikleri bakımından altıncı sınıf öğrencilerinin yedinci sınıf öğrencilerinden daha başarılı oldukları tespit edilmiştir.

Sallabaş (2007), “İlköğretim Beşinci Sınıf öğrencilerinin Kendilerini Yazılı Olarak İfade Etme Kazanımlarına Ulaşma Düzeyi” adlı yüksek lisans tezinde Ankara il merkezindeki farklı sosyoekonomik düzeydeki 3 ilköğretim okulundan 105 ilköğretim beşinci sınıf öğrencisinin İlköğretim Türkçe Dersi (1-5. Sınıflar) Öğretim Programında belirtilen kendini yazılı olarak ifade etme kazanımlarına ulaşma düzeylerini değerlendirmiştir. Öğrencilere bilgilendirici ve öyküleyici metinler yazdırılmış ve öğrencilerin yazılı anlatımları kazanımlardan oluşturulan bilgilendirici ve öyküleyici metin yazma ölçeğine göre değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin ölçülen kazanımlardan 12’sine istenen düzeyde ulaştıkları, 10’una istenen düzeyde ulaşamadıkları belirtilmiştir. Öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki ortak kazanımlara ilişkin öyküleyici ve bilgilendirici metin yazma becerileri puan ortalamaları arasında, bilgilendirici metin yazma lehine bir farklılık tespit edilmiştir.

Deniz (2000), “Yazılı Anlatım Bakımından Köy ve Kent Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Durumu” adlı yüksek lisans tezinde Çanakkale ili Merkez ilçeye bağlı köy ve kent ilköğretim okullarında beşinci sınıfta öğrenim gören 400 öğrencinin yazılı anlatım becerilerini değerlendirmiştir. Köy ve kent yaşamının yazılı anlatım becerisi üzerindeki etkisini, öğrenciyi etkileyebilecek çevre faktörlerini, öğrencinin

okul içi ve okul dışı yaşamını incelemiştir. Yazılı anlatım ürünlerinin değerlendirilmesi sonucunda köy öğrencilerinin başarı ortalamalarının (%40), kent öğrencilerinin başarı ortalamalarından (%48) daha düşük olduğu tespit edilmiş ve aradaki bu farkın sosyal çevrenin farklı olmasından kaynaklanabileceği vurgulanmıştır.

Temizkan (2003), “Yazılı Anlatım Etkinliği Çerçevesinde Türkçe Öğretmenlerinin Çalışmalarına İlişkin Bir Değerlendirme” adlı yüksek lisans tezinde 7. sınıf Türkçe öğretmenlerinin yazılı anlatım etkinliği çerçevesinde yaptıkları uygulamaları ve uygulamaların öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini geliştirmede ne kadar etkili olduğu değerlendirilmiştir. Araştırma Antakya merkez ilköğretim okulları 7. sınıf öğrencileriyle sınırlandırılmıştır. Örneklem olarak belirlenen 60 öğretmenden rastgele seçilen 18 öğretmen tarafından birer sınıfın kâğıtları incelenmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin genellikle ideal uygulamalar yaptıkları ancak öğrencilerin kompozisyon kâğıtlarından elde edilen sonuçların istenen düzeyde olmadığı tespit edilmiştir.

Koçak (2005), “Bolu İli İlköğretim Beşinci ve Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerine Bir Araştırma” adlı yüksek lisans tezinde Bolu il merkezinde iki okul ile Mudurnu ilçe merkezinde bir okulun beşinci ve sekizinci sınıf öğrencilerine yazılı anlatım uygulaması yapmıştır. Yazılı anlatım becerilerine aile ve yakın çevrenin, yaşanılan çevrenin, öğrencilerin okuma alışkanlıklarının etkisi araştırılmıştır. Çalışmanın sonucunda öğrencilerin ilgi duydukları ve iç içe buldukları konularda daha başarılı oldukları, ilköğretim beşinci ve sekizinci sınıf arasında yazılı anlatım yönünden belirgin bir fark olmadığı, şehirde yaşayan öğrencilerin köyde yaşayan öğrencilerden daha başarılı oldukları tespit edilmiştir.

Akbayır (2006), “Yazılı Anlatım Biçimlerinin Yazma Becerisi Edinimindeki İşlevleri” adlı yüksek lisans tezinde Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören 20 öğrenciye 10 hafta boyunca 80 metin yazdırmış ve değerlendirmiştir. Araştırma sonucunda uygulama sürecinin bitiminde öğrencilerin yaratıcı ve düşünsel yönü yüksek, kurgu ve dil açısından nitelikli metin oluşturmada belirli bir düzeye ulaşabildikleri belirlenmiştir.

Avcı (2006), “İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Yaptıkları Yazılı Anlatım Yanlışlarının İncelenmesi (Muğla İli Örneği)” adlı yüksek lisans tezinde Muğla il merkezinde bulunan 10 ilköğretim okulunda okuyan 8. Sınıf öğrencilerinden rastlantısal yöntemle seçilen 100 öğrencinin yazılı anlatım çalışmaları gözlenebilir otuz bir maddelik davranışa göre, verilerin tamamı göz önüne alınarak oluşturulmuş ölçütler doğrultusunda değerlendirilmiştir. Örnekleme oluşturan okul ve öğrenciler ayrı ayrı değerlendirilerek en çok yanlış yapılan davranış ve en az puan alan okullar belirlenmiştir. Cinsiyete göre değişen belirgin bir fark olup olmadığı incelenmiştir.

Araştırma sonucunda cinsiyete farklılık olan on bir davranışta kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha başarılı olduğu belirlenmiştir. İki noktayı doğru kullanabilme, turnak işaretini doğru kullanabilme, “de” bağlacını doğru yazma, sayıları doğru yazma, konuyu paragraf yapma en çok uygulama hatası görülen davranışlar olarak tespit edilmiştir.

Çelikpazu (2006), “Erzurum Merkez İlçe İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerine Bir İnceleme” adlı yüksek lisans tezinde 14 ilköğretim okulunun 6. sınıflarında okuyan öğrencilerin kompozisyon kâğıtlarını değerlendirmiştir. Öğrencilerin yazılı anlatımlarında ses, şekil, cümle, anlam, anlatım bozukluğu, yazım ve noktalama yanlışları tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırma sonucunda yerel ağzın etkisiyle ortaya çıkan okuma yazma alışkanlığının yetersiz olmasının öğrencilerin başarılarını etkileyen en büyük faktör olduğu belirtilmiştir.

Kırbaş (2006), “İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerinin Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tezinde Erzurum il merkezinde farklı sosyoekonomik düzeyde altı ilköğretim okulunun sekizinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımlarında yaptıkları imlâ, noktalama kurallarının uygulanması ve planlama hatalarını belirlemeye çalışmıştır. Öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin okul, cinsiyet, ailenin aylık geliri, Türkçe dersinden birinci dönem alınan not ve en çok sevdiği ders gibi değişkenlere göre farklı olduğu tespit edilmiştir.

İnce (2006), “İlköğretim 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerinin Ölçülmesi ve Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tezinde Muğla il merkezinde bulunan 7 ilköğretim okulundan 150 öğrenciye yazılı anlatım uygulaması yapılmıştır. İlköğretim 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin imlâ, noktalama ve yazılı anlatım becerileri değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda sınıf seviyesi arttıkça kompozisyonlarda kullanılan kelime sayılarının, noktalama hatalarının ve imlâ hatalarının ortalamasının arttığı, yazılı anlatım bozukluklarının azaldığı tespit edilmiştir.

Maltepe (2006), “Yaratıcı Yazma Yaklaşımı Açısından Türkçe Derslerindeki Yazma Süreçlerinin ve Ürünlerinin Değerlendirilmesi” adlı doktora tezinde Balıkesir’de OKS başarısına göre 9 okuldan eşit sayıda alt, orta ve yüksek düzeyde olmak üzere 266 öğrencinin yazılı anlatımlarını incelemiştir. İlköğretim öğrencilerinin Türkçe derslerindeki yazılı anlatım çalışmaları yaratıcı yazma yaklaşımına göre değerlendirilmiştir. Araştırmada nitel ve nicel araştırma stratejileri kullanılmıştır.

Araştırmanın nicel sonuçlarına göre Türkçe derslerindeki uygulamaların öğrencileri yaratıcı yazıma yöneltebilecek, yazmaya hazırlık ve yazılanları değerlendirme süreçlerini yeterince içermediği belirlenmiştir. Araştırmanın nitel sonuçlarına göre öğrencilerinin yazılarında düşünsel yaratıcılık açısından aktarmacı bir düşünce yapısı

sergiledikleri, özdeşim kurma ve farklılık açısından yeterli düzeyde olmadıkları tespit edilmiştir. Dilbilgisi kuralları, yazım ve noktalama kuralları açısından yazılı anlatım ürünlerinin değerlendirilmesi amacıyla dört düzeyli bütüncül bir puanlama yönergesi kullanılarak öğrencilerin kompozisyonları değerlendirilmiş ve OKS başarısına göre alt, orta ve yüksek düzeydeki öğrencilerin ve 6,7 ve 8. sınıf öğrencileri arasında farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Büyükikiz (2007), “İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerinin Söz Dizimi ve Anlatım Bozukluğu Açısından Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tezinde ilköğretim 8. sınıfta okuyan farklı sosyoekonomik düzeydeki 105 öğrencinin yazılı anlatım becerilerini söz dizimi ve anlatım bozukluğu açısından değerlendirmiştir. Araştırmada öğrencilerden kendilerine verilen 11 konudan istedikleri bir konuyu seçerek kompozisyon yazmaları istenmiştir.

Araştırma sonunda öğrencilerin toplam 1360 cümle kullandığı, bu cümlelerin %76’sı (1041) basit, %9 (135) birleşik, % 5’i (69) sıralı, %8’i (115) bağlı cümle olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin yazdığı cümleler anlatım bozukluğu açısından değerlendirildiğinde 12 türde toplam 311 anlatım bozukluğu tespit edilmiştir.

Özdemir (2008), “Orta Öğretim Seçme Sınavında Başarılı Olan Öğrencilerin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerine Bir İnceleme” adlı yüksek lisans tezinde 2006 yılında Ortaöğretim Seçme Sınavında 400 ve üzeri puan alan öğrencilerin yazılı anlatım becerileri incelenmiştir. Ankara ili merkez Anadolu Liselerinde 9. sınıfta öğrenim gören 100 öğrenciye kompozisyon yazdırılmış ve kompozisyon değerlendirme ölçeğine göre değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda yazma becerisinin öğrencilerin hayatlarını etkileyecek bir sınavda ölçülememesinin büyük eksiklik olduğu ve öğrencilere ilköğretim ikinci kademedede yeterli düzeyde yazma alışkanlığı ve becerisinin kazandırılmadığı tespit edilmiştir.

Çelik (2010), “İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Bilgilendirici Metin Yazma Kazanımlarına Ulaşma Düzeyleri” adlı yüksek lisans tezinde Samsun il merkezinde bulunan okulların 8. sınıflarında öğrenim gören 420 öğrencinin bilgilendirici metin yazma beceri düzeylerini belirlemek için metin yazdırılmıştır. Çalışmada metinler, Türkçe Öğretim Programında yer alan yazma becerisiyle ilgili kazanımlar arasından bilgilendirici metin yazma kazanımıyla ilgili olduğu düşünülen 12 kazanım maddesine göre değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin “Türkçenin söz varlığından yararlanarak anlatımını zenginleştirir, olayları ve bilgileri sıraya koyarak anlatır, yazısında sebep-sonuç ilişkisini kurar, yazısına konunun ve türün özelliğine uygun bir giriş yapar, yazıyı etkileyici ifadelerle bir sonuca bağlar, konunun özelliğine uygun düşüncüyü geliştirme yollarını kullanır, yazısında amaç-sonuç ilişkileri kurar.” kazanımlarına yeterli düzeyde ulaşamadıkları ; “Yazısını bir ana fikir etrafında planlar, yazısının ana fikrini yardımcı fikirlerle destekler, yazıya konuyla ilgili kısa ve dikkat çekici bir başlık bulur, tekrara düşmeden yazar,

Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar.” kazanımlarına yeterli düzeyde ulaştıkları tespit edilmiştir. Öğrencilerin anne ve baba öğrenim durumlarına göre, ailenin sosyo-ekonomik durumuna göre, eve süreli yayın girme durumuna göre, okul öncesi eğitim alma durumuna göre ve düzenli kitap okuma alışkanlığına sahip olma durumuna göre yazılı anlatım başarılarının anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

2. BÖLÜM: ARAŞTIRMANIN KURAMSAL TEMELLERİ

2.1. DİL BECERİLERİ

2.1.1. Dinleme / İzleme Becerisi

Dört temel dil becerisi içinde önemli bir yeri olan dinleme becerisi, konuşan ya da sesli okuyan bir kişinin vermek istediği sözlü mesajları doğru olarak anlayabilme etkinliğidir (Özbay, 2007: 40).

Dinleme, işittiğimizi anlamak ve saklamak ya da işittiğimizi anlamak amacıyla dikkat harcamaktır (Sever, 2000: 11)

Dinleme/izleme, iletişim kurmanın ve öğrenmenin temel yollarından biri olup verilen iletiyi doğru bir şekilde anlama, yorumlama ve değerlendirme becerisidir. Bu becerinin geliştirilmesiyle öğrencilerden dinlediklerini/izlediklerini sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişkilendirme, eleştirme ve bunlarla ilgili çıkarımlarda bulunma gibi üst düzey becerileri gerçekleştirmesi beklenmektedir. İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı (2006)’nda dinleme/izleme becerisi bölümünde öğrencilerin düzeyine uygun etkinlikler aracılığıyla “dinleme/izleme kurallarını uygulama, anlama ve çözümlenme, değerlendirme, söz varlığını zenginleştirme, etkili dinleme/izleme alışkanlığı kazanma” amaçları yer almaktadır. Böylece öğrencilerin toplum hayatına aktif bir dinleyici/izleyici olarak katılması sağlanır ve öğrencilerin iletişim kurma becerileri geliştirilir.

İnsan, dili önce çevresindekileri dinleyerek öğrenir. Yaşamının her alanında da öğreneceği pek çok bilgiyi dinleme aracılığıyla elde eder. Okul öncesi dönemde bilgi dağarcığı büyük oranda dinleme yoluyla gelişir. Okul döneminde de öğrenciler bilgileri daha çok dinleyerek öğrenirler. Akyol’a göre (2006: 1) “Sınıf ortamında

dinleme/izlemenin daha sağlıklı gerçekleşebilmesi için öğretmenlere birtakım görevler düşmektedir; derste göz göze gelmekten kaçınan, aşırı hareketli olan ve ders anlatırken dikkati dağıtacak şekilde konuşan öğrencilerle yakından ilgilenilmelidir.

Dinleme, iletişimin de en temel unsurlarından biridir. İletişim sürecinde kaynak tarafından iletilenler, alıcı tarafından paylaşırsa öğrenme gerçekleşir. Konuşmacı ile dinleyici birbirleriyle bağlantılı olduğu sürece kesintisiz bir iletişim sağlanmış olur.

2.1.2. Okuma Becerisi

Okuma, bir yazının harflerini, sözcüklerini tanıma ve anlamlarını kavramaktır (Tazebay, 1997: 3).

Okuma, yazıya geçirilmiş bir metne bakarak bunu sessizce çözümleyip anlamak ve aynı zamanda seslere çevirmek, yazılmış bir metnin iletmek istediği şeyleri öğrenmek (TDK, 2005: 1494)'tir.

Okuma sözcüklerin duyu organları algılanması ve anlamlandırılmasına dayanan zihinsel bir etkinliktir. Okuma becerisi zihinsel ve fiziksel unsurların birlikte işlenmesiyle oluşur ve insanların kendini geliştirmesini sağlar. İnsanların anlama yeteneği okuma ve dinleme becerilerinden meydana gelir. Okuma etkinliğinin temel amacı okuduğunu anlamaktır. Okuduğunu anlama becerisi de kelime hazinesinin zenginliğiyle yakından ilgilidir. Kişinin kelime hazinesi onun kavrama ve algılama yeteneklerinin belirleyicisidir. Okuma arttıkça kelime hazinesi gelişir, kelime hazinesinin gelişmesi de anlamayı kolaylaştırır. Türkçe öğretiminde okumanın, dolayısıyla anlamının geliştirilebilmesi için öğrencilere okuma alışkanlığının kazandırılması gerekir. Kelime hazinesinin geliştirilmesinde Akyol ve Temur (2009: 204) şu görüşü savunurlar:

“Kelime öğretiminde en etkili yol anlamlı çalışma yapmaktır. Çünkü anlamlı etkinlikler, öğrencilerin tecrübelerini kullanmasına fırsat vermekte, onları öğrenim sürecinde analiz etmeye ve derinlemesine düşündürmeye yönlendirmektedir. Bunun sonucunda da öğrenci bilgileri uzun belleğe daha etkili bir şekilde aktarmaktadır. Unutma insan için kaçınılmaz bir süreçtir. Onu geciktirmek aralıklı ve anlamlı tekrarlarla mümkün olabilir.”

Okuma, aynı zamanda yazma alışkanlığı da kazandırır. Kişinin yazmayı öğrenmesinin temelinde okuma bilmesi yer alır. Bu nedenle okuma ve yazma becerileri birlikte kazandırılmalıdır. Yazma becerisini kazanmada özgün eserlerin kullanılması dili doğru kullanmayı öğretir.

Alperen (1994: 44)'e göre ‐Yazmayı öğrenme, okumaya göre daha karmaşıktır. Çünkü okuma işleminde göz yazılı bir metni görür ve bu kanaldan alınan duyular zihne gider, burada anlam kazanarak sese çevrilir. Başka bir söyleyişle okumada zihnimizi faaliyete geçiren bir obje olduğu halde, yazmanın objesi hafıza ve çağrışımlarla zihin tarafından üretilir. Buna göre yazmanın okumada olduğu gibi bir objesi yoktur. Daha önce kazanılmış bilgiler, tecrübeler, hatıralar, görülmüş ve yaşanmış olaylar şuur alanına çıkarılarak yazı ile ifade edilir. Ancak dikte ve kopya usulü çalışmalarda, görüleni aktarma söz konusudur.‑

İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı (2006)'nda okuma becerisiyle öğrencilerin metinleri doğru, akıcı bir biçimde ve uygun yöntemleri kullanarak okuyabilmeleri, okuduklarını değerlendirebilmeleri ve okumayı alışkanlık haline getirebilmeleri amaçlanmıştır. Bu amaçlara yönelik olarak okuma kurallarını uygulama, okuduğu metni anlama ve çözümleme, okuduğu metni değerlendirme, söz varlığını zenginleştirme, okuma alışkanlığı kazanma gibi kazanımlara yer verilmiştir.

2.1.3. Konuşma Becerisi

Konuşma, kişinin duygu ve düşüncelerini sözle bildirmesidir (Kavcar vd. 1998 : 57).

Konuşma, duyguların, düşüncelerin, hayallerin ve bilgilerin dil aracılığıyla karşısındakine aktarılmasıdır. Konuşma becerisi insanların diğer insanlarla ilişkilerini sürdürebilmesi için en çok kullandığı dil becerisidir. ‐Konuşma çağlar boyunca insanın insanla ilişkilerini düzenlemede, kişilerin birbirlerini etkilemede önemli bir yere sahip olmuştur (Sever, 2000: 20). İnsanlar arasındaki iletişim büyük oranda konuşma aracılığıyla gerçekleştirilir. İnsanoğlu birlikte yaşamaya başladığından beri iletişim kurma ihtiyacı hissetmiştir. Konuşma da dil aracılığıyla iletişim kurmayı sağladığından toplumsal bir yaşantı ürünü olarak kabul edilir. Bu nedenle konuşma önemli bir iletişim ve etkileşim aracıdır.

Konuşma, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin de temelinde yer alır. Öğretmen-öğrenci arasındaki bilgi alışverişi, açıklama, anlatma, değerlendirme en çok konuşma aracılığıyla yapılır. Konuşma yetisi doğuştan getirilir fakat doğru ve etkili konuşma eğitim ile elde edilen bir beceridir. Etkili ve güzel konuşma eğitiminin geliştirilmesi, bireylerin toplum halinde yaşamalarında çok büyük bir öneme sahiptir. Bu sebepten dolayı konuşma becerisinin geliştirilmesinde ana dili öğretmenlerine büyük sorumluluk düşmektedir (Özbay, 2007: 100).

Çocuklar okula gelmeden önce konuşmayı öğrenirler. Ancak yakın çevrenin ağız özelliklerini taşıyan bu konuşma okullarda verilen eğitimle şekillendirilmelidir.

Çocuğun konuşma becerisindeki yanlışların düzeltilmesi, eksikliklerin tamamlanması ve konuşmanın geliştirilmesi okulun amaçlarından biridir.

Konuşma becerisi, dinleme becerisiyle doğrudan ilgilidir. Konuşmanın birden fazla kişi arasında olması ve tarafların birbirini dinlemek zorunda olması bunun başlıca nedenidir. Dinleme olmadan konuşma olmayacağı gibi dinleme becerisi gelişmemiş insanların güzel konuşmaları da mümkün değildir.

Konuşma becerisi, öğrencilerin çevreleriyle iletişim kurmaları, iş birliği yapmaları, ortak karar vermeleri ve karşılaştıkları sorunları çözmeleri açısından da önemli bir alandır. Bu nedenle öğretmenin konuşma etkinliklerinde öğrencilerin her birinin ayrı ayrı söz almalarını sağlayarak, onları bu çalışmalara katması gerekir (Özbay, 2007: 101). Doğru, etkili ve güzel konuşan bireylerin yetiştirilmesi için ise konuşma becerisi, okuma, yazma ve dinleme becerileriyle desteklenmelidir.

İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programında (2005: 6) konuşma becerisine yönelik olarak konuşma kurallarını uygulama, hazırlık yapma, sesini ve beden dilini etkili kullanma, kendini sözlü olarak ifade etme alışkanlığı kazanma, kendi konuşmasını değerlendirme amaçlarına ulaşmayı sağlayacak kazanımlara yer verilmiştir. Konuşma becerisinin geliştirilmesiyle öğrencilerin Türkçenin zengin söz varlığından yararlanarak kendilerini doğru ve rahat ifade edebilmeleri, sosyal hayatta karşılaşacakları sorunları konuşarak çözebilmeleri amaçlanmıştır.

2.1.4. Yazma Becerisi

Yazma, zihindeki duygu, düşünce ve bilgilerin yazılı olarak ifade edilmesidir. İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programının amaçları arasında yazmanın bir beceriye dönüştürülmesi ele alınmıştır. Dolayısıyla bilgi, duygu, düşünce ve hayallerin etkili bir biçimde yazıya dönüştürülmesi için öncelikle öğrencilerin dinledikleri ile okuduklarını iyi anlamaları ve zihinlerinde yapılandırmaları gerekir.

Yazma bir süreçtir. Yazma süreci ön bilgileri gözden geçirme, düzenleme ve aktarma olmak üzere üç aşamayı içerir. Yazmaya zihinde yapılandırılmış duygu, düşünce ve bilgilerin gözden geçirilmesiyle başlanmalıdır. Yazının amacı, yöntemi ve sınırları belirlenerek bilgile düzenlenmeli ve yazıya aktarılmalıdır. Yazma becerileri bu üç aşamadaki çalışmalarla geliştirilebilir.

Çocuğun yazma becerileri geliştikçe bilgiyi transfer etme, düşünceleri gözden geçirip düzenleme daha etkili bir şekilde yapılır. Bu durum üst düzey yazmaların ortaya çıkmasını sağlar. Yazma becerileri gelişmemiş öğrenciler bilgiyi aktarmaya dayalı yazımları daha fazla yapmaktadırlar. Bunun nedeni metni yorumlayıp kendi tarzlarıyla bütünleştirememeleridir. Bilgi aktarmaya dayalı yazmanın bir şekli de

kopyalamadır. Burada çocuk metinde yazanı aynen aktarır veya bölümleri (satırları, paragrafları) aynen birleştirir (Akyol, 2006: 93).

Dili kullanmanın en iyi yolu yazılı anlatımdır. Yazı her türlü duygu, düşünce ve durumu geniş kitlelere ve gelecek kuşaklara ulaştırır. Böylece kalıcılığı sağlar. Bu özelliğinden dolayı insanoğlunun en önemli buluşlarından sayılır. Adalı'ya (2009: 31) göre “İnsanoğlunun geçmişten getirdiği yaşamsal, kültürel, sanatsal tüm varlığı, yazı kalıcı kılar. Yazının en önemli kültür aktarıcısı olduğu unutulmamalıdır. Yazılan şey tüm evrene yayılabileceği gibi, yazıldığı andan itibaren kuşaktan kuşağa aktarılabilir. Böylece yazı, bugün kitle iletişim aracılığıyla kalıcı ve aktarıcı olma özelliği kazanmaya başlayan sözün, takılı kaldığı önemli engelleri en baştan aşmıştır.” Ancak yazılı anlatımı kalıcı kılmak kolay bir iş değildir. Öğrenilenlerin doğru, kolay ve inandırıcı bir anlatım tarzı ile anlatılabilmesi için uygulama yapmak gerekir. Böylece anlama ve anlatma işi kolaylaşmış olur.

İlköğretim Türkçe Dersi (1-5. Sınıflar) Öğretim Programı (2005)'nda yazma çalışması yapılırken dikkat edilecek yol şu şekilde ifade edilmiştir:

“Duygu, düşünce ve bilgileri açık ve anlaşılır bir şekilde yazma zihinle ilgili becerileri geliştirmeyi gerektirir. Öğrenciler yazma becerileri yoluyla düşüncelerini sıralama, sınıflama, düzenleme ve yazma kurallarını uygulamayı öğrenirler. Yazma becerileri öğrencilerin düşüncelerini geliştirme, bilgilerini düzenleme, dili etkili kullanma, öğrenme, düşünme, anlama, iletişim kurma ve duygularını aktarma becerilerini de geliştirir.”

Yazmanın ilk basamağı düşüncelerini sıralama ve düzenlemedir. Öğrenciler düşüncelerini kâğıt üzerine aktarırlar. Kâğıt üzerine aktarılan düşünceler daha kolay incelenir ve karşılaştırılır. Bu işlemler öğrencilerin hem düşüncelerini hem de zihin yapısını düzenlemesine yardım eder.

Gözlem ve tecrübeler aracılığıyla elde edilen düşünce ve duygular gelişigüzel anlatılamaz. Birbirleriyle ilgileri ve önem derecelerine göre düzenlenmesi ve sıralanması gerekir. Bu düzenleme ve sıralama işine plan denir.

Plan; konu ile ilgili zihinde meydana gelen fikirlerin, olayların ve duyguların mantıklı bir düzenle yazıda yer almasını sağlayan, yazılacaklarla ilgili gereksiz ayrıntıları temizleyen ve yazının her aşamasının birbirine anlamlı olarak bağlanmasına yardım eden bir iskelettir (Karaalioğlu, 2003: 161).

Bir yazının planlanması fikirlerin rahatça anlatılmasını sağlar. Konunun sınırlandırılması düşünceleri somutlaştırılmasını ve düşüncelerin düzenlenmesini kolaylaştırır. Yazıyı kaleme alacak kişiyi kararsızlık ve zaman kaybından kurtarır. Tekrarlardan, çelişkilerden kurtarır. Yazının kolay okunmasını ve düşüncelerin anlaşılmasını sağlar. Duygu, düşünce ve hayalleri ölçülü bir biçimde anlatmaya

yarar. Böylece konunun dışına çıkılması önlenir. Konuda birlik ve ahengi kurarak yazının kolay anlaşılmasını sağlar.

Yazma becerisi kazanmada düşünce, duygu ve hayallerin planlanması çok önemlidir. Ancak planın başarıya ulaşması için söylenmek istenilenlerin dil aracılığıyla etkili bir biçimde ifade edilmesi ve bu sırada yazma kurallarının da bilgidan uygulamaya dönüştürülmesi gerekir.

Yazmanın ikinci basamağı olarak değerlendirilen dili etkili kullanma ve yazım kurallarını uygulama, yazma çalışmalarının okuma ve dinleme becerileriyle bağlantısını da vurgular.

Yazıda anlatılanların etkili olması öncelikle cümlelerin dil bilgisi bakımından doğru, açık ve anlaşılır olmasına bağlıdır. İyi bir yazı elde etmek için sözcüklerin doğru ve yerinde kullanılması gerekir. Bu nedenle dilin kuralları iyi bilinmelidir. Yazının anlaşılır olması için yazım ve söz dizim kurallarına, yazı ilkelerine uyulması gerekmektedir. Kantemir'e (1997: 107) göre "Yazı yazmanın tekniğini de iyi bilmek gerekir. Karşımızda bir okuyucu olduğunu varsayarak iyi düşünmek, amacı tam tespit ettikten sonra konuyu tam kavrayıp anlamak ve düşünceleri sistemli bir şekilde düzenlemek gerekir."

Yazma becerisi öğrenciye ana dilini doğru kullanma alışkanlığı kazandırır. Bu yüzden yazma çalışmalarının her birinin amacı öğrenciyi doğru ve güzel bir şekilde yazmaya alıştırmak olmalıdır. İyi yazmak için dilin kurallarını bilmek gerekir. Ancak bu kuralları bilmek yeterli değildir. Kuralları doğru bir şekilde uygulayan yazılar okunmalıdır. Kelime hazinesinin gelişmiş olması doğru ve güzel yazmanın temel şartıdır. Çünkü insanlar düşündüklerini ve olayları kelimelerle anlatır. Bu nedenle kelimelerin ve cümlelerin yerinde kullanılması gerekir. Kelime hazinesini geliştirmek için çok okumak, anlatımı etkili yazarların yazılarını benimsemek gerekir. Yazmanın temeli okumaya dayandığından okuma ve yazma becerileri birlikte kazandırılmalıdır. Alperen (1990: 34) bu konuyla ilgili görüşünü "Yazmayı öğrenme okumayla başlar. Bu öğretim sırasında ardışıklık devamlı olduğundan okuma-yazma becerilerinin kazandırılması bir bütünlük arz eder. Bu itibarla okuma ve yazma becerileri birlikte kazandırılmalıdır." şeklinde ifade eder.

Demirel (2000: 71), yazma becerisinin yazı yazmakla öğrenildiğini ve yazma eğitimi yönteminin temel ilkesinin yazdırmak olduğunu söyler. Yazma etkinliklerini yaptırırken dikkat edilmesi gereken ilkeleri şu şekilde sıralayabiliriz:

- Güzel yazmak, sadece bazı formülleri beceriyle kullanmak değildir. Öğrenciler, konu üzerinde sözcük dağarcığıyla özgürce bildirmeye yöneltilmelidir.
- Yazma etkinlikleri için ayrı bir ders saati ayrılmalıdır. Yazma becerisi kazandırmak için çeşitli alıştırmalar, denemeler, açıklamalar yapılmalı, bunlarla ilgili

bilgiler verilmelidir. Öğrencilere çeşitli cümle, paragraf alıştırmaları, denemeleri yaptırılır, tür ve biçim bilgileri verilir. Yaptırılacak ödevlerin konuları tartışılır.

- Öğrenci düzeyleri dikkate alınmalıdır. Öğrencilerin kendi düzeyine uygun duygu, deney, yaşantı ve bilgilerini anlatma olanağı verecek konular seçilmelidir.

- Yazma becerileri oldukça ağır gelişir. Çünkü çeşitli alıştırmalarla kazandırılacak bir beceridir. Zaman ister. Yazma çalışmalarında kolaydan zora, basitten karmaşığa gidilmelidir.

- Öğrencilerin yazma konusunda kişisel ayrılıkları göz önünde bulundurulmalıdır. İstekli öğrenciler yüreklendirilmelidir.

- Derslerdeki yazma çalışmaları öğrencilerin o türde, ayrıca yapacakları ödevlerle sonuçlanır. Ödevler öğretmen tarafından düzeltilmeli ve değerlendirilmelidir. Yazma ile konuşma etkinlikleri arasında ilişki kurulmalıdır.

- Sınıfta yazma etkinliklerine istek uyandırılmalıdır. Bu da yazdıklarını birbirlerine okuma alışkanlığı oluşturarak, yazma yarışmaları düzenleyerek, okulda gazete, dergi çıkararak yaratılabilir.

- Yazma etkinlikleri başka derslere, özel yaşama kaydırılmalıdır.

İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı (2006)'nın genel amaçları içerisinde doğrudan yazma becerileriyle ilgili maddelere yer verilir. Öğrencilerin “duygu, düşünce ve hayallerini sözlü ve yazılı olarak etkili ve anlaşılır bir biçimde ifade etmelerini sağlamak” ve “Türkçeyi konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, özenli ve doğru kullanmalarını sağlamak” yazma becerisiyle ilgili kazanımlardır. Ayrıca programda yazma becerisinin bilgi, birikim ve dili etkili kullanmayı gerektirdiği göz önüne alınarak bu sürecin dinleme/izleme, okuma, konuşma ve dil bilgisi etkinlikleriyle desteklenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Yazma çalışmalarının istenen amaçlara ulaşabilmesinin yapılan etkinliklerin değerlendirilmesiyle mümkün olduğu, programda öğrencinin kendi yazdıklarını değerlendirme ölçütlerine yer verilerek sadece öğretmenin değil, öğrencinin ve arkadaşlarının da bu sürece katılmasının amaçlandığı belirtilmiştir.

2.1.4.1. Yazılı Anlatımın Unsurları

Yazılı anlatımın unsurları konu, plan, başlık, kelime, cümle, paragraf ve anlatım biçimleri olarak alt başlıklara ayrılır.

2.1.4.1.1. Konu

Konu, bir yazının ya da konuşmanın bütününe temel olan herhangi bir şeydir (Özkırımlı, 2007: 238).

Konu, üzerinde söz söylenen, yazı yazılan bir eşya, bir duygu, bir fikir, bir problem (sorun) ya da bir olaydır. Yazılış maksadı ne olursa olsun her yazının bir konusu vardır (Kantemir, 1997: 139).

Adalı'ya (2009: 164) göre “Yazarın düşüncelerini onun etrafında şekillendirdiği, onun hakkında yazdığı düşünce, olay ya da varlığa konu denir. Konu, yazara düşüncelerini iletme olanağı verir ve yazının en temel gereğidir.

Konuşma ve yazmada başarılı olmanın ilk koşulu konu seçmektir. Emir (1984: 68), konu seçiminin bir yazıyı oluşturan öğelerin başında gelen en zor aşama olduğunu, okuyucuların ilgisini çeken bir konu üzerinde yazmanın yazıyı başarıya götüren önemli bir unsur olduğunu ifade etmiştir.

Her yazının bir konusu vardır. Konu seçilirken konuya yabancı olmamak, konuyu bilmek dolayısıyla yazarken konuyu dağıtmamak gerekir. Yazılacak olay, durum ya da düşünce; ilgili olduğumuz bir alandan seçilmeli ve yazının başından sonuna kadar aynı konu her yönüyle irdelenip okura verilirken gereksiz bilgilerden kaçınılmalı ve konu işlenirken çelişkiye düşülmemelidir. Yazılan konunun çekici ve okunur olması öncelikle yazarın inandırıcı ve açık olmasını gerektirir (Bayraktar vd. 2005: 291).

Her konuda yazı yazılabilir. Ancak konu seçerken dikkat edilmesi gereken bazı noktalar vardır. Kantemir 'e (1997: 129) göre bu noktalar şunlardır:

- ✓ Seçtiğimiz konunun ilginç olması
- ✓ Kendi hoşumuza giden veya zevkimize uygun olan konuyu seçerken, aynı durumun okuyucu üzerinde de yaratılması
- ✓ Konunun amacı nedir ona göre, başarılı anlatılıp yazılacağıının saptanması
- ✓ Okuyucunun kim ya da kimler olacağıının saptanması.
- ✓ Çocuğun kendi yaşadıklarını yazdırmak ilkesinden hareket edilirse, öğretmenin çocuk için konu seçmesi kavramı sınırlanır; çünkü, öğrenci öğretmenin istediğini yazacak değil; kendi anılarını izlenimlerini, ihtiyaçlarını yazacaktır. Öğretmene düşen görev, öğrenciyi bunlara yöneltmektir (Deniz, 2000: 67).

Seçilen konunun sınırlandırılması da dikkat edilmesi gereken noktalardan biridir. Konunun sınırlandırılması konuyu anlama açısından önemlidir. Özdemir ve Binyazar'a (1998: 32) göre “Konuyu sınırlandırma, yazmada başarıyı sağlayan temel öğelerden biridir. Konu sınırlandırılmazsa ortaya konmaya çalışılan düşünceler görünürlük kazanmaz, söylenenler genel olmaktan öteye gitmez. Ayrıca yazıda bütünlük sağlanamaz, konudan sapmalar olur. Kısacası yazı yoğunlaşmaz, bölük pörçük olur.”

Konular nitelikleri, ele alınışları bakımından üçe ayrılır:

1. Somut ve Soyut Konular

Nesnel gerçekliği, maddi varlığı olan her varlık somut bir konudur. Duygusal, öznel bir nitelik taşıyan konular soyut konulardır.

2. Bireysel ve Toplumsal Konular

İnsanların özel sorunları, eğilimleri, kişisel görüşleri, tek tek bireylere özgü olaylar ve durumlar bireysel konu kapsamına girer.

Toplumsal sorunların işlendiği, toplumun bütünü veya bir kesimini ilgilendiren konular toplumsal konulardır.

3. Evrensel ve Ulusal Konular

Hangi ulustan olursa olsun bütün insanları ilgilendiren, insanların ortak sorunlarının işlendiği konulara evrensel; belli bir ülkenin insanlarını ilgilendiren konular toplumsal konulardır (Özkırımlı, 2007: 239-240).

Günlük hayattaki olaylar, toplumsal bir konu, okunan ve dinlenenler, yaşantı ve deneyimler, insanlar arasındaki ilişkiler vb. konularda yazılar yazılabilir. Seçilen konuların güncel olması öğrencilerde yazma isteği uyandırabilir.

2.1.4.1.2. Plan

Yazılı ve sözlü anlatımda duygu ve düşüncelerin belli bir düzen içerisinde sıralanmasına plan denir. Plan, yazının ya da konuşmanın daha anlaşılır, açık ve etkileyici olmasını sağlar.

Kavcar'a (2004: 20) göre plan "Herhangi bir konuda öne sürülecek düşüncelerin, olayların ve duyguların mantıklı olarak düzene konmasıdır."

Karaaliolu'na (2003: 161-163) göre ise " Plan; konu ile ilgili zihinde meydana gelen fikirlerin, olayların ve duyguların mantıklı bir düzenle yazıda yer almasını sağlayan, yazılacaklarla ilgili gereksiz ayrıntıları temizleyen ve yazının her aşamasının birbirine anlamlı olarak bağlanmasına yardım eden iskelettir. Bu anlamda önce konu seçilir, sınırlandırılır ve bir ana fikre bağlanır. Bu ana fikre göre bilgi toplanır ve bilgi, birikim ve duygularda yoğunlaşılır. Daha sonra bu fikirler bir birlik ve bütünlük sağlanacak şekilde düzenlenir ki bu düzenleme işine planlama denir. Yazıya ancak planlamadan sonra başlanır. Yazının çatısı ve iskeleti olan plan, yazara yol gösteren önemli bir araçtır."

Plan, konunun anlaşılması açısından okuyucuya veya dinleyiciye birçok fayda sağlar. Yıldız vd. (2006: 272) plan yapmanın faydalarını “Konu dağınıklığını ortadan kaldırır. Konu birliğini sağlar. Anlatılacakları kapsar, gereksizleri atar. Açıklığı sağlar. Kararlı olmayı gerektirir. Düşünce akışı hızlanır. Asıl anlatılacaklar konusunda yardımcı olur. Düşünce ve sözün yinelenmesini önler. Yazının dengesi ve ahengi sağlanır.” şeklinde ifade etmişlerdir.

Par (1999: 16) ise planın faydalarını şu şekilde sıralamıştır:

1. Yazının kolay anlaşılmasını sağlar.
2. Konuda birliği gerçekleştirir.
3. Boş ve doldurma sözlerin kullanılmasını önler.
4. Hayallerimizi ve düşüncelerimizi konu ile ilgili olarak ölçülü şekilde anlatmamıza yardım eder.
5. Duygu ve fikirlerimizi en uygun kelime ve deyimlerle anlatmamıza yarar.
6. Yazarın, yazma işini zevk duyarak yapmasını sağlar.

Yazılı anlatımda iki tür planlamadan bahsedilebilir. Yazının dış yapısıyla ilgili olan biçimsel planlamada, sayfa düzeni, başlık, dil bilgisi ve imla kuralları gibi yazının görünüşle ilgili özellikleri yer alır. Yazının içeriğiyle ilgili olan özellikler ise iç planlamayı oluşturur. Bağcı’ ya (2007: 84) göre “Bir yazının içerik planlaması yazıyı dağınıklıktan kurtardığı gibi düşüncelerin organizasyonunu sağlaması yönüyle ne kadar önemliyse; dış yapıyı oluşturan kâğıt düzeni, imla, noktalama, dil bilgisi kuralları da o kadar önemlidir. Çünkü yazılı bir metin için dış yapı, mağazanın vitrini gibidir. Bunun için her şeyden önce kâğıdın dış görünüşü düzgün olmalıdır.”

Bir yazının planı genellikle üç bölümden oluşur:

Giriş: Bu bölüm konunun tanıtıldığı bölümdür. Okuyucunun ilgisini çekmesi açısından önemlidir. Bir veya birkaç paragraftan oluşur. Giriş bölümünde konu, düşünce ve görüşler ayrıntıya girilmeden ortaya konur. Yazının konusuna ve yazarın üslubuna göre çeşitli girişler yapılabilir. Önemli olan yazının okunabilirliği ve okuyucunun ilgisini çekmesidir. Olaya dayalı metinlerde bu bölüme “serim” adı verilir. Serim bölümünde olay ana hatlarıyla ortaya konur, kişiler ve mekân hakkında bilgi verilir.

Gelişme: Konunun ayrıntılı olarak işlendiği bölümdür. Gelişme bölümünde ana fikir değişik açılardan incelenir, konu yardımcı fikirlerle desteklenir ve örnekler verilir.

Bu bölüm kompozisyonun en uzun bölümüdür. Burada önceki bölümde ortaya konan çekirdek halindeki düşünce geliştirilir, açıklanır. Bu bölümde yazılacak her cümle bir öncekinin doğal bir devamı ve açılımı olmalıdır. Öyle ki gelişme

bölümünde yazılacak cümlelerdeki her bir düşünce, gittikçe yükselen bir merdivenin basamakları gibi okuyucuyu belirli bir noktaya çıkarmalı ve konuyla ilgili belirli bir sonuca götürmelidir. Bunu sağlayabilmek için yazılacak konu hakkında araştırma yapmak yoluyla elde edilen bilgi, düşünce, gözlem, belge, örnek, vecize ve atasözleri yapılan plana uygun olarak mantıklı bir sıraya göre yazılmalıdır. Bu sıralama işi basitten karmaşığa doğru, sebep-sonuç ilişkisine göre sıralama, zamana göre, yer sırasına göre sıralama yöntemlerinden birine, kimi zaman da birkaçına başvurarak yapılabilir (Duyamaz, 1986: 104).

Olaya dayalı metinlerde gelişme bölümü “düğüm” adını alır. Düğüm bölümünde olay ayrıntılı olarak ele alınır ve okuyucunun merak duygusu artar.

Sonuç: Giriş ve gelişme bölümlerinde ele alınan konunun toparlandığı, okuyucunun zihninde beliren soruların cevaplandırıldığı bölümdür. Doğan’a (2000: 170) göre “Sonuç bölümünde konunun giriş ve gelişme bölümünde ortaya konan düşünceler ve görüşler ışığı altında yazı bir ana düşünceye bağlanır. Yazar sonuç bölümünde ana fikri okuyucusuna sunar. Bundan dolayı bu bölümün açık ve kesin bir anlatımla kısa bir biçimde yazılması gerekmektedir.”

Olaya dayalı metinlerde sonuç bölümüne “çözüm” adı verilir. Bu bölümde, düğüm bölümünde anlatılan olaylar çözüme kavuşturulur. Yazılı anlatımda plan yapmak, duygu, düşünce ve hayallerin okuyucu tarafından daha rahat ve doğru anlaşılması açısından önemlidir.

2.1.4.1.3. Başlık

Kısa tanımıyla başlık, yazının adıdır (Aktaş ve Gündüz, 2010: 175). Bir yazının, bir kitabın bölümlerinin başına konulan ve konuyu kısaca tanıtan ibare, serlevha (TDK, 2005: 219) dır.

Her yazının bir başlığı vardır ve başlık yazının içeriği hakkında bilgi verir. Yazarın konudan uzaklaşmasını önler. Gülensoy’a (2000: 501) göre yazı başlığı, o yazıda işlenmesi düşünülen ana fikrin aynasıdır.

Başlık belirlenirken konu bütünlüğünden kopmamak gerekir. Okuyucunun ilgisini çekecek ve yazının ana fikrini destekleyecek kısa, öz ve anlamlı bir başlık seçilmesi yazının okunabilirliğini artıran bir etmendir.

Aktaş ve Gündüz (2010: 175-176) iyi bir başlıkta bulunması gereken özellikleri şu şekilde sıralamışlardır:

- Başlıklar ilgi ve dikkat çekici nitelikte olmalıdır. Okuyucu yazının ilk kez başlığı ile karşılaşır. Bu yüzden ilgi çekici başlıklar, okuyucuda okuma merakı ve isteği uyandırır.

- Başlık, kısa ve öz olmalıdır.

- Başlıklar anlamlı, orijinal ve doğru olmalı, okuyucuyu aldatıcı veya yanıltıcı bilgiler sunmamalıdır.

- Başlık konuyu tam olarak kapsamalıdır. Başlık konuya uygun olmalı, yazıda anlatılanları kapsamalıdır.

- Başlık kim, ne, nasıl sorularına cevap verebilmeli, içeriği basit bir şekilde formüle edebilmeli. Başlıklarda tarafgirlik içeren ifadelerden kaçınmalı, haber başlıkları yorum içermemeli, basitlikten kaçınmalıdır.

- Başlıklar olumlu biçimde düzenlenmelidir. Olumsuzluk ifade eden başlıkların okuyucu üzerindeki etkisi az olur.

Öğrencilere çeşitli uygulamalar yaptırılarak yazılarına uygun başlık bulma yeteneği kazandırılabilir. Yazılı anlatım becerisinin geliştirilmesi için ilköğretim birinci kademedен itibaren çeşitli etkinlikler yaptırılması son derece önemlidir.

2.1.4.1.4. Kelime

Kelime, bir veya birkaç heceden oluşan, tek başına kullanılabilen ve anlamı olan ses topluluğudur. Kantemir'e (1997: 178) göre " Kelime; belli bir anlam taşıyan ve cümlenin kurulmasında etkin rol oynayan ses ya da ses topluluğudur. Diğer bir deyişle kelimeler anlam ve dil bilgisi görevi olan en küçük dil birimleridir. Anlamlı dil birlikleri olan kelimeler canlı, cansız, soyut, somut bütün varlıkları, kavramları, hareketleri karşılar ki fakat, ile, ve gibi başlı başına anlamı olmayan fakat cümle kurmaya yarayan dil birlikleri de kelime sayılır."

Yazılı ve sözlü anlatımda duygu, düşünce ve hayaller kelimelerle ifade edilir. Bu nedenle anlatımın anlaşılır ve etkili olması için doğru kelimeler seçilmelidir. Muallimoğlu (1994: 284-285), duygu ve düşüncelerin sözcüklerle ifade edildiğini, düşünceleri doğru ve içimizden geldiği gibi aktarmanın sözcüklerin yerinde kullanılmasına ve düşünceyi tam karşılayacak nitelikte olmasına bağlı olduğunu söylemiştir. İyi bir yazının iyi düzenlenmiş paragraflardan, paragrafların iyi cümlelerden, cümlelerin de doğru ve yerinde kullanılmış kelimelerden meydana geldiğini belirtmiştir.

Kelime, yazılı anlatımın temel ögesidir. Bu nedenle kelime öğretimi, dil öğretiminin amaçlarından biri olmalıdır. İyi bir yazı yazabilmenin şartı kelimeleri anlamlarına uygun ve yerinde kullanmaktır. Bunun için de öğrencilerin kelime hazinesinin zenginleştirilmesi gerekmektedir. İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim

Programı'nda (2005: 143-146) öğrencilerin kelime hazinelerini geliştirmek için belirlenen kazanımlar şunlardır:

1. Kelimeleri yerinde ve doğru anlamda kullanır.
2. İfadeyi zenginleştirmek için kelimelerin değişik anlam özelliklerinden yararlanır.
3. Yeni öğrendiği kelime, kavram, atasözü ve deyimleri kullanır.
4. Kalıplaşmış sözler, tekerlemeler ve söz uyumlarından yararlanır.
5. Kelimeler arasında yakın anlam, zıt anlam, eş anlam vb. ilişkileri kurar.

Kelime hazinesinin geliştirilmesinde sözlük kullanmak en etkili yöntemdir. Sözlük kullanmak öğrencilerin kelimeleri yanlış kullanmasını önler, kelimelerin yakın anlamlarını, zıt anlamlarını öğrenmelerine de yardımcı olur. Bağcı (2007: 20), sözlükten istenen kelimeleri bulma, bir kitabın indeksinden faydalanma, eş anlamlı, zıt anlamlı ve eş sesli kelimeleri bulma ve inceleme, yeni öğrenilmiş kelimeleri cümle içinde kullanma gibi çalışmaların kelime hazinesini zenginleştirdiğini ifade etmiştir.

2.1.4.1.5. Cümle

Bir yargı bildirmek için tek başına çekimli bir fiil veya çekimli bir fiille kullanılan kelimeler dizisi, tümce (TDK, 2005: 377) olarak tanımlanan cümle, Ergin'e (2004: 398) göre “ bir fikri, bir düşünceyi, bir hareketi, bir duyguyu, bir hadiseyi tam olarak bir hüküm halinde ifade eden kelime grubudur.”

Cümle, anlamlı kelimelerden meydana gelir. Tansel (1983: 68) “Cümlenin en önemli özelliği bir anlam, hüküm taşıması ve kelime veya kelime topluluklarından meydana gelmesidir. İyi cümleler yerinde kullanılan kelimelerden, iyi paragraflar iyi cümlelerden, iyi işlenmiş bir yazının iyi paragraflardan oluştuğu düşünülünce, cümlenin anlatımdaki önemi ortaya çıkar.” şeklinde ifade eder.

İyi bir cümlede bulunması gereken bazı özellikler vardır ve şu şekilde sıralanabilir: (Aktaş ve Gündüz, 2010: 194-195; Özdemir ve Binyazar, 1998: 139-150) :

1. Dil Kurallarına Uygunluk: Sözcüklerin seçimi ve yerinde kullanılması, cümle öğelerinin birbirleriyle doğru ilişkili ve uyum içinde olması da gerekir. Türkçe cümle yapısı özne, dolaylı tümleç, belirteç tümleci, yüklem şeklinde kurulan bir yapıya sahiptir. Cümle kurarken çoğunlukla bu yapıya bağlı kalırız. Ancak cümleyi etkili kılmak, dikkati çekmek ya da vurguyu toplamak için zaman zaman bu dizilişin yeri değiştirilebilir.

2. Mantıksal Düzenleme: İyi bir cümle için cümlenin sadece dil bilgisi bakımından doğru olması yetmez; cümlede anlatılan düşüncenin mantık bakımından da doğru olması gerekir. Mantık yanlışlığı olaylara objektif bakamamaktan; olayları geniş bir perspektiften yansıtmak yerine tek yanlı görmekten ve iyi bir gözlem yapamamaktan kaynaklanır. Bunun önüne geçmek için yazı önceden belirlenen plana göre yazılmalı, yazıldıktan sonra ise birkaç kez okunmalıdır.

3. Anlamda Açıklık: Cümle okuyanlar tarafından kolaylıkla doğru olarak anlaşılmalıdır. Cümlenin bildirdiği yargı başka anlamlara gelecek şekilde esneklik göstermiyor, okuyucu tarafından kolayca anlaşılıyorsa o cümle açık demektir. Açık cümleden herkes aynı anlamı çıkarır. Cümle içinde noktalama işaretlerinin yerli yerinde kullanılmaması, cümlelerin gramer ve fikir bakımından iyi tertip edilmemesi, kelimelerin yanlış kullanılması ve cümle öğelerinin düzensiz oluşu açıklığı ortadan kaldıran etkenlerdir.

4. Ahenk ve Akıcılık: Ahenk, cümleyi etkin kılan, onu güzelleştiren unsurlardandır. Aynı ve benzeri seslerin yinelenmesi yazıda ahenk meydana getirir. Kısa cümleler de vurguyu üzerlerine çekmeleri bakımından yazıya ahenk kazandırır. Cümleye ahenk katmanın bir başka yolu, birbirine zıt ve benzer düşünceleri anlatan cümlelerin birbirleriyle uyumlu ve ölçülü bir şekilde düzenlenmesidir.

5. Duruluk: Duygu ve düşüncelerin en az kelimeyle ve net olarak anlatılmasıdır. Cümleden bir sözcük çıkarıldığında anlamda bir daralma, anlam gücünde zayıflama olmamalıdır. Duru bir cümle kurmak için tekrarlardan ve tek kelimeyle ifade edilebilecek duygu ve düşünceleri birkaç kelimeyle ifade etmekten kaçınılmalı, mümkün olduğunca da kısa cümleler kurmaya çalışılmalıdır.

6. Yalınlık: cümle içinde mümkün olduğunca kelimelerin gerçek anlamlarının kullanılması, mecazlı kullanımlardan ve anlamı net olarak bilinmeyen kelimelerin kullanılmasından kaçınılmasıdır.

7. Çeşitlilik: cümlelerin, anlam, yapı ve söz dizimi yönlerinden çeşitlilik göstermesidir. Bunun için üst üste aynı kipli, aynı yapı, aynı uzunlukta ve aynı anlamlı cümleler kullanılmamalıdır.

Anlatımın başarılı olabilmesi için kelimelerin iyi seçilmesi ve cümlelerin yapı, anlam ve kuruluş bakımından doğru olması gerekmektedir. İyi bir cümle, gereksiz kelimelerin yer almadığı ve anlatılmak isteneni en iyi ifade eden kelimelerin kullanıldığı cümlelerdir. Öğretmenler yazılı ve sözlü anlatımlarında kurdukları cümlelere dikkat etmeli ve öğrencilerin de etkili cümleler kurmasına yardımcı olmalıdır.

2.1.4.1.6. Paragraf

Paragraf bir fikri, bir duyguyu anlatan cümleler topluluğudur. Türkçe Sözlük'te "Düz yazıların kendi içinde satır başlarıyla ayrıldıklarıyla bölümler" (TDK, 2005: 1572) olarak tanımlanan paragraf, Karaalioğlu'ya (1982: 25) göre ise "Herhangi bir yazının bir satır başından öteki satır başına kadar uzanan bölüm" dür.

Her paragrafta bir ana fikir vardır. Ancak iyi bir paragraf için ana fikir cümlesi, onu destekleyen yardımcı düşüncelerle bir arada kullanılmalıdır. Böylece paragrafta birlik sağlanmış olur Güneş (1999: 46) "Aynı konu etrafında bir araya getirilmiş cümlelerden meydana gelen anlatım birimlerine paragraf denir. Tek başına bağımsız bir bütün oluşturan örneklerine de rastlanmakla beraber paragrafların genellikle bir anlam bütününde işlenen konuyla ilgili yardımcı fikirlerin/ayrıntıların sergilendiği bölümler olarak düzenlenir." şeklinde görüşlerini ifade eder.

Paragrafta cümlelerin etkili, birbirine bağlı olması ve iyi sıralanması şarttır. Paragraflar düşüncelerin planlanmasına, onların nasıl geliştiğini görmeye yardımcı olur; aynı zamanda okuyanın da fikirlerinin gelişmesini, kolaylıkla izleyerek anlamalarını sağlar (Tansel, 1983: 83).

Yazının paragraflara ayrılması rahat okunmasını sağlar, duygu ve düşünceleri anlamayı kolaylaştırır. Bu nedenle paragrafların gelişigüzel değil belirli bir düzen içerisinde yazılması gerekir. Yazının bütününde olduğu gibi paragraflar da giriş, gelişme ve sonuç cümlelerinden meydana gelir. Giriş cümlesi, paragrafın konusunun ortaya konduğu cümlelerdir. Soru cümleleri, konuşma, betimleme vb. cümlelerle giriş yapılabilir. Gelişme cümlesinde ana düşünce yardımcı düşüncelerle desteklenir, açıklanır. Sonuç cümlesinde ise açıklamaların sonuca bağlandığı cümledir. Kısa ve etkili olmalıdır.

Paragraflar içerdiği ana düşünce ve ana duyguyu anlatış biçimlerine göre türlere ayrılırlar. Öyküleme anlatım biçimiyle bir olayı anlatan paragraflara olay paragrafları; canlı cansız varlıkları iyice tanıtmaya yönelik paragraflara tasvir paragrafları; bir konuyu çözümlenme veya inceleme amacıyla kurulmuş olan paragraflara da tahlil paragrafları adı verilir (Temizkan, 2003: 23).

Paragraflar işlevlerine göre giriş, gelişme ve sonuç paragrafları olmak üzere üçe ayrılır:

Giriş Paragrafı: Konu hakkında tanıtıcı bilgilerin verildiği paragraftır. Okuyucunun ilgisini çekmeli ve konunun ipuçlarını vermelidir. Beyreli vd. (2005: 56) ilk paragrafın yazının başlığıyla uyumlu olması gerektiğini ve metnin kurgusunun genelden özele ya da özelden genele olmasının da giriş paragrafını doğrudan etkilediğini ifade etmiştir.

Gelişme Paragrafı: Konunun açıklandığı, ana düşüncenin örneklerden, benzerliklerden yararlanılarak genişletildiği bölümdür. Ayrıntılara ve giriş paragrafını destekleyen yardımcı düşüncelere yer verilir. Bu nedenle gelişme paragrafları uzun ve sayı olarak da fazladır.

Sonuç Paragrafı: Önceki paragraflarda ileri sürülen düşüncelerin toplanıp sonuca bağlandığı paragraftır. Cemiloğlu'ya (2001: 45) göre “Sonuç paragrafı, işlenen konu ile bağlantılı olarak varılan neticenin belirli bir yargı olarak ifade edildiği kısımdır. Yazının tamamlanmış olduğu izleniminin uyandırılabilmesi buradaki uygulamalar sonucunda mümkün olabilmektedir. O nedenle en az giriş bölümü kadar sonuç bölümü de yazının bütünlüğü açısından önem taşımaktadır.

2.1.4.1.7. Anlatım Biçimleri

2.1.4.1.7.1. Öyküleyici Anlatım Biçimi

Öyküleme, roman, öykü gibi anlatı türlerinde gerçek ya da tasarlanmış olayları ve olguları yer, kişi ve zaman belirterek anlatmadır (Özkırımlı, 2007: 249).

Öyküleyici anlatımda amaç okuyucunun ilgisini çekerek onu heyecanlandırmak ve meraklandırmaktır. Özdemir’ (2002: 31) göre “Öyküleme, konuyu daha doğrusu anlatılanı, eylem içinde verme ve gösterme biçimidir. Bir durumdan bir duruma geçme, bir aşamadan bir aşamaya dönüştürme bu tür anlatım belirleyici özelliklerindedir. Bu özelliğinden ötürü okuyucu eylem içinde yaşar, sürekli bir devinim içinde bulur kendini. Çünkü belirli zaman dilimi içinde olaylar ya birbirinin uzantısı olarak ya da geriye ve ileriye sıçrayışlar yapılarak verilir.”

Öyküleme, eylem halindeki olguların anlatılmasıdır. Esas olan olaydır. İşlenen fikir olayın veya olayların içindedir ve her şey hareket halindedir (Yağcı vd. 2009: 292).

Öyküleyici anlatım biçimi öykü, roman, anı, biyografi, günlük, gezi, tiyatro vb. türler başta olmak üzere birçok türde kullanılan bir anlatım türüdür.

2.1.4.1.7.2. Betimleyici Anlatım Biçimi

Betimleme, yalın bir söyleyişle resim çizmedir. Görme, işitme, tatma, dokunma, koklama gibi duyu organlarımız aracılığıyla varlıkların belirleyici

niteliklerini algılama, bu nitelikleri belirterek onları görünür kılmadır (Özdemir, 2005: 33).

Betimleme, bir nesnenin, bir yerin ve bir kişinin görünüşünü, hareketlerini, kişide uyandırdığı izlenimleri anlatmayı ve gözlemlenenleri zihinde canlandırmayı amaçlayan bir anlatım tarzıdır. Yazar dış dünyadan duyu organlarıyla edindiği izlenimleri kendi yarattığı evrende canlandırır ve dil aracılığıyla okura sunar. Okuyucu görmediği bu evrenin içine girer ve onunla özdeşleşir; bu evrenin kendine özgü gerçekliğine katılır (Aktaş ve Gündüz, 2010: 204).

Betimleme, dikkatli bir gözlemlerle gerçekleşir ve gözlem sayesinde varlıkların ve olayların niteliklerini okuyucunun gözünde canlandırması sağlanır. Böylece okur hayal kurarak olaylara da katılabilir.

Betimleyici metinler, ele aldıkları konuya göre ad alırlar. Ev, eşya, doğa ve doğa olayları; mahalle, kent gibi yerler betimleniyorsa mekân betimlemesi; insan betimleniyorsa portre denir. Portre fiziksel (tensel) ve ruhsal (tinsel) olmak üzere ikiye ayrılır. Bir kimsenin yalnız dış görünüşünün tasvir edilmesine fiziksel portre; o kişinin iç dünyasının, karakterinin, davranışlarının tasvir edilmesine ise ruhsal portre denir (Aktaş ve Gündüz, 2010: 206).

Betimleme tek başına bir yazı türü değildir. Daha çok öyküleyici anlatımla birlikte kullanılır. Öykü, roman, gezi ve tiyatro betimleyici anlatımın kullanıldığı türler arasında yer alır.

2.1.4.1.7.3. Tartışmacı Anlatım Biçimi

Tartışmacı anlatım biçimi bir düşüncüyü, bir yargıyı değiştirmek veya desteklemek için kullanılan bir anlatım türüdür.

Amaç, öğretmenin yanı sıra bir kanıyı değiştirmek, bir düşüncüyü çürütme olduğunda seçilen anlatım biçimidir (Özkırımlı, 2007: 247). Bu tür anlatımlarda işlenen konunun açık, tartışmaya uygun nitelikte ve tek yönlü olması gerekir. Aksi takdirde inandırıcılık vasfı ortadan kalkar (Aktaş ve Gündüz, 2010: 203).

Tartışmacı anlatım biçiminde öneriyi ortaya atan kişi, karşısındakini ikna etmek için belge ve delillerden, tanıklardan yararlanır. Tartışmacı anlatım, açıklayıcı anlatımla birlikte de kullanılabilir.

Tartışmacı anlatım biçimi makale, deneme, eleştiri, röportaj, fıkra vb. türlerde kullanılır.

2.1.4.1.7.4. Açıklayıcı Anlatım Biçimi

Çok sık kullanılan bir anlatım biçimi olan açıklayıcı anlatımda amaç, okuyucuyu aydınlatmak, konuyu ayrıntılı olarak ortaya koyup bilgilendirmektir.

Açıklamada temel amaç öğretmedir. Bu nedenle öğretici nitelik taşıyan düşünce yazılarında yaygın olarak açıklamaya başvurulur. Bilgilerin doğru ve düzenli olarak verilmesi, okuyucunun zihninde uyanacak neden ve niçin sorularının yanıtlanması gerekir. Dil ve anlatımda ise açık, yalın ve kolay anlaşılabilirlik ilkesi gözetilmelidir (Özkırımlı, 2007: 247).

Açıklayıcı anlatımda sınıflandırma, inceleme ve karşılaştırma yönteminden ya da görsel ve ana düşünceyi destekler nitelikteki resim, plan ve şemalardan yararlanır. Sınıflandırma, zaman sırasına ve mekânın özelliklerine göre ilerler. İnceleme ve karşılaştırmada ise düşünceler, okuyuculara önceden bilinenlerin yardımıyla anlatılır (Aktaş ve Gündüz, 2010: 201).

Özdemir (2002: 40), amacı öğretme ve bilgilendirme olan açıklayıcı anlatımın en belirgin özelliğinin somutlaştırma olduğunu, bu yüzden tanımlamaya büyük önem verildiğini belirtmiştir. Örnekleme, karşılaştırma, kanıtlama vb. yollarla da açıklama yapılabilir.

2.1.4.1.7.8. Yazma Öğretim Yöntemleri

Yazılı anlatım çalışmalarında anlatımın doğru ve etkili olması için çeşitli yöntemler kullanılır. Türkçe Öğretim Programı'nda (2006: 70-72) yazma yöntem ve teknikleri şu şekilde sıralanmıştır:

- Not Alma : Amaç, öğrencilerin okunan veya dinlenenlerin önemli noktasını seçebilmesini, bilgi ve düşüncelerini sınıflandırabilmesini ve sistemli çalışma becerisinin kazanmalarını sağlayarak zaman kaybını önlemektir.

- Özet Çıkarma : Amaç, öğrencilerin anladıklarını kısa ve öz bir şekilde anlatma becerilerini geliştirmek, onlara bilinçli ve düzenli çalışma alışkanlığı kazandırmaktır.

- Boşluk Doldurma : Öğrencilerin okuduklarını, dinlediklerini/izlediklerini, anlamaları ve anladıkları konunun/metnin bağlamına uygun olarak anlatma becerilerini geliştirmek amaçlanmıştır.

- Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Yazma : Amaç, öğrencilerin öğrendikleri kelime, kavram, atasözü ve deyimleri anlatımlarında kullanmalarını sağlayarak kalıcı kılmak ve böylece söz varlıklarını zenginleştirmektir.

- Serbest Yazma : Öğrencilerin herhangi bir konudaki duygu, düşünce ve hayallerini yazmalarını sağlayarak ifade güçlerini ve yazılı anlatım yeteneklerini geliştirmeyi amaçlar.

- Kontrollü Yazma : Amaç, kelimelerin, cümle yapıları ve ifade kalıplarının Türkçenin kurallarına uygun bir şekilde yazılmasını sağlamaktır.

- Güdümlü Yazma : Amaç, öğrencilerin bir konu hakkındaki bilgilerini, duygularını ve düşüncelerini etkili bir şekilde anlatma becerilerini geliştirmektir.

- Yaratıcı Yazma : Amaç, öğrencilerin yazma yeteneklerini ve yaratıcılıklarını geliştirmektir.

- Metin Tamamlama : Amaç, öğrencilerin okuduklarından hareketle duygu, düşünce ve hayal dünyalarını zenginleştirmek, onları etkin duruma getirerek yorum yapma ve fikir yürütme becerilerini geliştirmektir.

- Tahminde Bulunma : Amaç, öğrencilerin okuduklarından hareketle duygu, düşünce ve hayal dünyalarını zenginleştirmek, onları etkin duruma getirerek yorum yapma ve fikir yürütme becerilerini geliştirmektir.

- Bir Metni Kendi Kelimeleriyle Yeniden Oluşturma : Amaç, öğrencilerin kendilerine özgü ifade şekillerini ve üsluplarını geliştirmektir.

- Bir Metinden Hareketle Yeni Bir Metin Oluşturma : Amaç, öğrencilerin hangi türde yazmaya yatkın olduklarını belirleyerek yaratıcılıklarını o yönde geliştirmektir.

- Duyulardan Hareketle Yazma : Amaç, öğrencilerin algılama güçlerini ve dikkatlerini geliştirmektir.

- Grup Olarak Yazma : Amaç, öğrencilerin çevreleriyle iletişim kurmalarını, iş birliği yapmalarını ve birbirleriyle etkileşimde bulunarak grup bilincini kazanmalarını sağlamak, böylece kişisel gelişimlerine yardımcı olmaktır.

- Eleştirel Yazma : Amaç, öğrencilerin olay ve durumlara tarafsız bakma, yorum yapma, fikir ve çözüm üretme becerilerini geliştirmektir.

2.2. METİN

Metin, Türkçe Sözlük'te (2005: 1382) “1. Bir yazıyı biçim, anlatım ve noktalama özellikleriyle oluşturan kelimeler bütünü.2. Basılı veya el yazması parça.” şeklinde tanımlanır.

Çetişli'ye (2001: 120) göre “Metin; herhangi bir konu veya olayın dil vasıtasıyla -yazılı veya sözlü olarak- ifadesinden oluşan söz bütünüdür. Yani; herhangi bir konu veya olayı açıklamak/anlatmakla görevli kelimeler, ibareler, deyimler, cümle ve cümlecikler, paragraflardan oluşan “söz ve söylem bütünü” ne metin denir.

Metin, bir sanatçının bir düşünce, duygu veya hayalini, belirli bir yazı ve dille, okura, dinleyiciye ve eleştiriciye göndermesi olan iletişimdeki araçtır. Bu iletişimdeki sanatçı, gönderici, okur, dinleyici ve eleştirici, alıcı; kullanılan yazı, kanal; dil, kod terimi ile karşılanır (Erkul, 2004: 80).

Yazarın bir ürünü olan metinler, okur ve yazar arasında karşılıklı bir etkileşim kurar. Her okur metni kendi kültürel birikimine, deneyimlerine, bilgisine göre algıladığı için bu etkileşim okurun içinde bulunduğu koşullardan etkilenir. Özdemir'e (1983: 5) göre "Türü ne olursa olsun her yazı ya da kitap (metin) belirli bir okur kesimine seslenir. Bu yolla yazar, okurlarına sesini duyurmak, iletisini göndermek ister. Bunun için de yazı ve yapıtını biçimlendirirken dilin kendisine sunduğu olanaklardan yararlanır; kimileyin de bunlarla yetinmez, kendisi birtakım olanaklar yaratır; dilsel düzenleyimlere yönelir. Böylece somut bir metin kor ortaya. Sesini de iletisini de ortaya koyduğu metnin dokusuna sindirir. Okuma, metnin bu dokusuna sindirilmiş ses ve iletinin, okurlarca alımlanmasıdır bir bakıma. Bu yönüyle bir ucunda yazarın (verici) bir ucunda da okurların (alıcı) bulunduğu iletişimsel bir etkinliktir."

Ana dili eğitiminde metinler, okullarda öğretim aracı olarak en sık kullanılan materyallerdir. Karatay'a (2007: 17) göre "Dile dayalı bir iletişimi açıklayabilmek için dili oluşturan ses, sözcük ve cümlelere bakmak yeterli değildir. Metin dile dayalı, bütün yapıların oluşturduğu anlamlı, mantıklı ve bağlantılı bir yapıdır. Okuma ediminin nesnesi metin olduğundan türü, şekli ve yapısı ne olursa olsun her metin, belli bir okur kesimine seslenmek için kaleme alınmış veya dile gelmiştir."

Taşgüzel (2004: 75), dil açısından metnin; birbirini izleyen, sıralı ve anlamlı bütünler oluşturan dizisi olduğunu, bu dizilişin bir rastlantı değil, aksine yazar tarafından bilinçli olarak belli bir mantık sırasıyla, dilbilgisel ulamlar ve metnin işleyişine göre yapıldığını belirtir. Metnin, onu oluşturan cümlelerin toplamından farklı, kendine özgü bir bütün olduğunu, yani cümlelerden oluşan değil, cümlelerle gerçekleşen bir yapı olduğunu ve metnin hem üreticinin oluşturduğu bir ürün hem de alıcının anlamlandırması bakımından süreç olma özelliğini taşıdığını ifade etmektedir.

Metinler aracılığıyla öğrencilerin dilin inceliklerini öğrenerek dili doğru şekilde kullanmaları hedeflenmektedir. İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programında (2006) metinlerde bulunması gereken nitelikler şu şekilde sıralanmıştır:

- Metinler Türkçenin güzellik ve inceliklerini yansıtmalı ve edebî değer taşımalıdır.
- Metinlerde mantık dokusu ve konu bütünlüğü olmalıdır.

- Metinler çocuğun yaşına, sınıf seviyesine ve ilgi alanlarına uygun olmalı, çocukta merak uyandırmalı, okuma sevgisi ve alışkanlığı kazandırmalıdır.
- Metinler, öğrencinin kişisel gelişimine katkıda bulunacak ve onlara estetik bir duyarlılık kazandıracak nitelikte olmalıdır.
- Metinler, öğrencilerin hayal dünyalarını, yaratıcılıklarını zenginleştirecek ve öğrencilere eleştirel bakış açısı kazandıracak nitelikte olmalıdır.
- Metinlerde yer alan ifadeler, anlatım, yazım ve noktalama yönünden Türkçenin kurallarına uygun olmalı, olmayanlar düzeltilmelidir.
- Şiir türünde metinler öğrenci seviyesine uygun, şiir dilinin özelliklerini yansıtan, söz varlığını zenginleştiren, türünün güzel örneklerinden seçilmelidir.
- Metinler öğrencinin seviyesi göz önünde bulundurularak söz varlığını geliştirecek nitelikte kelime ve kelime grubu içermelidir.
- Çeviri metinlerin seçiminde Türkçenin doğru, güzel ve etkili kullanılmış olmasına özen gösterilmelidir.

De Beaugrande ve Dressler tarafından bir dilsel ürünün metin olabilmesi ve insanlar arasında sağlıklı bir iletişim oluşturabilmesi için gerekli özellikler yedi başlık altında toplanmıştır. Bunlar: Bağdaşıklık, tutarlılık, amaçlılık, kabul edilebilirlik (ikna edicilik), bilgilendiricilik, duruma uygun olma ve metinler arasılıktır (Akt: Coşkun, 2007: 235)

1. Bağdaşıklık: Metindeki kelimelerin ve cümlelerin bir düzen içinde birbirlerine bağlanmasını ele alır. Bu bağlanma da metnin yüzeysel yapısındaki dilbilgisel ilişkilerle meydana gelir (Coşkun, 2007: 236).

2. Tutarlılık: Metindeki kavramların belirli bir bütünlük içinde zihinde canlanmasıdır. Metin parçaları arasında mantıksal bir düzen ve bağlantı aranır. Tutarlılık metin içindeki anlamsal ve mantıksal bağlantıdır (Toklu, 2007: 127).

Metinde anlamsal- mantıksal bütünlüktür. Sözcükler ve cümleler arasında bağlantılar kurulmamışsa düşünceler kopuk kalır, metinden anlam çıkarmak zor olur (Akbayır, 2006: 234).

3. Amaçlılık: Metinde yazarın anlatmak istediğini, iletmek istediği mesajı ortaya koyabilmesidir. Yazarın metni oluşturmadaki amacı metnin ana fikrini belirler (Coşkun, 2007: 237). Amaçlılık, metnin iletişimsel amaçlarına uygun biçimde hizmet etmesidir (Keçik, 2003: 11).

4. Kabul Edilebilirlik (İkna Edicilik): Her okur metni kendi kültürü ve toplumsal gerçekleri ile yorumlar ve anlamlandırır. Bu bakımdan her metin için toplumlara, kültürlere, dönemlere hatta kişilere göre farklı bir kabul edilebilirlik düzeyinden bahsedilebilir (Günay, 2003: 113). İkna edicilik, alınan bir bildirinin çözümleme işlemine girmeden önce kabul edilebilirliğidir (Akbayır, 2006: 234).

5. Bilgilendiricilik: Metinde verilen “yeni bilgi” dir. Metnin ilgi çekmesinde ve ilgiyi devam ettirmesinde yeni bilgi ile eski bilgilerin uyum içinde olması beklenir (Balcı, 2009: 75).

6. Duruma Uygun Olma: Metnin konusu, hitap ettiği kitle, ulaşmak istediği amaç ve metin türüne uygun düşecek şekilde anlatımdır (Coşkun, 2007: 239).

Metnin durumsallığı, yazarın metni oluştururken duruma bağlı koşulları dikkate alması anlamına gelir. Metin bir durumu betimlemek, denetlemek ve yönlendirmek gibi görevleri üstlenir (Toklu, 2007: 131).

7. Metinler Arasılık: Bir metnin ya da metinler grubunun başka metinlerle olan açık ya da gizli ilişkilerini belirtir. Her metin kendinden önce yazılmış başka metinlerden şekil, içerik veya başka bir açıdan az ya da çok, doğrudan veya dolaylı olarak etkilenmiştir (Günay, 2003: 189). Metinler arasılık, bir metnin önceki metinlerle kurduğu ilişkidir. Metnin anlamlandırılması sırasında okuyucunun o metni, ilişkili olduğu diğer metinlerle de bağlantı kurup kavramasıdır (Akbayır, 2006: 235).

Temizkan (2009: 37), her metnin kendi içinde anlamlı bir yapı özelliği gösterdiğini, metnin içindeki dilsel ögeler olan sesler, kelimeler ve cümlelerin belli bir düzene göre anlamı bir yapı oluşturacak şekilde dizildiğini ifade etmiştir. Coşkun (2007: 254) ise metinde izlenecek yapının metinde belirlenmesinin metnin konusundan çok türü ile ilgili olduğunu, metnin türünün okuyucuda metnin yapısına ilişkin birtakım beklentiler oluşturduğunu ve bir konunun farklı metin türlerinde farklı şekillerde yapılandırılabilirliğini belirtir.

Metin türleri çeşitli şekillerde sınıflandırılabilir. Adalı (2009: 221) metinleri, kurmaca ve kullanmalık metinler diye ikiye ayırır. Akbayır (2007: 269) metinleri öğretici ve yazınsal olarak gruplandırır. Güneş (2007: 224) metinleri, öyküleyici metin, bilgilendirici metin ve şiir şeklinde üçe ayırır. Akyol (2006: 147) metinleri, hikâye edici metinler ve bilgi vermeye dayalı metinler olmak üzere iki grupta ele alır. İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programında (2009: 169) metinler bilgilendirici metin, öyküleyici metin ve şiir olmak üzere üçe ayrılmıştır. Genel olarak metinler, bilgilendirici metin ve öyküleyici metin olmak üzere iki grupta ele alınır.

2.2.1. Bilgilendirici (Öğretici) Metin

Bilgilendirici metinler okuyucuya belirlenen herhangi bir konu hakkında bilgi vermek veya konuyu betimlemek amacıyla oluşturulmuş metinlerdir (Günay, 2003: 166).

Bilgilendirici bir metinde amaç bilgi sunmaktır ve sözcükler temel anlamlarıyla kullanılır. Metnin ilettiği anlamların karşılığını günlük hayatta bulmamız

mümkündür (İşeri, 1998: 11). Bilgilendirici metinlerde verilen mesaj açıktır ve okuyucunun bulması zor değildir.

Akyol'a (2006: 174) göre "Ana fikir, bilgilendirici metin için en önemli ögedir. Daha sonra yardımcı fikirler ve özel detaylar gelmektedir. Her paragraf bir yardımcı fikir oluşturur. Bilgilendirici metinlerde konular ne kadar karmaşık olsa da açık ve iyi organize edildikleri takdirde anlaşılması kolaylaşmaktadır."

Özdemir (2002: 37), bilgilendirici metinlerde anlatılanların gerçek yaşamdaki nesnelere, varlıklara, durumlara, olaylara, olgularla ilgili olduğunu, mantık çerçevesinde gelişen ve açıklamaya dayanan anlatım biçiminin ağır bastığını belirtir. Bu metinlerden öğrenilenlerin yaşama geçirilip uygulanabilirliğini ve okuduğunu anlayabilen herkese aynı şeyi anlattığını ifade eder. Adalı (2009: 232) ise bilgilendirici metinlerin okur üzerindeki etkisinin doğrudan olduğunu belirterek okurun iletiyi tam ve doğru alınmamasını ve bu ileti doğrultusunda davranması gerektiğini ifade eder.

Akyol'a (2006: 160-169) göre bilgilendirici metinler değişik yapılara sahiptir ve beş ana başlık altında toplanabilir. Bunlar: Tanımlama, kronolojik sıralama, karşılaştırma, sebep ve sonuç ilişkisi, problem çözmedir.

Tanımlama türü metinler, genellikle "örneğin, ek olarak, en önemlisi, bir diğeri, ek olarak" vb. kelimelerin kullanıldığı metinlerdir. Bu tür metinlerde birden fazla örnek ve ana fikir bulunabilir.

Kronolojik sıralamaya dayalı metinler ana fikrin detaylarla desteklendiği ve paragraflar arası geçiş sağlamak için genellikle "birinci, ikinci, önce, sonra, izleyen, ilk olarak, önce gelen, sonunda" vb. ifadelerle yer verilen metinlerdir. Bu tür metinlerde anlatım düzgün ve sıralı olmalıdır.

Karşılaştırma türü metinlerde iki veya daha fazla ana fikrin ve yardımcı fikirlerin birbirine benzeyen ve farklı yönleri ortaya konur.

Sebep sonuç ilişkisine dayalı metinlerde problemin oluşmasında etkili olan hususlar veya problemin etkileri üzerinde durularak genellikle "bundan dolayı, bunun için, bunun sonucu olarak, bu sebepten, nedeniyle" vb. ifadelerle yer verilir.

Problem çözme türü metinlerde problem veya problemler yazar tarafından sıralanarak ya çözümler üretilir ya da çözüm okuyuculara bırakılır.

Bilgilendirici metinler, bir konu hakkında bilgi vermek ya da konuyu açıklamak için yazılır. Bu tür metinlerde anlatım açık ve yalındır. Yazının amacı açık bir şekilde ortaya konur. Kelimeler gerçek anlamlarıyla kullanılır. Tanımlar, örnekler, karşılaştırmalar aracılığıyla anlatım güçlendirilir.

Makale, deneme, eleştiri, gezi yazısı, sohbet, günlük, fıkra, biyografi, otobiyografi, röportaj, anı yazıları ve mektup bilgilendirici metin türleri arasında yer alır.

2.2.2. Öyküleyici (Hikâye Edici) Metin

Öykü, insan yaşamından olmuş ya da olabilecek olayları kapsayan kısa kesitler sunarak bunları yere ve zamana bağlı kalarak anlatan, olayları ve kişileri tek yönleri ile ele alan kısa yazı türüdür (Kavcar ve Oğuzkan, 2004: 94).

Öykünün kendine has bir anlatımı vardır ve bu “öyküleyici anlatım” olarak ifade edilir. Öykü yazılırken dil, yalnızca bir iletişim aracı olarak değil dramatize etmek için de kullanılır (Gündüz, 2003: 118).

Özdemir (2005: 41) metinleri ayırmada başat ölçütün dilin kullanımını olduğunu, yazınsal metinlerde ise dilin bilgi iletmek ya da öğretmek amacıyla kullanılmadığını, yazarın bunları okura sunmak istediği yaşam ve yaşantıya göre düzenlendiğini ifade eder.

Öyküleyici metni, kurmaca metin ya da yazınsal metin olarak adlandıran Adalı’ya (2009: 230-232) göre “Yazılan metinlerin en belirgin özelliği gerçeğe gönderme yapan ancak hiçbir zaman gerçeğin bire bir karşılığı olmayan kurmaca bir dünyayı yansıtmalarıdır. Yazın metni okura tek bir anlam değil anlam zenginliği sunar. Yazın yapıtında kullanılan dil, yazarın iletisi, kişiliği, sanat anlayışı vb. doğrultusunda gündelik dilden yaptığı seçmeler, birleştirmeler, değiştirmelerle oluşturduğu, yoruma açık, o yapıta özgün bir dildir. Yazar sözcüklerin yan anlamlarından, mecaz anlamlarından, çağrışımlardan, duygu değerlerinden yararlanır; sözcüklere yeni anlamlar yükler, günlük dilde görülmeyen bağdaştırmalar yapar, dili zorlar.”

Öyküleyici metinler, öğrencilerin dil ve kişilik gelişimlerine katkıda bulunur. Çocuk, okuduğu metindeki kahramanlarla kendi arasında ilişki kurar. Kendini hikâyedeki kahramanla özdeşleştirmesi çocuğun duygu gelişiminde ve farklı davranış biçimleri öğrenmesinde etkilidir. Hikâyeler çocukların kelime hazinelerinin gelişmesine, dili doğru ve etkili kullanmayı öğrenmesine yardımcı olur. Akyol’a (2006: 147) göre “Hikâyeler yeni kavramların kazanımında ve içinde yaşanan toplumun kültürünü, sosyal değerlerini aktarmada da önemli araçlardır. Tahmin etme ve çıkarımda bulunma becerilerini geliştirmenin temel araçlarındandır.”

Yaşantı (öyküleyici) nitelikli metinler, bilgi, dağarcığından çok yaşantıyı zenginleştiren yazılardır. Bu tür yazılar bizleri bulduğumuz ortamdan başka bir ortama götürmekte ve düş dünyamızı zenginleştirmektedir (Güneş, 2002: 88)

Her edebî eser, onu oluşturan parçaların bir araya gelmesi sonucunda anlam kazanan bir bütündür. Bir edebiyat eseri temelde yapı, içerik ve dil ana unsurlarından oluşur. Yazar, iletmek istediği duygu ya da düşüncüyü yani içeriği, dil aracılığıyla bir

yapı içinde sunarak eserini meydana getirir (Çetişli, 2004: 56). Öyküleyici metinler incelenirken bu yapı göz önünde bulundurulmalıdır.

Öyküleyici metinlerin yapısı incelenirken çeşitli tasnifler yapılmıştır. Coşkun (2007: 256-257) hikâye yapısını dekor, kahramanların tanıtılması, başlatıcı olay, problem, girişim, sonuç ve tepki başlıkları altında incelemiştir.

Akyol (2006: 158-159), hikâye türü metinlerde bulunması gereken elementleri sekiz başlık altında ele alır. Bunlar: sahne, ana ve yardımcı karakterler, başlangıç olayı, problem, problem çözme teşebbüsleri, sonuç, ana fikir ve tepkidir.

1. Sahne: Olayın nerede ve ne zaman gerçekleştiği, fiziksel çevrenin özelliklerinin neler olduğu vb. hakkında bilgi verilir. Ana karakterler genel özellikleriyle tanıtılır.

2. Ana ve yardımcı karakterler: Hikâyenin en önemli kahramanı ana karakterdir. Hikâyenin uzunluğuna ve olayların sayısına ve karmaşıklığına göre birden fazla ana karakter olabilir. Hikâyedeki problemin oluşmasında veya çözümünde en önemli görev ana karakterindir. Ana karakter kadar etkin olmayan diğer kişiler ve unsurlar yardımcı karakterlerdir.

3. Başlangıç olayı: Problemi başlatan olay veya olaylardır.

4. Problem: Hikâyedeki temel unsur sorundur. Çözülmesi gereken bilinmezliktir

5. Problem çözme teşebbüsleri: Problemi çözmek için başvuru alan etkinliklerdir. Düşünüş şekilleri ve uygulamalar teşebbüs olarak kabul edilebilir.

6. Sonuç: Probleme doğrudan ilişkilidir. Olumlu veya olumsuz olabilir. Başvuru alan çözüm teşebbüslerinin ortaya ne koyduğunu bildirir. Sonuç, hikâyede anlatılanlarla (olay, sahne, karakterler vb.) tutarlı ve inandırıcı olmalıdır. Aynı zamanda duygusal açıdan da tatmin edici bir nitelik taşımalıdır.

7. Ana fikir: Nasıl bir ders çıkarıldığını veya çıkarılması gerektiğini belirtir. Ana fikir genelde üst düzey düşünme süreçlerinin (analiz, sentez, değerlendirme) kullanılmasıyla elde edilir. Bazı metinlerde ana fikir açıkça verilmektedir.

8. Tepki: Ana karakterin veya okuyucunun olayla ilgili sergilediği duygusal ve bilişsel davranışlardır.

Çocuklar okul öncesi dönemde büyüklerinden masallar, öyküler dinlerler. İlköğretim döneminde de özellikle birinci kademede ders kitaplarında öyküler, manzumeler yer almaktadır. Kullanılan dilin kolay anlaşılması ve okunmasının zevkli olması öğrencilerin öyküleyici metinleri daha kolay anlamasına yardım eder.

3.BÖLÜM: YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evreni, örnekleme, veri toplama teknikleri, veri toplama süreci ve verilerin analizi hakkında bilgi verilmiştir.

3.1 Araştırma Modeli

Bu çalışma, ilköğretim yedinci sınıf öğrencilerinin öyküleyici metinleri üzerine yapılan betimsel bir çalışmadır. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Karasar'a (2009: 77) göre "Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Önemli olan ona uygun bir biçimde gözleyip belirleyebilmektir."

Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile, evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2009: 79).

Araştırmanın bağımlı değişkeni öğrencilerin öyküleyici metin yazma becerileridir. Bağımsız değişkenleri ise sosyo-ekonomik düzey, anne babanın eğitim düzeyi, cinsiyet, eve hangi sıklıkla süreli yayın girdiği, okul öncesi eğitim alıp almama durumu oluşturmaktadır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Amasya ili Merzifon ilçesinde bulunan ilköğretim okullarının 7. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Evrene giren tüm öğrencilerin araştırmaya dahil edilmesi mümkün olmadığından örneklem alma yolu seçilmiştir. Evreni temsil edeceği düşüncesiyle 2011-2012 eğitim öğretim yılında öğrenim gören 150 öğrenci, tesadüfi (random, yansız) yöntemle araştırma örneklemine seçilmiştir.

Bu çerçevede Amasya ili Merzifon ilçesindeki okullardan sosyo-ekonomik bakımdan üst düzeyi temsil eden Mehmetçik İlköğretim Okulundan 50 öğrenci; orta düzeyi temsil eden Gazi İlköğretim Okulu ve Atatürk İlköğretim Okulundan 50

öğrenci; alt düzeyi temsil eden Namık Kemal İlköğretim Okulu ve Şehit Öğretmen Mehmet Kapusuz İlköğretim Okulundan 50 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Tablo 1: Araştırma Örneklemini Oluşturan Öğrencilerin Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre Dağılımı

OKULLAR	SED	ÖĞRENCİ SAYISI
Mehmetçik İlköğretim Okulu	Üst	50
Gazi İlköğretim Okulu Atatürk İlköğretim Okulu	Orta	50
Namık Kemal İlköğretim Okulu Şehit Öğretmen Mehmet Kapusuz İlköğretim Okulu	Alt	50
TOPLAM		150

3.3. Veri Toplama Teknikleri

Araştırmanın temel verileri, öğrencilere öyküleyici anlatımla yazdırılan metinlerden oluşmaktadır. Öğrencilere on konu verilmiş ve bu konulardan tercih ettikleri iki tanesi hakkında öyküleyici metin yazmaları istenmiştir. Bu konular Türkçe eğitimi alanında uzman olan 9 kişiye verilen 20 konu arasından en çok puan alan 10 konudan oluşmaktadır. Değerlendirme sonucunda en çok puan alan konular ve aldıkları puanlar şu şekildedir:

Tablo 2: Öyküleyici Metin Yazma Konuları

Çok sevdiği köpeğini kaybeden bir çocuğun onu ararken başından geçen olayları anlatan bir hikâye yazınız.	97
Ormanda annesini kaybeden yavru aslanın başından geçen olayları anlatan bir hikâye yazınız.	94
Büyükşehirde oturan ve tatilde köye giden bir çocuğun yaşadıklarını anlatan bir hikâye yazınız.	91
Arkadaşlarıyla kampa giden bir çocuğun başından geçen olayları anlatan bir hikâye yazınız.	90
Kıskançlığı yüzünden arkadaşlarını kaybeden çocuğun yaşadıklarını anlatan bir hikâye yazınız.	89
Ailesinden ilk defa ayrılan ve yatılı okulda giden bir çocuğun başından geçen olayları anlatan bir hikâye yazınız.	87
Yavrularına yiyecek bulmak için yuvasından ayrılan anne kartalın başından geçen olayları anlatan bir hikâye yazınız.	84
İçinde “çocuk, memleket, bisiklet, hasta” olan bir hikâye yazınız.	82
Geçim sıkıntısı çeken ailesine yardım etme düşüncesiyle kuşunu satan bir çocuğun yaşadıklarını anlatan bir hikâye yazınız.	80
Seyahat etmeyi çok seven bir adamın hiç bilmediği bir ülkeye gittiğinde yaşadığı olayları anlatan bir hikâye yazınız.	77

Ayrıca uygulamaya katılan öğrencilerin sosyo-ekonomik özelliklerini belirlemek için Kişisel Bilgi Formu (bk. Ek 2) uygulanmıştır.

Öğrencilerin öyküleyici metin yazma beceri düzeylerini belirlemek için İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı'nda (2006) bulunan "Yazılı Anlatımı Değerlendirme Formu" (bk. Ek 3) ve Coşkun'dan (2005) alınan "Hikâye Elementleri Ölçeği"nden (bk. Ek 4) yararlanılmıştır.

Uygulama 2011-2012 eğitim-öğretim yılında Amasya Merzifon İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünden izin alınarak yapılmıştır. 10 Ekim-20 Kasım 2011 tarihleri arasında araştırmacı tarafından uygulama, izin alınmış olan 5 ilköğretim okulunda yapılarak veriler elde edilmiştir.

Uygulama 3 ders saati sürmüştür. Birinci ders saatinde öğrencilere sosyo-ekonomik düzey ölçeği uygulanmış ve öyküleyici metinler hakkında bilgi verilmiştir. İkinci ders saatinde öğrenciler verilen görevi yerine getirerek metin yazmışlardır. Bir hafta sonra ise öğrencilerin ikinci metinleri yazmaları için üçüncü ders saati kullanılmıştır.

3.4. Veri Çözümleme Teknikleri

Araştırmanın amaçları doğrultusunda toplanan veriler, verilerin özelliklerine uygun analiz teknikleri SPSS 18.0 programı kullanılarak çözümlenmiştir. Elde edilen bulgular tablolar hâlinde sunulmuş ve yorumlanmıştır.

Araştırmaya katılan ilköğretim yedinci sınıf öğrencilerinin sosyo-ekonomik durumlarını belirlemek amacıyla öğrencilere kişisel bilgi formu doldurtulmuştur.

Araştırmaya katılan ilköğretim yedinci sınıf öğrencilerinin öyküleyici metin yazma beceri düzeylerinin belirlenmesi için öğrencilere yazdırılan öyküleyici metinler Yazılı Anlatımı Değerlendirme Formu ve Hikâye Elementleri Değerlendirme Ölçeği'ne göre değerlendirilmiştir.

İlköğretim yedinci sınıf öğrencilerinin öyküleyici metin yazma beceri düzeylerinde bilgi toplama formlarında belirlenen değişkenlere göre anlamlı bir farklılık olup olmadığı tespit edilmiştir.

Ölçekten elde edilen toplam puanlar yazılı anlatım becerisi puanı kabul edilerek öğrencilerin becerileri arasında bilgi toplama formlarından belirlenen değişkenlere göre anlamlı bir fark olup olmadığı belirlenmiştir.

Elde edilen değerlerin ikiden fazla değişken arasındaki anlamlılığını test etmek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır.

Elde edilen değerlerin iki değişken arasındaki anlamlılığını test etmek için t testi kullanılmıştır.

4. BÖLÜM: BULGU VE YORUMLAR

Çalışmamızın bu bölümünde ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin öyküleyici anlatımlarında biçim, kural, kelime, cümle, paragraf, başlık, ana karakter, mekân, zaman, başlatıcı olay, amaç, girişim, sonuç, tepki öğeleriyle ilgili başarıları değerlendirilmiştir. Değerlendirmede araştırma değişkenlerine ilişkin veriler tablolar halinde sunulmuş ve araştırma değişkenleri arasındaki ilişkiler analiz edilmiştir. Öğrencilerin araştırma değişkenlerindeki başarılarının sosyo-ekonomik düzeylerine göre anlamlı bir farklılık oluşturup oluşturmadığı tespit edilmiştir.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

“İlköğretim yedinci sınıf öğrencilerinin öyküleyici yazılı anlatımlarında, yazılı anlatım kurallarına uyma ve öyküleyici metin öğelerini kullanma düzeyleri nedir?” alt problemi doğrultusunda öğrencilerin öyküleyici yazılı anlatımları biçim,

kural, kelime, cümle, paragraf, başlık, ana karakter, mekân, zaman, başlatıcı olay, amaç, girişim, sonuç, tepki ögelerine ilişkin başarıları incelenmiştir.

4.1.1. Öyküleyici Metinlerde Biçim Özellikleri İlgili Bulgular

Öğrencilerin metinleri, kâğıt ve sayfa düzenine dikkat etme, düzgün, okunaklı ve işlek bir yazı kullanma, paragraf ve satır aralarında uygun boşluklar bırakma özellikleri bakımından incelenmiştir. Kâğıdın sol ve üst kenarlarında 2,5-3 cm, sağ ve alt kenarlarında 2 cm boşluk bırakılır. Kelimeler arasında da eşit boşluklar bırakılması sayfa düzeni açısından önemlidir. Paragraf başları, diğer satırlardan 1,5 cm veya beş harf genişliği kadar içerden başlamalıdır.

Tablo 3: Birinci Öyküde Biçim Ögesine İlişkin Bulgular

Değer	f	%
0	33	22,0
1	59	39,3
2	58	38,7
Toplam	150	100,0

Tablo 3'te ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin yazdıkları öyküleyici metinlerde biçim ögesine yer verme düzeyleri yer almaktadır. Elde edilen verilere göre biçim ögesine hiç dikkat etmeyen öğrencilerin sayısı 33'tür. Biçim ögesine az miktarda dikkat eden öğrencilerin sayısı 59'dur. Biçim ögesine dikkat eden öğrencilerin sayısı ise 58'dir. Biçim ögesine dikkat etmeyenlerin oranı % 22, biçim ögesine az miktarda dikkat edenlerin oranı %39,3, biçim ögesine dikkat edenlerin oranı %38,7'dir.

Tablo 4: İkinci Öyküde Biçim Ögesine İlişkin Bulgular

Değer	f	%
0	28	18,7
1	68	45,3
2	54	36,0
Toplam	150	100,0

Tablo 4’te ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin yazdıkları öyküleyici metinlerde biçim ögesine yer verme düzeyleri yer almaktadır. Elde edilen verilere göre biçim ögesine hiç dikkat etmeyen öğrencilerin sayısı 28’dir. Biçim ögesine az miktarda dikkat eden öğrencilerin sayısı 68’dir. Biçim ögesine dikkat eden öğrencilerin sayısı ise 54’tür. Biçim ögesine dikkat etmeyenlerin oranı % 18,7, biçim ögesine az miktarda dikkat edenlerin oranı %45,3, biçim ögesine dikkat edenlerin oranı %36’dır.

Bu verilere göre öğrencilerin yazdıkları birinci metinlerde biçim ögesine yer verme düzeyi başarı ortalaması %38,7 iken, ikinci metinlerde biçim ögesine yer verme düzeyi başarı ortalamaları %36’dır. Öğrencilerin öyküleyici metinlerinde biçim ögesine yer verme düzeylerinin istenen düzeyde gerçekleşmediği görülmektedir.

4.1.2. Öyküleyici Metinlerde Kural Özellikleri İlgili Bulgular

Bir yazının daha kolay okunması ve anlaşılmasında yazım kurallarına uygun olması önemli bir etkidir. Metinleri yazanların duygu ve düşüncelerini net ve doğru bir şekilde anlatabilmesi ve okuyucunun da anlatılmak istenenleri doğru anlayabilmesi için noktalama işaretlerinin işlevlerine uygun olarak kullanılması ve sözcüklerin yazımında kurallara uyulması gerekmektedir.

Yazım kurallarını kavrayarak uygulama ve noktalama işaretlerini işlevlerine uygun olarak kullanma, İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programında yer alan kazanımlardır. Bu kazanımlar göz önünde bulundurularak öğrencilerin yazılı anlatımlarında yazım ve noktalama kurallarına uyma becerileri incelenmiştir.

Tablo 5: Birinci Öyküde Kural Ögesine İlişkin Bulgular

Değer	f	%
0	18	12,0
1	117	78,0
2	15	10,0
Toplam	150	100,0

Tablo 5'te ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin yazdıkları öyküleyici metinlerde kural ögesine yer verme düzeyleri yer almaktadır. Elde edilen verilere göre kural ögesine dikkat etmeyen öğrencilerin sayısı 18'dir. Kural ögesine az miktarda dikkat eden öğrencilerin sayısı 117'dir. Kural ögesine dikkat eden öğrencilerin sayısı ise 15'tir. Kural ögesine dikkat etmeyenlerin oranı % 12, kural ögesine az miktarda dikkat edenlerin oranı %78, kural ögesine dikkat edenlerin oranı %10'dur.

Tablo 6: İkinci Öyküde Kural Ögesine İlişkin Bulgular

Değer	f	%
0	20	13,3
1	110	73,3
2	20	13,3
Toplam	150	100,0

Tablo 6’da ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin yazdıkları öyküleyici metinlerde kural ögesine yer verme düzeyleri yer almaktadır. Elde edilen verilere göre kural ögesine dikkat etmeyen öğrencilerin sayısı 20’dir. Kural ögesine az miktarda dikkat eden öğrencilerin sayısı 110’dur. Kural ögesine dikkat eden öğrencilerin sayısı ise 20’dir. Kural ögesine dikkat etmeyenlerin oranı % 13,3, kural ögesine az miktarda dikkat edenlerin oranı %73,3, kural ögesine dikkat edenlerin oranı %13,3’tür.

Bu verilere göre öğrencilerin yazdıkları birinci metinlerde kural ögesine yer verme düzeyi başarı ortalaması % 10 iken, öğrencilerin yazdıkları ikinci metinlerde kural ögesine yer verme düzeyi başarı ortalaması % 13,3’tür. Öğrencilerin öyküleyici metinlerinde kural ögesine yer verme düzeylerinin istenen düzeyde gerçekleşmediği görülmektedir.

4.1.3. Öyküleyici Metinlerde Kelime Özellikleri ile İlgili Bulgular

İyi bir yazı yazabilmenin şartı, kelimeleri anlamına uygun ve yerinde kullanmaktır. Bunun için öğrencinin kelime hazinesinin gelişmiş olması gerekmektedir. Anlatımı zenginleştirmek için kelimelerin değişik anlamlarından yararlanılır. Kelimeler arasında eş anlam, yakın anlam, zıt anlam vb. ilişkiler kurulur, metin içerisinde söz öbekleri, deyim ve atasözleri kullanılır. Anlatımın etkili ve anlaşılır olması için kelimelerin doğru seçilmiş olması gerekir. Ağız özelliklerinin yazıya aktarılmaması, kelime tekrarı yapılmaması da yazının okunabilirliği açısından önemlidir.

Tablo 7: Birinci Öyküde Kelime Ögesine İlişkin Bulgular

Değer	f	%
0	9	6,0
1	109	72,7
2	32	21,3
Toplam	150	100,0

Tablo 7’de ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin yazdıkları öyküleyici metinlerde kelime ögesine yer verme düzeyleri yer almaktadır. Elde edilen verilere göre kelime ögesine dikkat etmeyen öğrencilerin sayısı 9’dur. Kelime ögesine az miktarda dikkat eden öğrencilerin sayısı 109’dur. Kelime ögesine dikkat eden öğrencilerin sayısı ise 32’dir. Kelime ögesine dikkat etmeyenlerin oranı % 6, kelime ögesine az miktarda dikkat edenlerin oranı %72,7 , kelime ögesine dikkat edenlerin oranı %21,3’tür.

Tablo 8: İkinci Öyküde Kelime Ögesine İlişkin Bulgular

Değer	f	%
0	3	2,0
1	122	81,3
2	25	16,7
Toplam	150	100,0

Tablo 8’de ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin yazdıkları öyküleyici metinlerde kelime ögesine yer verme düzeyleri yer almaktadır. Elde edilen verilere göre kelime ögesine dikkat etmeyen öğrencilerin sayısı 3’tür. Kelime ögesine az miktarda dikkat eden öğrencilerin sayısı 122’dir. Kelime ögesine dikkat eden öğrencilerin sayısı ise 25’tir. Kelime ögesine dikkat etmeyenlerin oranı % 2, kelime ögesine az miktarda dikkat edenlerin oranı %81,3 , kelime ögesine dikkat edenlerin oranı %16,7’dir.

Bu verilere göre öğrencilerin yazdıkları birinci metinlerde kelime ögesine yer verme düzeyi başarı ortalaması %21,3 iken, öğrencilerin yazdıkları ikinci metinlerde kelime ögesine yer verme düzeyi başarı ortalaması %16,7’dir. Öğrencilerin öyküleyici metinlerde kelime ögesine istenen düzeyde yer vermedikleri görülmektedir.

4.1.4. Öyküleyici Metinlerde Cümle Özellikleri İlgili Bulgular

İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programında (2006) Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurma, yazılarında sebep-sonuç ilişkisi ve amaç-sonuç ilişkisi kurma kazanımlarına ulaşılması amaçlanmaktadır. Bu amaçlar doğrultusunda iyi bir yazıda cümleler mantıkça doğru, anlamca açık ve dil bilgisi bakımından kurallara uygun olmalıdır.

Tablo 9: Birinci Öyküde Cümle Ögesine İlişkin Bulgular

Değer	F	%
0	7	4,7
1	111	74,0
2	32	21,3
Toplam	150	100,0

Tablo 9'da ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin yazdıkları öyküleyici metinlerde cümle ögesine yer verme düzeyleri yer almaktadır. Elde edilen verilere göre cümle ögesine dikkat etmeyen öğrencilerin sayısı 7'dir. Cümle ögesine az miktarda dikkat eden öğrencilerin sayısı 111'dir. Cümle ögesine dikkat eden öğrencilerin sayısı ise 32'dir. Cümle ögesine dikkat etmeyenlerin oranı % 4,7, cümle ögesine az miktarda dikkat edenlerin oranı %74 , cümle ögesine dikkat edenlerin oranı %21,3'tür.

Tablo 10: İkinci Öyküde Cümle Ögesine İlişkin Bulgular

Değer	F	%
0	8	5,3
1	119	79,3
2	23	15,3
Toplam	150	100,0

Tablo 10'da ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin yazdıkları öyküleyici metinlerde cümle ögesine yer verme düzeyleri yer almaktadır. Elde edilen verilere göre cümle ögesine dikkat etmeyen öğrencilerin sayısı 8'dir. Cümle ögesine az miktarda dikkat eden öğrencilerin sayısı 119'dur. Cümle ögesine dikkat eden öğrencilerin sayısı ise 23'tür. Cümle ögesine dikkat etmeyenlerin oranı % 5,3, cümle ögesine az miktarda dikkat edenlerin oranı %79,3 , cümle ögesine dikkat edenlerin oranı %15,3'tür.

Bu verilere göre öğrencilerin yazdıkları birinci metinlerde cümle ögesine yer verme düzeyi başarı ortalaması %21,3 iken, öğrencilerin yazdıkları ikinci metinlerde cümle ögesine yer verme düzeyi başarı ortalaması %15,3'tür. Öğrencilerin öyküleyici metinlerde cümle ögesine istenen düzeyde yer vermedikleri görülmektedir.

4.1.5. Öyküleyici Metinlerde Paragraf Özellikleriyle İlgili Bulgular

Öğrencilerin yazılı anlatımları paragraf özellikleri bakımından konunun mantıksal tutarlılık ve bütünlük içerisinde anlatılması, paragraflar arasında uygun geçişler sağlanması açısından değerlendirilmiştir. İlköğretim Türkçe Dersi(6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programında yer alan “Olayları ve bilgileri sıraya koyarak yazma, yazıyı bir ana fikir etrafında planlama, yazının ana fikrini yardımcı fikirlerle destekleme, yazıya konunun türüne ve türün özelliklerine uygun giriş yapma, yazıyı etkileyici ifadelerle sonuca bağlama” kazanımları yazının bütünlüğü açısından önem taşımaktadır.

Tablo 11: Birinci Öyküde Paragraf Ögesine İlişkin Bulgular

Değer	f	%
0	76	50,7
1	32	21,3
2	42	28
Toplam	150	100,0

Tablo 11’de ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin yazdıkları öyküleyici metinlerde paragraf ögesine yer verme düzeyleri yer almaktadır. Elde edilen verilere göre paragraf ögesine dikkat etmeyen öğrencilerin sayısı 76’dır. Paragraf ögesine az miktarda dikkat eden öğrencilerin sayısı 32’dir. Paragraf ögesine dikkat eden öğrencilerin sayısı ise 42’dir. Paragraf ögesine dikkat etmeyenlerin oranı %50,7, paragraf ögesine az miktarda dikkat edenlerin oranı %21,3, paragraf ögesine dikkat edenlerin oranı %28’dir.

Tablo 12: İkinci Öyküde Paragraf Ögesine İlişkin Bulgular

Değer	f	%
0	61	40,7
1	47	31,3
2	42	28
Toplam	150	100,0

Tablo 12’de ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin yazdıkları öyküleyici metinlerde paragraf ögesine yer verme düzeyleri yer almaktadır. Elde edilen verilere göre paragraf ögesine dikkat etmeyen öğrencilerin sayısı 61’dir. Paragraf ögesine az miktarda dikkat eden öğrencilerin sayısı 47’dir. Paragraf ögesine dikkat eden öğrencilerin sayısı ise 42’dir. Paragraf ögesine dikkat etmeyenlerin oranı % 40,7, paragraf ögesine az miktarda dikkat edenlerin oranı %31,3, paragraf ögesine dikkat edenlerin oranı %28’dir.

Bu verilere göre öğrencilerin yazdıkları birinci metinlerde paragraf ögesine yer verme düzeyi başarı ortalaması % 28 iken, öğrencilerin yazdıkları ikinci metinlerde paragraf özelliklerine yer verme düzeyleri de %28’dir. Öğrencilerin öyküleyici metinlerde paragraf özelliklerine istenen düzeyde yer vermedikleri görülmektedir.

4.1.6. Öyküleyici Metinlerde Başlık Özellikleri ile İlgili Özellikler

Öğrencilerin metinleri başlık özellikleri bakımından, metinlere başlık yazıp yazmadıkları, yazdıkları başlıkların konuyla ilgisi incelenmiş ve İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programında amaçlanan “Yazıya konuyla ilgili kısa ve etkileyici başlık bulma” kazanımına ulaşma düzeyleri değerlendirilmiştir.

Tablo 13: Birinci Öyküde Başlık Ögesine İlişkin Bulgular

Değer	f	%
0	20	13,3
1	60	40
2	70	46,7
Toplam	150	100,0

Tablo 13’te ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin yazdıkları öyküleyici metinlerde başlık ögesine yer verme düzeyleri yer almaktadır. Elde edilen verilere göre başlık ögesine dikkat etmeyen öğrencilerin sayısı 20’dir. Başlık ögesine az miktarda dikkat eden öğrencilerin sayısı 60’tır. Başlık ögesine dikkat eden öğrencilerin sayısı ise 70’tir. Başlık ögesine dikkat etmeyenlerin oranı % 13,3, başlık ögesine az miktarda dikkat edenlerin oranı % 40, başlık ögesine dikkat edenlerin oranı % 46,7’dir.

Tablo 14: İkinci Öyküde Başlık Ögesine İlişkin Bulgular

Değer	f	%
0	20	13,3
1	65	43,3
2	65	43,3
Toplam	150	100,0

Tablo 14’te ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin yazdıkları öyküleyici metinlerde başlık ögesine yer verme düzeyleri yer almaktadır. Elde edilen verilere göre başlık ögesine dikkat etmeyen öğrencilerin sayısı 20’dir. Başlık ögesine az miktarda dikkat eden öğrencilerin sayısı 65’tir. Başlık ögesine dikkat eden öğrencilerin sayısı ise 65’tir. Başlık ögesine dikkat etmeyenlerin oranı % 13,3, başlık ögesine az miktarda dikkat edenlerin oranı % 43,3, başlık ögesine dikkat edenlerin oranı % 43,3’tür.

Bu verilere göre öğrencilerin yazdıkları birinci metinlerde başlık ögesine yer verme düzeyi başarı ortalaması %46,7, öğrencilerin yazdıkları ikinci metinlerde başlık ögesine yer verme düzeyi başarı ortalaması % 43,3’tür. Öğrencilerin öyküleyici metinlerde başlık özelliklerine istenen düzeyde yer vermedikleri görülmektedir.

4.1.7. Öyküleyici Metinlerde Ana Karakter Özellikleri ile İlgili Bulgular

Ana karakter özellikleriyle ilgili öğrencilerin metinlerinde ana karaktere yer verme düzeyleri tespit edilmiştir. Ana karakterle ilgili bilgi vermeyen, ana karakterin sadece ismini söyleyen ve ana karakteri ayrıntılı olarak anlatan öğrencilerin oranı tespit edilmiştir.

Tablo 15: Birinci Öyküde Ana Karakter Ögesine İlişkin Bulgular

Değer	f	%
0	1	0,7
1	122	81,3
2	27	18
Toplam	150	100,0

Tablo 15'te, ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin yazdıkları öyküleyici metinlerde ana karakter ögesine yer verme düzeyleri yer almaktadır. Elde edilen verilere göre ana karakter ögesiyle ilgili bilgi vermeyen öğrenci sayısı 1'dir. Ana karakter ögesiyle ilgili çok az bilgi veren öğrencilerin sayısı 122'dir. Ana karakter ögesiyle ilgili ayrıntılı bilgi veren öğrencilerin sayısı ise 27'dir. Ana karakter ögesine dikkat etmeyenlerin oranı % 0,7, ana karakterle ilgili çok az bilgi verenlerin oranı % 81,3, ana karakter ögesiyle ilgili ayrıntılı bilgi verenlerin oranı % 18'dir.

Tablo 16: İkinci Öyküde Ana Karakter Ögesine İlişkin Bulgular

Değer	f	%
0	3	2
1	118	78,7
2	29	19,3
Toplam	150	100,0

Tablo 16’da ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin yazdıkları öyküleyici metinlerde ana karakter ögesine yer verme düzeyleri yer almaktadır. Elde edilen verilere göre ana karakter ögesiyle ilgili bilgi vermeyen öğrencilerin sayısı 3’tür. Ana karakter ögesiyle ilgili çok az bilgi veren öğrencilerin sayısı 118’dir. Ana karakter ögesiyle ilgili ayrıntılı bilgi veren öğrencilerin sayısı ise 29’dur. Ana karakter ögesiyle ilgili bilgi vermeyen öğrencilerin oranı % 2, ana karakter ögesiyle ilgili çok az bilgi verenlerin oranı % 78,7, ana karakter ögesiyle ilgili ayrıntılı bilgi verenlerin oranı % 19,3’tür.

Bu verilere göre öğrencilerin yazdıkları birinci metinlerinde ana karakter ögesine yer verme düzeyi başarı ortalaması %18 iken, öğrencilerin yazdıkları ikinci metinlerde ana karakter ögesine yer verme düzeyi başarı ortalaması % 19,3’tür. Öğrencilerin öyküleyici metinlerde ana karakter özelliklerine istenen düzeyde yer vermedikleri görülmektedir.

4.1.8. Öyküleyici Metinlerde Mekân Özellikleri ile İlgili Bulgular

Mekân özellikleriyle ilgili olarak öğrencilerin metinlerinde olayların geçtiği mekânı anlatma düzeyleri belirlenmiştir. Mekân hakkında bilgi vermeyen, mekânı sadece isim olarak belirten ve mekânı ayrıntılı olarak tasvir eden, fiziksel çevrenin özellikleri hakkında ayrıntılı bilgi veren öğrenciler tespit edilmiştir.

Tablo 17: Birinci Öyküde Mekân Ögesine İlişkin Bulgular

Değer	f	%
0	17	11,3
1	116	77,3
2	17	11,3
Toplam	150	100,0

Tablo 17’de ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin yazdıkları öyküleyici metinlerde mekân ögesine yer verme düzeyleri yer almaktadır. Elde edilen verilere göre mekân ögesine dikkat etmeyen öğrencilerin sayısı 17’dir. Mekân ögesine az miktarda dikkat eden öğrencilerin sayısı 116’dır. Mekân ögesine dikkat eden öğrencilerin sayısı ise 17’dir. Mekân ögesine dikkat etmeyenlerin oranı % 11,3, mekân ögesine az miktarda dikkat edenlerin oranı % 77,3, mekân ögesine dikkat edenlerin oranı % 11,3’tür.

Tablo 18: İkinci Öyküde Mekân Ögesine İlişkin Bulgular

Değer	f	%
0	14	9,3
1	122	81,3
2	14	9,3
Toplam	150	100,0

Tablo 18’de ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin yazdıkları öyküleyici metinlerde mekân ögesine yer verme düzeyleri yer almaktadır. Elde edilen verilere göre mekân ögesiyle ilgili bilgi vermeyen öğrencilerin sayısı 14’tür. Mekân ögesiyle ilgili çok az bilgi veren öğrencilerin sayısı 122’dir. Mekân ögesiyle ilgili ayrıntılı bilgi veren öğrencilerin sayısı ise 14’tür. Mekân ögesiyle ilgili bilgi vermeyen öğrencilerin oranı % 9,3, mekân ögesiyle ilgili çok az bilgi verenlerin oranı % 81,3, mekân ögesiyle ilgili ayrıntılı bilgi verenlerin oranı % 9,3’tür.

Bu verilere göre öğrencilerin yazdıkları birinci metinlerinde mekân ögesine yer verme düzeyi başarı ortalaması %11,3 iken, öğrencilerin yazdıkları ikinci metinlerde mekân ögesine yer verme düzeyi başarı ortalaması da % 9,3’tür. Öğrencilerin öyküleyici metinlerde mekân özelliklerine istenen düzeyde yer vermedikleri görülmektedir.

4.1.9. Öyküleyici Metinlerde Zaman Özellikleri ile İlgili Bulgular

Zaman özellikleriyle ilgili olarak metinlerinde zamanı belirtmeyen, zamanı belirsiz bir şekilde ifade eden, zamana belli bir vakti belirtecek şekilde yer veren öğrencilerin oranı tespit edilmiştir.

Tablo 19: Birinci Öyküde Zaman Ögesine İlişkin Bulgular

Değer	f	%
0	21	14
1	108	72
2	21	14
Toplam	150	100,0

Tablo 19’da ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin yazdıkları öyküleyici metinlerde zaman ögesine yer verme düzeyleri yer almaktadır. Elde edilen verilere göre zaman ögesiyle ilgili bilgi vermeyen öğrencilerin sayısı 21’dir. Zaman ögesiyle ilgili çok az bilgi veren öğrencilerin sayısı 108’dir. Zaman ögesiyle ilgili ayrıntılı bilgi veren öğrencilerin sayısı ise 21’dir. Zaman ögesiyle ilgili bilgi vermeyenlerin oranı % 14, zaman ögesiyle ilgili çok az bilgi verenlerin oranı % 72, zaman ögesiyle ilgili ayrıntılı bilgi verenlerin oranı % 14’tür.

Tablo 20: İkinci Öyküde Zaman Ögesine İlişkin Bulgular

Değer	f	%
0	18	12
1	99	66
2	33	22
Toplam	150	100,0

Tablo 20’de ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin yazdıkları öyküleyici metinlerde zaman ögesine yer verme düzeyleri yer almaktadır. Elde edilen verilere göre zaman ögesiyle ilgili bilgi vermeyen öğrencilerin sayısı 18’dir. Zaman ögesiyle ilgili çok az bilgi veren öğrencilerin sayısı 99’dur. Zaman ögesiyle ilgili ayrıntılı bilgi veren öğrencilerin sayısı ise 33’tür. Zaman ögesiyle ilgili bilgi vermeyen öğrencilerin oranı % 12, zaman ögesiyle ilgili çok az bilgi verenlerin oranı % 66, zaman ögesiyle ilgili ayrıntılı bilgi verenlerin oranı % 22’dir.

Bu verilere göre öğrencilerin yazdıkları birinci metinlerinde zaman ögesine yer verme düzeyi başarı ortalaması % 14 iken, öğrencilerin yazdıkları ikinci metinlerde zaman ögesine yer verme düzeyi başarı ortalaması da % 22’dir. Öğrencilerin öyküleyici metinlerde zaman özelliklerine istenen düzeyde yer vermedikleri görülmektedir.

4.1.10. Öyküleyici Metinlerde Başlatıcı Olay Özellikleriyle İlgili Bulgular

Başlatıcı olay özellikleriyle ilgili olarak öğrencilerin metinlerinde, ana karakterin bir amaç oluşturmasını sağlayacak ve hikâyenin temelini oluşturacak bir olaya yer verme düzeyleri tespit edilmiştir.

Tablo 21: Birinci Öyküde Başlatıcı Olay Ögesine İlişkin Bulgular

Değer	f	%
0	6	4
1	105	70
2	39	26
Toplam	150	100,0

Tablo 21’de ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin yazdıkları öyküleyici metinlerde başlatıcı olay ögesine yer verme düzeyleri yer almaktadır. Elde edilen verilere göre başlatıcı olay ögesiyle ilgili bilgi vermeyen öğrencilerin sayısı 6’dır. Başlatıcı olay ögesiyle ilgili çok az bilgi veren öğrencilerin sayısı 105’tir. Başlatıcı olay ögesiyle ilgili ayrıntılı bilgi veren öğrencilerin sayısı ise 39’dur. Başlatıcı olay ögesiyle ilgili bilgi vermeyenlerin oranı % 4, başlatıcı olay ögesiyle ilgili çok az bilgi verenlerin oranı % 70, başlatıcı olay ögesiyle ilgili ayrıntılı bilgi verenlerin oranı % 26’dır.

Tablo 22: İkinci Öyküde Başlatıcı Olay Ögesine İlişkin Bulgular

Değer	f	%
0	7	4,7
1	117	78
2	26	17,3
Toplam	150	100,0

Tablo 22’de ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin yazdıkları öyküleyici metinlerde başlatıcı olay ögesine yer verme düzeyleri yer almaktadır. Elde edilen verilere göre başlatıcı olay ögesiyle ilgili bilgi vermeyen öğrencilerin sayısı 7’dir. Başlatıcı olay ögesiyle ilgili çok az bilgi veren öğrencilerin sayısı 117’dir. Başlatıcı olay ögesiyle ilgili ayrıntılı bilgi veren öğrencilerin sayısı ise 26’dır. Başlatıcı olay ögesine yer vermeyenlerin oranı % 4,7, başlatıcı olay ögesiyle ilgili çok az bilgi verenlerin oranı % 78, başlatıcı olay ögesiyle ilgili ayrıntılı bilgi verenlerin oranı % 17,3’tür.

Bu verilere göre öğrencilerin yazdıkları birinci metinlerinde başlatıcı olay ögesine yer verme düzeyi başarı ortalaması % 26 iken, öğrencilerin yazdıkları ikinci metinlerde başlatıcı olay ögesine yer verme düzeyi başarı ortalaması da % 17,3’tür. Öğrencilerin öyküleyici metinlerde başlatıcı olay özelliklerine istenen düzeyde yer vermedikleri görülmektedir.

4.1.11.Öyküleyici Metinlerde Amaç Özellikleri İlgili Özellikler

Amaç, kahramanın karşılaştığı sorunları çözmek için ne yapmak istediğinin belirtildiği bölümdür.

Tablo 23: Birinci Öyküde Amaç Ögesine İlişkin Bulgular

Değer	f	%
0	121	80,7
1	15	10
2	14	9,3
Toplam	150	100,0

Tablo 23'te ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin yazdıkları öyküleyici metinlerde amaç ögesine yer verme düzeyleri yer almaktadır. Elde edilen verilere göre amaç ögesiyle ilgili bilgi vermeyen öğrencilerin sayısı 121'dir. Amaç ögesiyle ilgili çok az bilgi veren öğrencilerin sayısı 15'tir. Amaç ögesiyle ilgili bilgi veren öğrencilerin sayısı ise 14'tür. Amaç ögesiyle ilgili bilgi vermeyen öğrencilerin oranı % 80,7, amaç ögesiyle ilgili çok az bilgi veren öğrencilerin oranı % 10, amaç ögesine dikkat edenlerin oranı % 9,3'tür.

Tablo 24: İkinci Öyküde Amaç Ögesine İlişkin Bulgular

Değer	f	%
0	117	78
1	25	16,7
2	8	5,3
Toplam	150	100,0

Tablo 24’te ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin yazdıkları öyküleyici metinlerde amaç ögesine yer verme düzeyleri yer almaktadır. Elde edilen verilere göre amaç ögesiyle ilgili bilgi vermeyen öğrencilerin sayısı 117’dir. Amaç ögesiyle ilgili çok az bilgi veren öğrencilerin sayısı 25’tir. Amaç ögesiyle ilgili ayrıntılı bilgi veren öğrencilerin sayısı ise 8’dir. Amaç ögesiyle ilgili bilgi vermeyen öğrencilerin oranı % 78, amaç ögesiyle ilgili çok az bilgi verenlerin oranı % 16,7, amaç ögesiyle ilgili bilgi verenlerin oranı % 5,3’tür.

Bu verilere göre öğrencilerin yazdıkları birinci metinlerinde amaç ögesine yer verme düzeyi başarı ortalaması % 9,3 iken, öğrencilerin yazdıkları ikinci metinlerde amaç ögesine yer verme düzeyi başarı ortalaması da % 5,3’tür. Öğrencilerin öyküleyici metinlerde zaman özelliklerine istenen düzeyde yer vermedikleri görülmektedir.

4.1.12. Öyküleyici Metinlerde Girişim Özellikleri İlgili Bulgular

Girişim bölümü ana karakterin amacını gerçekleştirmek için yaptığı faaliyetleri kapsar. Ana karakterin hedefe ulaşmak için gösterdiği gözlenebilir ifadeler, girişim olarak değerlendirilir.

Tablo 25: Birinci Öyküde Girişim Ögesine İlişkin Bulgular

Değer	f	%
0	122	81,3
1	15	10
2	13	8,7
Toplam	150	100,0

Tablo 25'te ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin yazdıkları öyküleyici metinlerde girişim ögesine yer verme düzeyleri yer almaktadır. Elde edilen verilere göre girişim ögesiyle ilgili bilgi vermeyen öğrencilerin sayısı 122'dir. Girişim ögesiyle ilgili çok az bilgi veren öğrencilerin sayısı 15'tir. Girişim ögesiyle ilgili ayrıntılı bilgi veren öğrencilerin sayısı ise 13'tür. Girişim ögesiyle ilgili bilgi vermeyen öğrencilerin oranı %81,3, girişim ögesiyle ilgili çok az bilgi verenlerin oranı % 10, girişim ögesiyle ilgili ayrıntılı bilgi verenlerin oranı % 8,7'dir.

Tablo 26: İkinci Öyküde Girişim Ögesine İlişkin Bulgular

Değer	f	%
0	116	77,3
1	26	17,3
2	8	5,3
Toplam	150	100,0

Tablo 26’da ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin yazdıkları öyküleyici metinlerde girişim ögesine yer verme düzeyleri yer almaktadır. Elde edilen verilere göre girişim ögesiyle ilgili bilgi vermeyen öğrencilerin sayısı 116’dır. Girişim ögesiyle ilgili çok az bilgi veren öğrencilerin sayısı 26’dır. Girişim ögesiyle ilgili ayrıntılı bilgi veren öğrencilerin sayısı ise 8’dir. Girişim ögesiyle ilgili bilgi vermeyen öğrencilerin oranı %77,3, girişim ögesiyle ilgili çok az bilgi veren öğrencilerin oranı %17,3, girişim ögesiyle ilgili bilgi verenlerin oranı %5,3’tür.

Bu verilere göre öğrencilerin yazdıkları birinci metinlerinde girişim ögesine yer verme düzeyi başarı ortalaması %8,7 iken, öğrencilerin yazdıkları ikinci metinlerde girişim ögesine yer verme düzeyi başarı ortalaması da %5,3’tür. Öğrencilerin öyküleyici metinlerde girişim özelliklerine istenen düzeyde yer vermedikleri görülmektedir.

4.1.13. Öyküleyici Metinlerde Sonuç Özellikleri İlgili Bulgular

Sonuç bölümü ana karakterin gerçekleştirdiği girişim sonucunda hedefe ulaşmış olup ulaşmadığının ifade edildiği bölümdür.

Tablo 27: Birinci Öyküde Sonuç Ögesine İlişkin Bulgular

Değer	f	%
0	16	10,7
1	102	68
2	32	21,3
Toplam	150	100,0

Tablo 27’de ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin yazdıkları öyküleyici metinlerde sonuç ögesine yer verme düzeyleri yer almaktadır. Elde edilen verilere göre sonuç ögesiyle ilgili bilgi vermeyen öğrencilerin sayısı 16’dır. Sonuç ögesiyle ilgili çok az bilgi veren öğrencilerin sayısı 102’dir. Sonuç ögesiyle ilgili ayrıntılı bilgi veren öğrencilerin sayısı ise 32’dir. Sonuç ögesiyle ilgili bilgi vermeyen öğrencilerin oranı % 10,7, sonuç ögesiyle ilgili çok az bilgi verenlerin oranı % 68, sonuç ögesiyle ilgili ayrıntılı bilgi verenlerin oranı % 21,3’tür.

Tablo 28: İkinci Öyküde Sonuç Ögesine İlişkin Bulgular

Değer	f	%
0	11	7,3
1	123	82
2	16	10,7
Toplam	150	100,0

Tablo 28’de ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin yazdıkları öyküleyici metinlerde sonuç ögesine yer verme düzeyleri yer almaktadır. Elde edilen verilere göre sonuç ögesiyle ilgili bilgi vermeyen öğrencilerin sayısı 11’dir. Sonuç ögesiyle ilgili çok az bilgi veren öğrencilerin sayısı 123’tür. Sonuç ögesiyle ilgili ayrıntılı bilgi veren öğrencilerin sayısı ise 16’dır. Sonuç ögesiyle ilgili bilgi vermeyen öğrencilerin oranı % 7,3, sonuç ögesiyle ilgili çok az bilgi verenlerin oranı % 82, sonuç ögesiyle ilgili ayrıntılı bilgi verenlerin oranı % 10,7’dir.

Bu verilere göre öğrencilerin yazdıkları birinci metinlerinde sonuç ögesine yer verme düzeyi başarı ortalaması % 21,3 iken, öğrencilerin yazdıkları ikinci metinlerde sonuç ögesine yer verme düzeyi başarı ortalaması da % 10,7’dir. Öğrencilerin öyküleyici metinlerde zaman özelliklerine istenen düzeyde yer vermedikleri görülmektedir.

4.1.14. Öyküleyici Metinlerde Tepki Özellikleri İlgili Bulgular

Tepki, hikâye kahramanlarının duygularının yansıtıldığı bölümdür.

Tablo 29: Birinci Öyküde Tepki Ögesine İlişkin Bulgular

Değer	f	%
0	113	75,3
1	28	18,7
2	9	6
Toplam	150	100,0

Tablo 29’da ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin yazdıkları öyküleyici metinlerde tepki ögesine yer verme düzeyleri yer almaktadır. Elde edilen verilere göre tepki ögesiyle ilgili bilgi vermeyen öğrencilerin sayısı 113’tür. Tepki ögesiyle ilgili çok az bilgi veren öğrencilerin sayısı 28’dir. Tepki ögesiyle ilgili ayrıntılı bilgi veren öğrencilerin sayısı ise 9’dur. Tepki ögesiyle ilgili bilgi vermeyen öğrencilerin oranı % 75,3, tepki ögesiyle ilgili çok az bilgi verenlerin oranı % 18,7, tepki ögesiyle ilgili ayrıntılı bilgi verenlerin oranı % 6’dır.

Tablo 30: İkinci Öyküde Tepki Ögesine İlişkin Bulgular

Değer	f	%
0	108	72
1	37	24,7
2	5	3,3
Toplam	150	100,0

Tablo 30'da ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin yazdıkları öyküleyici metinlerde tepki ögesine yer verme düzeyleri yer almaktadır. Elde edilen verilere göre tepki ögesiyle ilgili bilgi vermeyen öğrencilerin sayısı 108'dir. Tepki ögesiyle ilgili çok az bilgi veren öğrencilerin sayısı 37'dir. Tepki ögesiyle ilgili ayrıntılı bilgi veren öğrencilerin sayısı ise 5'tir. Tepki ögesiyle ilgili bilgi vermeyen öğrencilerin oranı % 72, tepki ögesiyle ilgili çok az bilgi verenlerin oranı % 24,7, tepki ögesiyle ilgili bilgi verenlerin oranı % 3,3'tür.

Bu verilere göre öğrencilerin yazdıkları birinci metinlerinde tepki ögesine yer verme düzeyi başarı ortalaması % 6 iken, öğrencilerin yazdıkları ikinci metinlerde tepki ögesine yer verme düzeyi başarı ortalaması da % 3,3'tür. Öğrencilerin öyküleyici metinlerde tepki özelliklerine istenen düzeyde yer vermedikleri görülmektedir.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

4.2.1. İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Yazılı Anlatım Becerileri Cinsiyete Göre Anlamlı Bir Fark Göstermekte Midir?

Tablo 31: İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Cinsiyete Göre Öyküleyici Metin Yazma Becerilerine İlişkin T Testi Sonuçları

Öyküleyici Metin Yazma Becerileri	N	X	S	Sd	t	p
Kız	83	54,98	8,44	148	1,96	,051
Erkek	67	52,42	2,37			

Tablo 31’de ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin öyküleyici metin yazma becerileri puan ortalamalarının cinsiyete göre t-testi sonuçları yer almaktadır. Öğrencilerin öyküleyici metin yazma becerilerine ilişkin puan ortalaması kızlar için 54,98; erkekler için 52,42’dir. Öyküleyici metin yazma becerisine ilişkin kız öğrencilerin puan ortalaması erkek öğrencilerin puan ortalamasından daha yüksektir. Ancak kızlar ile erkekler arasında öyküleyici metin yazma becerisi bakımından anlamlı bir fark yoktur ($p>.05$).

4.2.2. İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Yazılı Anlatım Becerileri Babanın Eğitim Durumuna Göre Anlamlı Bir Fark Göstermekte Midir?

Tablo 32: İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Metin Yazma Becerilerinin Baba Eğitim Durumuna Göre ANOVA Sonuçları

	KT	df	KO	F	P
Gruplar Arası	1.165,578	2	582,789	10,221	0,000
Grup içi	8.381,915	147	57,020		
Toplam	9.547,493	149			

Öğrencilerin öyküleyici metin yazma becerilerinin baba eğitim durumuna göre ANOVA sonuçları tablo 32’de verilmiştir. Yapılan analiz sonucunda baba eğitim durumu, 7. Sınıf öğrencilerinin öyküleyici metin yazma becerilerine ilişkin anlamlı bir farklılık yaratmaktadır [$F(2-147) = 10,221$; $p < 0.05$]. Öyküleyici metin yazma becerileri en gelişmiş olan öğrenciler babaları lisans ve lisansüstü mezunu olanlardır. Babalarının eğitim durumu lisans veya lisansüstü olan öğrencilerin öyküleyici metin yazma becerileri, babalarının eğitim durumu lise olan öğrencilere göre; babalarının eğitim durumu lise veya lisans ve lisansüstü olanların babalarının eğitim durumu ilköğretim olanlara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Tablodaki sonuçlara bakıldığında babanın eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerin öyküleyici metin yazma başarılarının da arttığı görülmektedir.

4.2.3. İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Yazılı Anlatım Becerileri Anne Eğitim Durumuna Göre Anlamlı Bir Fark Göstermekte Midir?

Tablo 33: İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Metin Yazma Becerilerinin Anne Eğitim Durumuna Göre ANOVA Sonuçları

	KT	df	KO	F	P
Gruplar Arası	1.005,331	2	502,665	8,615	0,000
Grup içi	8.518,709	146	58,347		
Toplam	9.524,040	148			

Öğrencilerin öyküleyici metin yazma becerilerinin anne eğitim durumuna göre ANOVA sonuçları tablo 33'te verilmiştir.

Yapılan analiz sonucunda anne eğitim durumu, 7. sınıf öğrencilerinin öyküleyici metin yazma becerilerine ilişkin anlamlı bir farklılık yaratmaktadır [F (2-146) =8,615; p<0.05]. Öyküleyici metin yazma becerileri en gelişmiş olan öğrenciler anneleri lisans ve lisansüstü mezunu olanlardır. Annelerinin eğitim durumu lisans veya lisansüstü olan öğrencilerin öyküleyici metin yazma becerileri, annelerinin eğitim durumu lise olan öğrencilere göre; annelerinin eğitim durumu lise veya lisans ve lisansüstü olanların annelerinin eğitim durumu ilköğretim olanlara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Tablodaki sonuçlara bakıldığında annenin eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerin öyküleyici metin yazma başarılarının da arttığı görülmektedir.

4.2.4. İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Yazılı Anlatım Becerileri Ailedeki Birey Sayısına Göre Anlamlı Bir Fark Göstermekte Midir?

Tablo 34: İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Metin Yazma Becerilerinin Ailedeki Birey Sayısına Göre ANOVA Sonuçları

	KT	df	KO	F	p
Gruplar Arası	469,293	3	156,431	2,516	0,061
Grup içi	9.078,200	146	62,179		
Toplam	9.547,493	149			

Öğrencilerin öyküleyici metin yazma becerilerinin ailedeki birey sayısına göre ANOVA sonuçları tablo 34’te verilmiştir.

Yapılan analiz sonucunda ailedeki birey sayısının, ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin öyküleyici metin yazma becerilerine ilişkin anlamlı bir farklılık oluşturmadığı görülmektedir.

4.2.5. İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Yazılı Anlatım Becerileri Ailenin Sosyo-Ekonomik Durumuna Göre Anlamlı Bir Fark Göstermekte Midir?

Tablo 35: İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Metin Yazma Becerilerinin Ailenin Sosyo-Ekonomik Durumuna Göre ANOVA Sonuçları

	KT	df	KO	F	p
Gruplar Arası	1.625,874	5	325,175	5,911	0,000
Grup içi	7.921,620	144	55,011		
Toplam	9.547,493	149			

Öğrencilerin öyküleyici metin yazma becerilerinin ailelerin sosyo-ekonomik durumuna göre ANOVA sonuçları tablo 35'te verilmiştir.

Yapılan analiz sonucu ailenin aylık gelir düzeyinin ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin öyküleyici metin yazma becerilerine anlamlı düzeyde bir farklılık yarattığı görülmektedir [F (5-144) = 5,911; p<0.05]. Ailelerinin gelir düzeyi üst ve orta grupta olan öğrencilerin öyküleyici metin yazma becerilerinin, ailelerinin gelir düzeyi düşük olan öğrencilere göre anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablodaki sonuçlar incelendiğinde, ailenin gelir düzeyi arttıkça öğrencilerin yazılı anlatım başarılarının da arttığı görülmektedir.

4.2.6. İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Yazılı Anlatım Becerileri Eve Süreli Yayın (Gazete, Dergi) Girme Sıklığına Göre Anlamlı Bir Fark Göstermekte Midir?

Tablo 36: İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Metin Yazma Becerilerinin Evlerine Süreli Yayın (Gazete, Dergi) Girme Sıklığına Göre ANOVA Sonuçları

	KT	df	KO	F	P
Gruplar Arası	183,123	3	61,041	0,952	0,417
Grup içi	9.364,370	146	64,140		
Toplam	9.547,493	149			

Öğrencilerin öyküleyici metin yazma becerilerinin evlerine süreli yayın girme sıklığına göre ANOVA sonuçları tablo 36'da verilmiştir.

Yapılan analiz sonucunda öğrencilerin evlerine süreli yayın girme sıklığının 7. Sınıf öğrencilerinin öyküleyici metin yazma becerilerine ilişkin anlamlı bir farklılık yarattığı görülmemektedir [$F(3-146)=0,952; p>0.05$].

4.2.7. İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Yazılı Anlatım Becerileri Okul Öncesi Eğitim Alma Durumuna Göre Anlamlı Bir Fark Göstermekte Midir?

Tablo 37: İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Metin Yazma Becerilerinin Okul Öncesi Eğitim Alma Durumlarına İlişkin T Testi Sonuçları

Öyküleyici Metin Yazma Becerileri	N	X	S	Sd	t	P
Evet	76	55,61	8,55	148	2,81	,006
Hayır	74	52,01	6,99			

Tablo 37 'de ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin öyküleyici metin yazma puan ortalamaları ile okul öncesi eğitim alıp almama durumlarına ilişkin t-testi sonuçları yer almaktadır. Okul öncesi eğitim alan öğrencilerin öyküleyici metin yazma becerileri puan ortalamaları 55,61; okul öncesi eğitim almayan öğrencilerin öyküleyici metin yazma becerileri puan ortalamaları 52,01'dir. Okul öncesi eğitim alan öğrencilerin öyküleyici metin yazma becerileri, okul öncesi eğitim almayan öğrencilere göre daha yüksektir. Öyküleyici metin yazma becerileri ile okul öncesi eğitim alma durumu arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($p < .05$).

5. BÖLÜM: SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar

5.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Yedinci sınıf öğrencilerinin metnlerinin “yazılı anlatımı değerlendirme formu” ve “ hikâye elementleri değerlendirme ölçeği” kullanılarak değerlendirilmesi sonucunda;

✓ Öğrencilerin yazılı anlatımlarında biçim özelliklerine dikkat etme bakımından orta düzeyde başarı gösterdikleri tespit edilmiştir. Kâğıdın kenarlarında, paragraf ve satır aralarında uygun boşluklar bırakma, düzgün ve okunaklı yazı yazma bakımından öğrencilerin istenen düzeyde olmadıkları belirlenmiştir.

Arı (2008), altıncı ve yedinci sınıf öğrencilerinin hikâye edici metnlerinde biçim özellikleri bakımından orta düzeyde başarı gösterdiklerini, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre, yedinci sınıf öğrencilerinin de altıncı sınıf öğrencilerine göre daha başarılı olduğunu tespit etmiştir.

Deniz (2000), 5. sınıf öğrencilerinin “kâğıdın sol, sağ, alt ve üst kısımlarında uygun boşluk bırakabilme, harfleri doğru şekilleriyle okunaklı yazabilme” davranışlarında % 50’lik orta başarı seviyesini yakalayamadığını tespit etmiştir.

✓ Öğrencilerin yazılı anlatımlarında kural özellikleri bakımından orta düzeyde başarı gösteren öğrencilerin ortalamasının daha yüksek olduğu görülmüştür. Yazım kurallarına uyulmadığı ve noktalama işaretlerinin çoğunlukla doğru yerlerde kullanılmadığı tespit edilmiştir. “yalnız, herkes, değil, eğlence, sürpriz” kelimelerinin yazımında büyük oranda yanlışlık yapıldığı tespit edilmiştir.

Birleşik sözcüklerin yazımında çoğunlukla hata yapıldığı, “de” ve “ki” bağlaçlarının büyük oranda yanlış yazıldığı görülmüştür. Bitişik el yazısı kullanan öğrencilerin kelimeleri birleştirerek yazdığı belirlenmiştir.

Öğrencilerin metnlerinde özellikle kelimelere konuşma dilindeki şekliyle yer verdikleri tespit edilmiştir.

Özel isimlerin yazımında, büyük harflerin kullanımında birçok problem yaşandığı görülmüştür. Özel isimlere getirilen ekler ayrılırken kesme işareti kullanımında yeteri kadar dikkat edilmediği, tırnak işareti ve konuşma çizgisinin aynı cümlede kullanıldığı, bazı metinlerde noktalama işaretlerinden sadece virgülün

kullanıldığı tespit edilmiştir. Bazı metinlerde kimi harflerin ters yazıldığı, kelimelerin hecelere ayrıldığı ve bazı harflerin kelime içinde büyük yazıldığı görülmüştür.

Arı (2008), kural özellikleri bakımından değerlendirme ortalamalarının yetersiz ile orta düzey arasında olduğunu tespit etmiştir. Yazım ve noktalama kurallarına uymada kız öğrenciler erkek öğrencilere göre, yedinci sınıf öğrencileri de altıncı sınıf öğrencilerine göre daha başarılıdır.

Deniz (2000), 5. sınıf öğrencilerinin “anlamca açık, anlaşılır, dil kurallarına uygun, kısa cümleler kurabilme; yazım(implâ) kurallarına uygun yazabilme; noktalama işaretlerini doğru kullanabilme” davranışlarında % 50’lik başarı seviyesini yakalayamadığını tespit etmiştir.

Çelik (2010), sekizinci sınıf öğrencilerinin “Türkçenin kurallarına uygun cümleler kurar.” kazanımına ulaşma düzeylerini % 70,5 olarak tespit etmiş ve öğrencilerin bu kazanıma istenen düzeyde ulaştıklarını belirtmiştir.

Bu araştırmalardan elde edilen sonuçlar yazım ve noktalama kurallarına uymada öğrencilerin genellikle eksiklerinin olduğunu göstermektedir.

✓ Kelime özellikleri bakımından orta düzeyde başarı gösteren öğrencilerin ortalamasının daha yüksek olduğu görülmektedir. Bazı öğrencilerin metinlerde deyim ve atasözü kullanmaya özen gösterdikleri, ancak bazı öğrencilerin kalıplaşmış ifadelerde kelimeleri değiştirdiği görülmüştür. Öğrencilerin kelime hazinesinin yeteri kadar gelişmediği tespit edilmiştir.

Arı (2008), kelime özellikleri bakımından genel başarının orta düzeyde olduğunu tespit etmiş, kız öğrencilerin erkeklere göre, yedinci sınıf öğrencilerinin de altıncı sınıf öğrencilerine göre daha başarılı olduğunu belirtmiştir.

Deniz (2000), 5. sınıf kent öğrencilerinin “argo ve ağız özelliği taşıyan kelimeler kullanmama; kelime tekrarlarından kaçınabilme; kelime gruplarını dil kurallarına uygun oluşturabilme” davranışlarında orta seviyede başarı yakaladıklarını tespit etmiştir.

✓ Öğrencilerin yazılı anlatımlarında cümle özellikleri bakımından orta düzeyde başarı gösterdikleri görülmüştür. Cümlelerin anlamca açık ve dil bilgisi kurallarına uygunluğu açısından öğrencilerin problem yaşadığı, basit cümleleri daha çok kurdukları tespit edilmiştir. Öğrencilerin sebep-sonuç, amaç-sonuç cümleleri kurmada orta düzeyde başarı gösterdikleri belirlenmiştir.

Arı (2008), cümle özellikleri bakımından başarı ortalamalarının orta düzeyde olduğunu tespit etmiştir. Kız öğrenciler erkek öğrencilere göre daha başarılıdır. Yedinci sınıf öğrencilerinin altıncı sınıf öğrencilerine göre daha uzun

cümleler kurdukları için hata sayıları fazla olduğunu ve bu hatalar sebebiyle altıncı sınıf öğrencilerinin daha başarılı olduğunu belirtmiştir.

✓ Öğrencilerin paragraflar arasında geçişler yapmada kopukluklar yaşadığı görülmüştür. Bazı öğrencilerin konudan uzaklaşarak yeni paragraflar oluşturduğu, giriş, gelişme ve sonuç bölümleri arasında uygun geçişler sağlayamadığı tespit edilmiştir. Bazı öğrencilerin de metni tek paragraf halinde yazdıkları görülmüştür.

Arı (2008), paragraf özellikleri bakımından öğrencilerin orta düzeyde başarı gösterdiğini tespit etmiş, yedinci sınıf öğrencilerinin altıncı sınıf öğrencilerine göre daha başarılı olduğunu belirtmiştir.

Can (2012), 9 ve 10. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımlarında paragraf sayısının çok az olduğunu ve öğrencilerin genellikle üç paragraflık metinlere yer verdiğini tespit etmiştir. Öğrencilerin paragrafta ana fikir oluşturabilme, ana fikir-yardımcı fikir uyumu kurma, paragrafta etkili bir giriş yapabilme, paragrafı etkili bir sonuçla bitirebilme bakımından yeterli düzeyde başarı gösteremediklerini belirtmiştir.

✓ Öğrencilerin yazılı anlatımlarında konuya uygun başlık yazma bakımından genellikle başarılı oldukları görülmüştür. Başlık yazmayan birkaç öğrenci olmakla beraber öğrencilerin metinlerinde büyük oranda kısa ve öz başlık yazmaya özen gösterdikleri tespit edilmiştir. Bazı öğrencilerin cümle halinde başlıklar yazdığı görülmüştür.

Arı (2008), başlık özellikleri bakımından yedinci sınıf öğrencilerinin altıncı sınıf öğrencilerine göre daha başarılı olduğunu, metinlere yazılan başlıkların konuyla ilgili olmasına rağmen basmakalıp ifadeler olduğu için öğrencilerin orta düzeyde başarı gösterdiklerini tespit etmiştir.

Çelik (2010), sekizinci sınıf öğrencilerinin bilgilendirici metinlerinde “yazıya konuyla ilgili kısa ve dikkat çekici başlık bulur” kazanımına ulaşma düzeylerini %76,7 olarak tespit etmiş ve öğrencilerin bu kazanıma yüksek oranda ulaştıklarını belirtmiştir.

✓ Öğrencilerin metinlerinde ana karaktere ayrıntılı yer verme yüzdeleri birinci metinde %18, ikinci metinde % 19,3’tür. Öğrenciler ana karakteri tanıtıcı bilgiler vermekten çok genellikle karakterin sadece ismini kullanmışlardır. Bazı öğrencilerin ana karakterin fiziksel ve ruhsal özelliklerine yer verdikleri tespit edilmiştir.

Coşkun (2005), 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin ana karaktere ilişkin başarı düzeylerini %73,5 olarak tespit etmiştir. Öykü elementleri içerisinde öğrencilerin en

başarılı olduğu element ana karakterdir. Ancak birçok öğrencinin ana karakteri yeterince tanıtamadığını, hikâyelerdeki karakterlerin kişisel özellikleri ve sosyal çevresinin belli olmadığını belirtmiştir.

Yılmaz (2008), ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin öyküleyici metinlerinde ana karaktere yer verme düzeyi başarı ortalamaları %12 olarak tespit etmiş ve istenen düzeyde gerçekleştirilemediğini belirtmiştir.

✓ Metinlerde mekânı ayrıntılı olarak tanıtan öğrencilerin yüzdesi birinci metinde % 11,3, ikinci metinde % 9,3'tür. Öğrenciler genellikle mekânın sadece ismini belirtmişlerdir. Bazı öğrenciler mekânı tasvir edici bilgilere yer vermiştir.

Coşkun (2005), 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin mekâna ilişkin başarı düzeylerini %59,5 olarak tespit etmiştir. Metinlerde genel olarak mekânın sadece isminin verildiği, mekânla ilgili ayrıntılı bilgi verilmediğini belirtmiştir.

Yılmaz (2008), 6. sınıf öğrencilerinin ana karaktere yer verme düzeyi başarı ortalamasını %32 olarak tespit etmiş ve istenen düzeyde gerçekleştirilemediğini belirtmiştir.

✓ Öğrencilerin zamanla ilgili bilgi verme yüzdesi birinci metinlerde % 14, ikinci metinlerde % 22'dir. Öğrencilerin zamanı ifade etme konusunda problem yaşadıkları görülmüştür. Özellikle “ertesi gün” ve “yarın” ifadelerinin birbiri yerine kullanıldığı tespit edilmiştir.

Coşkun (2005), ilköğretim 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin zamana ilişkin başarı düzeylerini % 58,5 olarak tespit etmiştir. Öğrencilerin kurgusal zamanla gerçek zamanı karıştırdığını ve hikâyelerde zamanın çok hızlı ilerlediğini belirtmiştir.

Yılmaz (2008), 6. sınıf öğrencilerinin zamana yer verme düzeyi başarı ortalamasını %18 olarak tespit etmiş ve zaman yer verme düzeyinin istenen düzeyde olmadığını belirtmiştir.

✓ Öğrencilerin başlatıcı olaya yer verme yüzdesi birinci metinlerde %26, ikinci metinlerde %17,3'tür. Metinlerde genellikle olaylar yüzeysel olarak anlatılmış, olayların nasıl başladığı ve nasıl geliştiği ayrıntılı olarak ele alınmamıştır.

Coşkun (2005), 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin başlatıcı olaya ilişkin başarı düzeylerini %73 olarak tespit etmiştir. Öğrencilerin genellikle başlatıcı olayın sadece ne olduğunu söyleyip nasıl olduğunu söylemediğini, detaylandırmadığını belirtmiştir.

Yılmaz (2008), 6. sınıf öğrencilerinin başlatıcı olaya yer verme düzeyleri başarı ortalamasını % 62,7 olarak tespit etmiş ve başlatıcı olaya istenen düzeyde yer verilmediğini belirtmiştir.

✓ Öğrencilerin metinlerinde sorunu çözmek için bir amaç belirlenmesi yüzdesi birinci metinlerde % 9,3, ikinci metinlerde % 5,3'tür.

Coşkun (2005), 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin amaç özelliklerine ilişkin başarı düzeylerini % 51 olarak tespit etmiştir. Öğrencilerin yazdıkları hikâyelerin birçoğunda kahramanın amacını açıkça ortaya koymadıklarını, okuyucunun kahramanın amacını ancak girişimlerden çıkarımda bulunarak anlayabildiğini belirtmiştir.

Yılmaz (2008), 6. sınıf öğrencilerinin amaç unsuruna yer verme düzeyi başarı ortalamalarını %13,3 olarak tespit etmiş ve istenen düzeyde yer verilmediğini belirtmiştir.

✓ Metinlerde kahramanların amaca ulaşmak ya da sorunu çözmek için girişimde bulunma yüzdesi birinci metinlerde % 8,7, ikinci metinlerde % 5,3'tür.

Coşkun (2005), 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin girişim özelliklerine ilişkin başarı düzeylerini % 52 olarak tespit etmiştir. Girişim, öğrencilerin başarısının düşük olduğu elementlerden biridir. Girişim elementinde başarılı olan öğrenciler bulunmakla beraber, bazı öğrencilerin yazdıkları hikâyelerde aynı olayı tekrar tekrar işlediğini, öğrencinin alternatif girişimler üretmediğini belirtmiştir.

Yılmaz (2008), 6. sınıf öğrencilerinin girişim özelliklerine yer verme düzeyi başarı ortalamasının %23,3 olduğunu tespit etmiş ve girişim ögesine istenen düzeyde yer verilmediğini belirtmiştir.

✓ Metinlerde girişim sonucunda hedefe ulaşıp ulaşılmadığının belirtilme yüzdesi birinci metinlerde % 21,3, ikinci metinlerde % 10,7'dir. Öğrencilerin metinlerinde çoğunlukla olayların çok hızlı bir şekilde sonuca ulaşmakta olduğu görülmüştür.

Coşkun (2005), 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin sonuç özelliklerine ilişkin başarı düzeylerini % 58,5 olarak tespit etmiştir. Sonuçla ilgili en sık karşılaşılan sorunun, sonucun çok hızlı gelişmesi ve çok kısa tutulması olduğunu belirtmiştir. Bazı hikâyelerde sonuç üstü kapalı bir biçimdedir, bazı öğrenciler ise sonucu tam olarak belirtmeden hikâyeyi bitirmiştir.

Yılmaz (2008), 6. sınıf öğrencilerinin sonuç ögesine yer verme düzeyi başarı ortalamasını % 26 olarak tespit etmiş ve sonuç ögesine istenen düzeyde yer verilmediğini belirtmiştir.

✓ Metinlerde kahramanların sonuca tepkisinin yansıtılma yüzdesi birinci metinlerde % 6, ikinci metinlerde % 3,3'tür. Kahramanların olaylar karşısındaki tepkisi metinlerde tam olarak anlaşılmamaktadır.

Coşkun (2005), 5 ve 8. sınıf öğrencilerinin tepki özelliklerine ilişkin başarı düzeylerini % 50,5 olarak tespit etmiştir. Öğrencilerin yazdıkları hikâyelerde kahramanların duygularını yeterince yansıtamadıklarını ve en başarısız oldukları bölümün tepki olduğunu belirtmiştir.

Yılmaz (2008), 6. sınıf öğrencilerinin tepki ögesine yer verme düzeyi başarı ortalamalarını % 18 olarak tespit etmiş ve istenen düzeyde başarı göstermediklerini belirtmiştir.

5.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

✓ İlköğretim yedinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerileri cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir.

✓ İlköğretim yedinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerileri babanın eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir. Babalarının eğitim durumu lisans veya lisansüstü olan öğrencilerin öyküleyici metin yazma becerilerinde babalarının eğitim durumu lise ve ilköğretim olanlara göre anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

✓ İlköğretim yedinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerileri annenin eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermektedir. Annelerinin öğrenim durumu lisans veya lisansüstü olan öğrencilerin öyküleyici metin yazma becerileri annelerinin eğitim durumu lise ve ilköğretim olanlara göre anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

✓ İlköğretim yedinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerinin ailedeki birey sayısına göre anlamlı bir farklılık oluşturmadığı görülmüştür.

✓ İlköğretim yedinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerileri ailelerin sosyo-ekonomik düzeyine göre anlamlı farklılık oluşturmaktadır. Ailelerinin gelir düzeyi üst ve orta grupta olan öğrencilerin ailelerinin gelir düzeyi alt grupta olan öğrencilere göre daha başarılı oldukları tespit edilmiştir.

✓ İlköğretim yedinci sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerinin evlerine süreli yayın girme sıklığına göre farklılık oluşturmadığı tespit edilmiştir.

✓ İlköğretim yedinci sınıf öğrencilerinden okul öncesi eğitim alan öğrencilerin yazılı anlatım beceri puanı ortalamalarının okul öncesi eğitim almayan öğrencilerin yazılı anlatım becerileri puan ortalamalarına göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

5.2.Öneriler

➤ Konu seçiminde öğrencilerin yazma isteğinin artıracak, seviyesine uygun ve onların yaratıcılığını geliştirecek konular olmasına dikkat edilmelidir.

➤ Öğrencilerin kelime hazinesinin gelişmiş olması duygu, düşünce ve isteklerini tam ve doğru olarak anlatmasında yardımcı olur. Bunu sağlamanın en etkili yolu da öğrencilere kitap okuma alışkanlığını kazandırmaktır. Öğrencilere kitap okuma alışkanlığı kazandırmak için öğrencilerin seviyesine uygun ve okuma isteğini artıracak kitaplar hazırlanmalı ve öğrenciler bu kitaplara ulaşmada yönlendirilmelidir.

➤ Okul öncesi eğitim alan öğrencilerin okul öncesi eğitim almayan öğrencilere göre yazma becerilerinde daha başarılı olduğu görülmüştür. Bu durum okul öncesi eğitimde gerçekleştirilen etkinliklerin çocukların kelime hazinesinin gelişmesinde ve kendilerini ifade etme becerisini kazanmada önemini ortaya koymaktadır. Bu nedenle okul öncesi eğitim için özellikle ailelerin teşvik edilmesi gerekmektedir.

➤ Türkçe dersi bir bilgi dersi olmaktan çok beceri dersidir. Yazma becerisi de uygulama yapmayı gerekli kılan bir alandır. Bu nedenle Türkçe dersinde yazma ve konuşma uygulamalarına ağırlık verilmeli, öğrencilerin bu becerilerle ilgili yapılan etkinliklerden zevk almaları sağlanmalıdır.

➤ Öğrenciler genellikle yazılı anlatımlarında metin elementlerini kullanma konusunda sorun yaşamaktadır. Bu nedenle öğretmenler, öğrencilere metin türleri ve metin elementleri hakkında bilgi vermeli, türün özelliklerini iyi yansıtan örnekleri sınıfa getirmelidir.

➤ Yazma konusunda ön hazırlık yapılmaması öğrencilerin yazmaya karşı isteksiz olmasının sebeplerinden biridir. Bu nedenle yazmaya başlamadan önce öğrenciler özellikle planlama konusunda yönlendirilmelidir. Böylece öğrenci neyi nasıl yazacağını tam olarak kavrayıp yazı yazmaktan zevk alacaktır.

➤ Öğrencilerin metinlerinde paragraflar arasında geçiş yapmakta zorlandıkları görülmektedir. Öğrencilere paragraflar arasında uygun geçişler yapabilmeleri için gerekli bilgiler verilmeli ve örnek metinler okutulmalıdır.

➤ Okullarda yazma becerisinin geliştirilmesi için zaman ayrılması gerekmektedir. Ancak bu çalışmalara atasözü, deyim vb. açıklamayla sınırlandırılmamalı, öğrencilere çeşitli konularda yazılar yazdırılmalıdır.

➤ Öğrencilerin metinlerinde rastlanan yazım ve noktalama yanlışları düzeltilmelidir. Bu durumun sadece Türkçe öğretmenlerinin görevi olduğu düşüncesinin yerine bütün öğretmenlerin öğrencileri Türkçeyi doğru ve özenli konuşma ve yazması için teşvik etmesi sağlanmalıdır.

➤ Ders kitaplarına konulacak olan metinler öğrencilerin okuma ve yazma becerilerini geliştirmede önemli bir yere sahiptir. farklı türdeki metinleri

okumaları öğrencilerin, o türün özelliklerini öğrenmelerine katkı sağlar, yazılı anlatımlarında da bu özelliklere dikkat etmelerine yardım eder.

➤ Ailelerin de evde dili doğru kullanma konusunda öğrencileri teşvik etmesi, öğrencilerin konuşma dilinin özelliklerini yazıya aktarmasının önüne geçilmesi konusunda öğretmenlerle birlikte hareket etmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

ADALI, Oya (2009). Anlamak ve Anlatmak. İstanbul: Pan Yayınları.

AKBAYIR, Sıddık (2006). Yazılı Anlatım Biçimlerinin Yazma Becerisi Edinimindeki İşlevleri. Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.

AKBAYIR, Sıddık (2007). Cümle ve Metin Bilgisi. (4. Baskı). Ankara: Pegem A Yayınları.

AKSAN, Doğan (1998). Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları.

AKTAŞ, Şerif, GÜNDÜZ, Osman (2010). Yazılı ve Sözlü Anlatım. Ankara: Akçağ Yayınları.

AKYOL, Hayati (2006). Türkçe Öğretimi Yöntemleri. Ankara: Kök Yayıncılık.

AKYOL, Hayati, TEMUR Turan (2009). Kelime Hazinesinin Geliştirilmesi. (Editör: Hayati Akyol , Ahmet Kırkkılıç). İlköğretimde Türkçe Öğretimi. (2. Baskı). Ankara: Pegem Yayıncılık.

ALKAN, Murat (2009). Türkçe Derslerinde (1-5. Sınıflar) Metin İşleme Sürecinin Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.

ALPEREN, Nusret (1990). Türkçe (Güzel Konuşma, Okuma ve Yazma) Öğretim Rehberi. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

ALPEREN, Nusret (1994). Okuma Yazma Öğretim Metotları ve Çözümleme Metodunun Türkçe Öğretimine Uygulanması. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

ARI, Gökhan (2008). Öğrencilerin Hikâye Edici Metinlerinin Çözümleyici Puanlama Yönergesine Göre Değerlendirilmesi (6. ve 7. Sınıf Örneği). Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

AVCI, Emine (2006). İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Yaptıkları Yazılı Anlatım Yanlışlarının İncelenmesi (Muğla İli Örneği). Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

BALCI, Ahmet (2009). İlköğretim 8.Sınıf Öğrencilerinin Okuma Alışkanlıkları ve İlgileri Üzerine Bir Araştırma. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

BAĞCI, Hasan (2007). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yazılı Anlatım Derslerine Yönelik Tutumları ile Yazma Becerileri Üzerine Bir Araştırma. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

BAYRAKTAR, Nesrin, ERCAN Yadigar vd. (2005). Türk Dili Yazılı Anlatım Sözlü Anlatım. İstanbul: Atlas Yayın Dağıtım.

BEYRELİ, Latif, ÇETİNDAG, Zerrin, CELEPOĞLU, Ayşegül (2005). Yazılı ve Sözlü Anlatım. Ankara: Pegem Yayınları.

BÜYÜKİKİZ, Kadir Kaan (2007). İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerinin Söz Dizimi ve Anlatım Bozukluğu Açısından Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

CAN, Remzi (2012). Ortaöğretim Öğrencilerinin Yazılı Anlatımlarında Paragraf Düzeyinde Bağdaşıklık ve Tutarlılık. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

CEMİLOĞLU, Mustafa (2001). Dil Bilimi Açısından Türkçe Yazılı Anlatım ve Anlatım Teknikleri Öğretimi. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.

COŞKUN, Eyyup (2005). İlköğretim Öğrencilerinin Öyküleyici Anlatımlarında Bağdaşıklık, Tutarlılık ve Metin Elementleri. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

COŞKUN, Eyyup (2007). Türkçe Öğretimi Metin Bilgisi. (Editör: Ahmet Kırkkılıç, Hayati Akyol). İlköğretimde Türkçe Öğretimi. Ankara: Pegem A Yayıncılık, 233-279.

ÇELİK, Mehmet Emre (2010). İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Bilgilendirici Metin Yazma Kazanımlarına Ulaşma Düzeyi. Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.

ÇELİKPAZU, E. Esra (2006). Erzurum Merkez İlçe İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerine Bir Araştırma. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

ÇETİŞLİ, İsmail. (2001). Edebiyat Dili/Edebî Dil. Türk Yurdu, Şubat-Mart 2001, 162-163.

ÇETİŞLİ, İsmail (2004). Metin Tahlillerine Giriş/2. Ankara: Akçağ Yayınları.

DEMİREL, Özcan (2000). Türkçe Öğretimi. (2. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.

DENİZ, Kemalettin (2000). Yazılı Anlatım Becerileri Bakımından Köy ve Kent Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Durumu. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.

DOĞAN, İsmail (2000). Türk Dili. Rize: Akademi Yayınevi.

DUYMAZ, Recep (1986). Uygulamalı Kompozisyon Bilgileri. İstanbul: Seda Yayınları.

EMİR, Sabahat (1984). Örnekleriyle Kompozisyon Yazma Sanatı. İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları.

ERGİN, Muharrem (1993). Edebiyat ve Eğitim Fakültelerinin Türk Dili ve Edebiyat Bölümleri İçin Türk Dilbilgisi. İstanbul: Bayrak Basım Yayım Dağıtım.

ERGİN, Muharrem (2004). Türk Dil Bilgisi. İstanbul: Bayrak Basım/Yayım Dağıtım.

ERKUL, Rasih (2004). Cümle ve Metin Bilgisi. Ankara: Anı Yayıncılık.

GÖĞÜŞ, Beşir (1978). Orta Dereceli Okullarda Türkçe ve Yazın Eğitim. Ankara : Kadioğlu Matbaası.

GÜLENSOY, Tuncer (2000). Türkçe El Kitabı. İstanbul: Akçağ Yayınları.

GÜNAY, V. Doğan (2003). Metin Bilgisi. İstanbul: Multilingual Yayınları.

GÜNEŞ, Sezai (1999). Anlatım Bilgisi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Matbaası.

GÜNEŞ, Firdevs (2000). Okuma Yazma Öğretimi ve Beyin Teknolojisi. Ankara: Ocak Yayınları.

GÜNEŞ, Firdevs (2002). Ders Kitaplarının İncelenmesi. Ankara: Ocak Yayınları.

GÜNEŞ, Firdevs (2007). Türkçe Öğretimi ve Zihinsel Yapılandırma. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

GÜNDÜZ, Sevim (2003). Öykü ve Roman Yazma Sanatı. İstanbul: Toroslu Kitaplığı.

İNCE, Vedat Martin (2006). İlköğretim 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerinin Ölçülmesi ve Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.

İŞERİ, Kemal (1998). Okuma Ediniminin Eğitimsel İşlevi. Tömer Dil Dergisi, 70, 5-18.

KANTEMİR, Enise (1997). Yazılı ve Sözlü Anlatım. Ankara: Engin Yay.

KAPAR KUVANÇ, Elif Burcu (2008). Yaratıcı Yazma Tekniklerinin Öğrencilerin Türkçe Dersine İlişkin Tutumlarına ve Türkçe Dersindeki Başarılarına Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

KARAALIOĞLU, Seyit Kemal (1982). Kompozisyon Sanatı. İstanbul: İnkılap ve Aka Kitapevleri.

KARAALIOĞLU, Seyit Kemal (2003). Sözlü/Yazılı Kompozisyon Konuşmak ve Yazmak Sanatı. (32. Baskı). İstanbul: İnkılap Yayınları.

KARASAR, Niyazi (2009). Bilimsel Araştırma ve Yöntemi. (20. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

KARATAY, Halit (2007). İlköğretim Türkçe Öğretmeni Adaylarının Okuduğunu Anlama Becerileri Üzerine Alan Araştırması. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

KARATEKE, Ercan (2006). Yaratıcı Dramanın İlköğretim II. Kademedeki Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerine Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.

KAVCAR, Cahit vd. (1998). Türkçe Öğretimi. Ankara: Engin Yayınevi.

KAVCAR, Cahit, OĞUZKAN, Ferhan, AKSOY, Özlem (2004). Yazılı ve Sözlü Anlatım. (5. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.

KEÇİK, İlknur (2003). Sözlü ve Yazılı Anlatım Üzerine. (Editör :C.İleri). Türkçe Sözlü ve Yazılı Anlatım. (3. Baskı). Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

KIRBAŞ, Abdülkadir (2006). İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerinin Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

KOÇAK, Ahmet (2005). Bolu İli Beşinci ve Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerine Bir Araştırma. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

MALTEPE, Saadet (2006). Yaratıcı Yazma Yaklaşımı Açısından Türkçe Derslerindeki Yazma Süreçlerinin ve Ürünlerinin Değerlendirilmesi. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

MEB (2005). İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (1-5. Sınıflar). <http://ttkb.meb.gov.tr/program.aspx>, Erişim Tarihi: 03.02.2012.

MEB (2006). İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı. <http://ttkb.meb.gov.tr/program.aspx>, Erişim Tarihi: 05.02.2012.

MUALLİMOĞLU, Nejat (1994). Bütün Yönleriyle Hitabet. (4. Baskı). İstanbul: Bilgi Üniversitesi Yayınları.

ÖZBAY, Murat (2002). Kültür Aktarımı Açısından Türkçe Öğretimi. Türk Dili, S.602, s. 112-120.

ÖZBAY, Murat (2003). İlköğretim Okullarında Türkçe Öğretimi. Ankara: Gölge Ofset.

ÖZBAY, Murat (2006). Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri I. Ankara: Öncü Basımevi.

ÖZBAY, Murat (2007). Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri II. (2. Baskı). Ankara: Öncü Kitap.

ÖZDEMİR, Emin (1983). Okuma Sanatı. İstanbul: Varlık Yayınları.

ÖZDEMİR, Emin, BİNYAZAR, Adnan (1998). Yazma Öğretimi Yazma Sanatı. İstanbul: Papirüs Yayınları.

ÖZDEMİR, Emin (2005). Eleştirel Okuma. İstanbul: Bilgi Yayınevi.

ÖZDEMİR, Songül (2008). Orta Öğretim Seçme Sınavında Başarılı Olan Öğrencilerin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerine Bir İnceleme. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

ÖZKIRIMLI, Atilla (2007). Türk Dili Dil ve Anlatım. (4. Baskı). İstanbul: Bilgi Üniversitesi Yayınları.

PAR, Arif Hikmet (1999). Plânlı Yazma Sanatı Kompozisyon. İstanbul: Önde Matbaacılık.

SAĞIR, Mukim (2002). Türkçe Dil Bilgisi Öğretimi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

SALLABAŞ, M. Eyyüp (2007). İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Kendini Yazılı Olarak İfade Etme Kazanımlarına Ulaşma Düzeyi. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

SEVER, Sedat (2000). Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme. Ankara: Anı Yayıncılık.

TANSEL, F. Abdullah (1983). İyi ve Doğru Yazma Usulleri. İstanbul: Kubbealtı Neşriyat.

TAŞIGÜZEL, Selver (2004). İlköğretim Türkçe Ders Kitaplarında Öğretici Nitelikteki Metinlerde Eşdizimsel Örüntülemenin Görünümü. Dil Dergisi, 125,72-87.

TAZEBAY, Attilâ (1997). İlkokul Öğrencilerinin Okuma Becerilerinin Okuduğunu Anlamaya Etkisi. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

TDK (2005). Türkçe Sözlük. Ankara: TDK.

TEKŞAN, Keziban (2001). Yazılı Anlatımı Geliştirmede Ön Hazırlığın Etkisi. Doktora Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.

TEMİZKAN, Mehmet (2003). Yazılı Anlatım Etkinliği Çerçevesinde Türkçe Öğretmenlerinin Çalışmalarına İlişkin Bir Değerlendirme. Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.

TEMİZKAN, Mehmet (2009). Metin Türlerine Göre Okuma Eğitimi. Ankara: Nobel Yayınları.

TOKLU, M. Osman (2007). Dilbilime Giriş. (2. Baskı). Ankara: Akçağ Basım Yayım.

VARDAR, Berke (1982). Dilbilimin Temel Kavram ve İlkeleri. Ankara : TDK.

YAĞCI, İlyas (2009). Yazılı Anlatım.(Editör: Serdar Odacı). Üniversiteler İçin Dil ve Anlatım. Konya: Palet Yayınları.

YILDIZ, Cemal, OKUR, Alparslan, ARI, Gökhan, YILMAZ, Yakup (2006). Yeni Öğretim Programına Göre Kuramdan Uygulamaya Türkçe Öğretimi. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

YILMAZ, Sertan Koray (2008). İlköğretim Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Öyküleyici Metin Yazma Becerileri. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

EKLER:**EK 1: İzin Belgesi :**

T.C
MERZİFON KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

06 Ekim 2011

SAYI : B.08.4.MEM.0.05.43.09- 7054
KONU: Tez hazırlanması

KAYMAKAMLIK MAKAMINA
MERZİFON

İlgi: a- Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik izin ve Uygulama Yönergesi.
b- Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Anabilim Dalı Türkçe Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Betül KILIÇ'ın 20.09.2011 tarihli dilekçesi.

Konya Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Betül KILIÇ'ın İlçemiz Gazi İlköğretim Okulu, Ş.Öğretmen Mehmet Kapusuz İlköğretim Okulu, Atatürk İlköğretim Okulu, Namık Kemal İlköğretim Okulu ile Mehmetçik İlköğretim Okullarında Ekim ve Kasım aylarında haftada 2 saat 7.ci sınıf Türkçe öğretmenleri nezaretinde Türkçe Derslerine girmek kaydı ile "İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Yazdıkları Öyküleyici metinler üzerinde bir inceleme" adlı tez yapacağından adı geçen öğrencinin belirtilen Okul Müdürlüklerinde haftada 2 saat derse girmesini uygun görüşle arz ederim.

S. Adıbelli
Şinasi ADİBELLI
Milli Eğitim Müdürü

OLUR
06/10/2011
Mehmet Fatih GEYİM
Mehmet Fatih GEYİM
Kaymakam

EK 2: Kişisel Bilgi Formu

Sevgili öğrenciler, bu form Selçuk Üniversitesinde yapılacak bir araştırma için hazırlanmıştır. Araştırmanın sağlıklı sonuçlandırılabilmesi için sizden beklenen bütün sorulara doğru cevap vermenizdir. Kişisel bilgileriniz gizli tutulacaktır. Katkınız için teşekkür ederim.

Betül KILIÇ

1. Adınız Soyadınız :

2. Okulunuz :

3. Cinsiyetiniz : () Kız () Erkek

4. Babanızın öğrenim durumu:

1. () Okuryazar veya ilköğretim mezunu

2. () Lise ve dengi

3. () Lisans veya yüksek lisans mezunu

5. Annenizin öğrenim durumu:

1. () Okuryazar veya ilköğretim mezunu

2. () Lise ve dengi

3. () Lisans veya yüksek lisans mezunu

6. Ailenizdeki birey sayısı (siz dahil)

1. () 8 ve üstü 2. () 6-7 kişi 3. () 4-5 kişi 4. () 3 kişi

7. Oturduğunuz ev kime ait?

1. () Kira 2. () Kendimize ait 3. () Lojman

8. Evinizdeki oda sayısı (mutfak hariç)

1. () Tek oda 2. () Tek oda ve salon 3. () İki oda ve salon
4. () Üç oda ve salon 3. () 4 ve daha fazla oda ve salon

9. Oturduğunuz evin ısıtma düzeni

1. () Soba 2. () Kalorifer 3. () Kat kaloriferi

10. Babanızın mesleği

1. () İşçi (toprak sanayi vb.) 3. () Memur
2. () Çiftçi (Kendi toprağında) 4. () Esnaf/tüccar
5. () Serbest meslek (doktor, avukat vb) 6. () Emekli

11. Annenizin mesleği

1. () Ev kadını 3. () Memur
2. () İşçi (toprak, sanayi, vb.) 4. () Esnaf/tüccar
5. () Serbest meslek (doktor, avukat vb.) 6. () Emekli

12. Ailenizin ortalama aylık geliri

600 TL'den az ()

600-1000 TL ()

1000- 1500 TL ()

1500-2000 TL ()

2000-3000 TL ()

3000 TL ve üstü ()

13. Evde kendinize ait bir çalışma odanız var mı ?

Evet ()

Hayır ()

14. Evinizde kitaplık var mı?

Evet ()

Hayır ()

15. Evinize hangi sıklıkta süreli yayın (gazete- dergi) girer?

Hiç girmez ()

Ayda bir ()

Haftada bir ()

Her gün ()

16. Okul öncesi eğitim (anaokulu eğitimi) aldınız mı?

Evet ()

Hayır ()

Not: Lütfen bütün soruları cevaplandırınız.

EK 3: Yazılı Anlatımı Değerlendirme Formu

	Yazılı Anlatımda Aranacak Özellikler	Verilmesi Gereken Puan	Öğrencinin Aldığı Puan
Biçim	Kâğıdın kenarlarında, paragraf ve satır aralarında uygun boşluklar bırakılmıştır.	5	
	Düzgün, okunaklı ve işlek bir yazı kullanılmıştır.	5	
Dil ve Anlatım	Başlık yazılmıştır.	2	
	Başlık konuyla ilgilidir.	3	
	Konu, mantıksal tutarlılık ve bütünlük içinde anlatılmıştır.	15	
	Paragraflar arasında uygun geçiş sağlanmıştır.	5	
	Duygu, düşünce ve olay tekrarından kaçınılmıştır.	10	
	Söz varlığından (deyim, atasözü, özdeyiş) yararlanılmıştır.	10	
	Cümle kuruluşları mantıkça doğru, anlamca açık ve dil bilgisi kurallarına uygundur.	20	
	Kelimeler yerinde ve doğru anlamda kullanılmıştır.	5	
	Cümlede kelime tekrarları yapılmamıştır.	5	
Yazım ve Noktalama	Yazıda yazım kurallarına uyulmuştur.	10	
	Noktalama işaretleri doğru yerde kullanılmıştır.	5	
TOPLAM PUAN		100	

EK 4: Hikâye Elementleri Değerlendirme Ölçeği (Coşkun, 2005: 275)

Yönerge: Hikâyeyi önce genel bir izlenim edinmek için okuyunuz, sonra her bir hikâye elementini puanlamak için tekrar okuyunuz. Her bir element için, uygun puanı belirleyiniz. Daha sonra hikâye elementlerinin puanlarının toplamını hesaplayınız.

1. Ana Karakter

0 Puan: Öyküde bir ana karakter belirtilmemiştir.

1 Puan: Ana karakter sunulmuş, fakat sadece ismi verilmiştir. Ana karakter hakkında çok az bilgi ve ayrıntı verilmiştir.

2 Puan: Ana karakter ayrıntılarıyla betimlenmiş ve oldukça inandırıcı biçimde sunulmuştur.

2. Mekân

0 Puan: Öyküde bir mekân belirtilmemiştir.

1 Puan: Mekân belirtilmiş fakat mekân hakkında çok az ayrıntı verilmiştir. Örneğin, “*Atlanta Kasabası*”.

2 Puan: Mekân belirtilmiştir. Bunun yanı sıra betimlenmiş veya sıradan bir mekân olmadığı belirtilmiştir. Örneğin, “*iki nehir arasında 5 km²'lik bir alana sahip Atlanta Kasabası*” veya “*yeni gezegen Andromeda*”.

3. Zaman

0 Puan: Öyküde bir zaman belirtilmemiştir.

1 Puan: Zaman belirtilmiştir, fakat geleneksel anlatım içinde belirsiz bir zaman olarak ifade edilmiştir. Örneğin, “*Bir zamanlar ...*” veya “*Uzun zaman önce ...*”

2 Puan: Zaman, geleneksel olmayan bir anlatım içinde, belli bir vakti ifade edecek şekilde veya tamamlayıcı bilgilerle birlikte belirtilmiştir.

Örneğin, “*30 Mart günü öğleden sonra*” veya “*Çok uzun zaman önce, henüz insanoğlu yaratılmamışken...*”

4. Başlatıcı Olay

0 Puan: Öyküde ana karakterin bir amaç oluşturmasını sağlayan başlatıcı bir olay verilmemiştir.

1 Puan: Öyküde ana karakterin bir amaç oluşturmasını sağlayan başlatıcı bir olay verilmiştir. Başlatıcı olay, doğal bir olay (*heyelan*), bir içsel tepki (*yalnızlık*) veya dışa dönük bir davranış hareket (*Yaşlı kadın mücevheri çaldı.*) olabilir.

2 Puan: Başlatıcı olay karmaşık (iç içe olaylar halinde), şaşırtıcı veya iyi betimlenmiş bir şekilde sunulmuş ise bir puan ekle. Örneğin, “*Bir meteor, dağa çarptı. Bu çarpma köyün, heyelan altında kalmasına*

yol açtı. Bu yüzden köylüler sahip olduğu her şeyi kaybetti.” veya “Annesi onu günler boyunca evde bırakmıştı. Bu yüzden Can günlerdir kendini yalnız hissediyordu.”.

5. Amaç

0 Puan: Ana karakterin amacı belirtilmemiştir.

1 Puan: Ana karakterin amacı belirtilmiş, fakat yeterince açık ve anlaşılır bir şekilde ortaya konulmamıştır. Örneğin, *“Bülent, bir şey yapmaya karar verdi.”*

2 Puan: Ana karakterin amacı açık ve anlaşılır bir şekilde ortaya konulmuştur. Örneğin, *“Bülent arkadaşını kurtarmaya karar verdi.”*

3. Puan: Öyküde açık ve anlaşılır şekilde ifade edilmiş 2 veya daha fazla amaç varsa bir puan ekleyiniz.

6. Girişim

0 Puan: Öyküde ana karakterin, amacını gerçekleştirmek için yaptığı girişim hiç belirtilmemiştir.

1 Puan: Ana karakterin amacını gerçekleştirmek için girişiminin ne olduğu belirtilmiştir.

2-4 Puan: Aşağıdaki durumların her biri için bir puan ekleyiniz.

A) Girişimler ve olaylar mantıksal bir sıra ile gerçekleşmiştir. (Örneğin olaylar arasında çelişki yoktur.)

B) Durumlar ve çıkmazlar ustalıklarla ve özgün bir biçimde çözülmüştür. Örneğin, *“Bill, düşmanlarını yakalamak için bir lazeryansıtıcı icat etti.”*

C) İyi düzenlenmiş birden fazla olay örgüsü (episode) var. Örneğin, ana karakterin denediği bir girişim başarısız oluyor ve sonra bir başka girişimde bulunuyor (Ana karakter kaleye hücum ediyor, fakat dökülen kızgın yağ yüzünden geri çekilmek zorunda kalıyor; sonra gizlice bir tünelden geçmeyi deniyor). Benzer şekilde ana karakter, seyahati sırasında bir yere gidiyor, sonra başka bir yere gidiyorsa bir puan ekleyiniz.

7. Sonuç

0 Puan: Öyküde belirli bir son yok, sonuç eksik kalmış veya öykü tamamlanmamış görünüyor. Bir başka deyişle, ana karakterin girişimlerinin uzun vadeli sonuçları ortaya çıkmamıştır.

1 Puan: Ana karakterin girişimlerinin uzun vadeli sonuçları ortaya çıkmıştır. Fakat sonuç, oldukça sıradan bir tarzdadır. Örneğin, *“Ondan sonra hep mutlu yaşadılar.”* veya *“Bülent, ejderhayı öldürdü ve prensesi kurtardı.”*

2 Puan: Ana karakterin girişimlerinin uzun vadeli sonuçları ortaya çıkmıştır. Bunun yanı sıra sonuç şaşırtıcıdır veya bir ahlâkî değer içerir. Örneğin, *“Kartal, ‘Ok’ ismini işte böylece aldı.”*, *“Bunun sonucunda yalan söylemenin sorunları çözemeyeceğini anladı.”*

8. Tepki (Öykünün herhangi bir yerinde ifade edilebilir.)

0 Puan: Ana karakterin tepkileri sunulmamıştır.

1 Puan: Ana karakterin bazı tepkileri ifade edilmiştir. Örneğin, “Çocuk yaptığı işten dolayı mutluymuştu.”

2 Puan: Ana karakterin tepkileri derinlemesine ifade edilir. Örneğin, “Bu kötü günümde herkesten nefret ediyorum. Çok kızgınım. Beni neden küçük düşürdüler.”

EK 5: Öğrencilerin Öyküleyici Metinlerinden Örnekler

Canım Kuşum

Kuşumu yeni almıştık onu çok seviyordum yeni olsa bile... onunla konuşmak onunla oynamak hoşuma gidiyordu.

Bir zamanlar ailem ganim sibihtisi geçiniyordu, yani çok zor durumdaydık evimizde değerli ne varsa satmıştık, babam arkadaşlarından birine istemişti ama kimse vermemiş annemle konuşurken duydum. Annemle babama çok acıyordum ne yapacaklarını bilmeden evin için dolaşır duruyorlardı ve birgün kurtukları başına gelirdi eve hacir gelmişti evlerinde değerli ne varsa sattıkları için bu sefer deşensiz olan seyahatlerinde almışlardı, annemin çok sevdiği bir vazosu vardı annemden kalan o vazoyu da almışlardı annem sonra çok ağlamıştı ama göre yoktu ve sonunda babam bir karar vermişti yeni aldığımız kuşumu da satmaya karar vermişti onu düşünce çok üzülüyordum ama başka bir çare yoktu ve babam kuşumu satmak için giderken kuşumun son kez arkasından bakıp ağladım.

Boraları ödemislikle öski halimize dönmüştük sonra tekrar kuş almaya gittik ama kuşumu satmışlarahı maalesef başka bir kuş almak zorunda kalmıştık.

ÖMER'İN HAYALI

Ömer küçüklüğünden beri içine kopanuk bir çocuktur. Sokakta çıktığında arkadaşları çeşitli oyunlar oynarken o uzaktan onları izler ya da bisikletine binip saatlerce dolaşır. Bisikleti onun en yakın arkadaşıdır. Her gün sabah erkenden kalkar hemen bisikletinin yanına koşar. Ona hayallerini bile anlatır. Bazen büyüdüğüde çok hızlı bir motorsiklet yarışçısı olacaktır.

Ömer'in etrafındaki her şeye ilgisi değişiyordu ama bisikletine daha çok bağlanıyordu. Büyüdükçe de bisikletini her gün biraz daha hızlı sürmeye çalışıyordu. Bir gün okul çıkışı yine bisikletine bindi ve sanki yollar boşmuş gibi güldükçe hızlandı. Hızlandıkça daha çok hoşuna gidiyordu. Ta ki kırmızı ışığı fark edemeyip karsıdan gelen arabaya çarparsa kadar. Ömer gözünü açtığında hastanedeydi. Üç gündür hiç uyanmadan yatmıştı. Babası ve annesine ne olduğunu sordu. Onlar kaza geçirdiğini söylediğinde babası bacağına riye ayırtamadığını. Kazada ağır yaralanmıştı Ömer. Doktorlar ellerinden geleni yaptıklarını ama bundan sonra bacağına hareket ettiremeyeceğini söylediler. Ömer'in bütün dünyası başına yıkılmıştı.

Sonraki yıllarda Ömer'in tedavi olması için ederi bırakıp büyük şehire gittiler. Ama memleketlerinden uzakta da bu hastalığa çare bulamadılar. Ömer hem memleketini, evini özliyor hem de hastalığına üzülüyordu. Ama en çok hayallerinin gerçekleşmemesine üzülüyordu.

KÖRPE

Çok güzel bir gündü ta ki çok sevdiğim köpeği (körüğü) kaybedene kadar.

Körüğü dışarıya çıkarmaya çıkmıştım. Güzel bir havada dökmek gibisi yoktur heralde. Bir an için köreği bir yere bağlayıp su alıyaya gittim ve geldiğimde köreği yerde yoktu. Endişelenmişim, köreği nerede? Çevredeki insanlara köreği sorduğunda görmediklerini söylediler.

Heran çevreye bakmaya başladım ama köreği ortalarında yoktu. Ne yapacağımı şaşırmış haldeydim. Bir an önce eve dönmeye başladım. Eve geldiğimde heran anem bulup "Anne köreği kaybettim" demeye çalıştım anem de hiç aldırıs etmeden "Beyim oğlum yarısını alınız" demesiyle aneme üzülerek evden çıktım ve birkaç arkadaşından köreği bulmada bana yardım etmelerini istedim. Arkadaşlarım da beni kurnazca yardım istediğini kabul etmişlerdi.

Birkaç arkadaş köreği bulmak için yola koyulmuş köreği bulmanın en kolay yolunu dağılarak aramanın olduğuna karar vermiştik. Eğer arkadaşlarından birisi köreği görürse beni haberdar edecekti. Uzunca bir zaman sonra arkadaşım Ahmet'ten bir telefon gelmişti ve telefonda Ahmet köreği bulunduğunu söylüyordu. Ahmet diğer arkadaşlarımda bilgileri olup köreği gördüğü yere gelmelerini söyledi. Ahmet'in dediği yere gittiğimiz zaman köreğin bir yavukarın yanında yemek artıklarını yediğini gömüştüm ve o an çok üzülüp oracık köreği bulduğum anda çok sevmişim.

Sonra yavukarın arkadaşından köreğin aldım ve arkadaşlarımla evlerimizin yolunu tuttuk.

ELİF'İN KÖPEĞİ KARBAYAZ

Elif'in çok tatlı bembeyaz, gözleri mavi mavi bir köpeği vardı. Elif köpeğini çok seviyordu. Adında Karbayaz koymuştu. Karbayaz da Elif'i çok seviyordu. Elif'inde sesini dinliyor, ne derse yapıyordu. Yanına çağınca geliyor, otur dediğinde oturuyordu. Elif Karbayazı çok iyi bir şekilde eğitmişti. Tuvaleti geldiğinde hemen dışarı çıkar ve dışarıya tuvaletini yapıyordu.

Günlerden bir gün Elif'in çok işi vardı. Çünkü annesi kek yapıyordu ve Elif'te annesine yardım etmek istiyordu. Ama Karbayaz kendisiyle ilgilenmesini istiyor, mamasını elinden yedirmesini bekliyor, kendisini dışarda dolaştırmasını istiyordu. Fakat Elif bunu yapamazdı çünkü annesine yardım etmesini çok seviyordu. Karbayaz çok üzülüydü. Üzgün bir şekilde açık olan kapıdan dışarı çıktı. Karbayaz Elif'in kendisiyle ilgilenmesini çok istiyordu ama gelmeyeceğinden biliyordu. O sırada Elif'in en yakın arkadaşı Yağmur geldi. Elif'e gelerek işini gördü. Kapıyı annesi açmıştı. Çünkü Elif kek yapmakla ilgileniyordu. Elif'in annesi Deriş'i işini buyur etti. Ama kapıyı açık bırakmıştı çünkü Karbayaz dışarıdaydı ve işini görmek isteyecekti. Yağmur, Elif'in yanına çıkıp başına oturmuştu. Elif'e üstünlükle kaplanmış olduğunu görünce çok şaşırmıştı. Sanki un sahasından çıkmış gibiydi. Elif, Yağmur'a hoş geldin dedi. O da hoş geldik diyerek sohbeti başladılar. Daha sonra kedi fırına koyarak Yağmur'un odasına çıktılar. Yağmur üzerini değiştirmiş elini yüzünü yıkamıştı. Sonra Elif'in odasında oyun oynamaya başladılar. Yağmur, Karbayazı unuttu. Karbayaz dışarıda dolaşırken birden yağmur bastırdı. Fırtınada diğer yandan esiyordu. Karbayaz tam eve girecekti, kapı üzerine kapanmıştı. Hauloduyada rafta onun sesini kimse duymamıştı. Yağmur zaten ayına dalmış, anneside yüksek bir sesle TV izliyormuş. Karbayazda ıslanmamak için parka dağcı koymuş. Orada bir kutunun altına sığınmıştı. Yağmur şiddetini arttırmıştı. O sırada Elif'in aklına Karbayaz gelmiş diye panisiye olarak Yağmur'a dışarı çıkmıştı. Fakat Karbayazı dışarıda bulamamıştı. Annesine şikâyet ederek aramaya başlamışlardı. Her yere bakmışlar fakat bulamamışlar. Elif çok üzülüydü hatta ağlamıştı. Çünkü Karbayazı çok seviyor, O odasına çekilmişti. Daha sonra babası yolda gelirken parkın ortasında bir hauloma sesi duymuş. Kutuyu kaldığında Karbayazı görmüş. Kutunun içinde eve getirmiş. Elif'e basarak işini görmüş. Annesi Karbayazı karşısında görünce çok şaşırmış. Sonra Elif'e seslenerek aşağı inmesini söylemişler. Elif aşağı indiğinde birde ne görsün. Karbayazı karşısında görünce çok şaşırmış. O bembeyaz tüylü camına bakanmış. Karbayazı yıkayarak onu temizlemiş. Daha sonra odasına götürmüş. Elif Karbayazı kucaklarına alarak ona hikaye okumuş. Birc daha da Karbayazı ihmal etmeyeli hakkında ona söz vermiş.

= Sonu Gözükmağın Ağaçları =

Çok güzel bir gündü onun için. Annesinden ayrı ilk tatili alacaktı. O kadar heyecanlıydı ki kalbi yerinden çıkacaktı sanki.

Annesiyle birlikte valizini topladı yanı ne giymek istediye onu da yanına dinlemesi hiç annesini "onu alma kızem üsürsün, telersini" ne yara... O terdu masaya güzel bir kahvaltı yaptı. Ve sonunda beklediği sesi duydu "bib-bib" çantasını dip ser vise doğan koymaya başladı.

-Topluluktan uzaklaşma kızım baykolursun, dedi annesi. dinlemedi bile. Arkadaşlarıyla güzel bir yolculuktan sonra ulaştıkları kamp yerine. Herkes çadırın kurdu hep beraber getirdikleri yemekleri yediler. gülerak, şakıyarak. Akşam oldu her yer çok karanlıktı. Çadırına geçti ve kendini çok yalnız hissetti. Değişik rüzgar seslerinden başka hiçbir ses yoktu sanki. Uyumadı, döndü durdu. Dışarda ateş yakıp ısınmaya karar verdi. İyi bir fikir değildi belki ama aklına hiçbirşey gelmiyordu. çıktı dışarı yaktı ateşi. Sonra arkadaşının köpeği "Max" gördü. Köşeyde karanlığa rağmen arkadaşının üzüleceğini düşünüyordu "Max"i, bulmaya gitti. kıştı, kıştı, kıştı. şimdi orada ne Max vardı ne de başka biri. Herşey sonu gözükmağın ağaçları la duydular. Orada oturdu, yünüyemiyor du. Sanki bayrı durmuştu. Beklemeye başladı belki max gelir onu arkadaşına götürür mütle ederti. belki de annesi onu bulurdu. Çok sağlamdı ama... derken uyuya kaldı orada. Gözünü açtığinde yanındaydı arkadaşları, çöğretmeni yatıyordu tulumunda.

Aşıl şimdi onun en mutlu anıydı. Bulunmuştu. Kapıdan çıkarken dinlemediği bile bir söz geldi aklına annesi onu uyarmıştı. Bir daha annesini dinlememesinin ne kadar önemli olduğunu yazıyarak öğrenmişti.

"KISKANÇLIK"

Ayşe arkadaşlarıyla geçinen bir genç kızdır. ve onun en iyi arkadaşı Sinem biraz ona benzemezdi Sinem biraz inatçı ve kışkanç bir kızdı. Ama ikiside iyi geçinirlerdi.

Ayşe bir gün çok sevdiği arkadaşını akşam yemeğine çağırdı. Arkadaşı için o kadar güzel yemekler hazırlamıştı. Saat 07.00'de kapı çalındı. Ayşe çok mutluydu. Koşa koşa kapıyı açtı arkadaşına sorıldı ve yemeğe başlamışlar. Yemekleri çok güzel geçmiş. Ondan sonra oturmuşlar. Sinem Sinem Ayşe'nin evindeki eşyaları çok beğenmişti. Biraz oturdu evine gitti. Ondan sonra sabah oldu Sinem koşa koşa alışveriş merkezine gitmiş ve onun evinde olan eşyaların hepsini aldı ve onun kıyafetlerinin de hepsini aldı. Evine gitti. giydi ve evini onun evi gibi döşedi. Birden kapısı çaldı. Sinem kapıyı açtığı anda kapıda Ayşe'yi gördü. Ayşe eve girdiğinde bütün eşyalarının onun gibi olduğunu gördü. ve bu duruma çok bozuldu. Hiç bir şey söylemeden evine gitti. Sinem ertesi gün Ayşe'nin evine gittiğinde Ayşe'nin evinden taşındığını gördü. ve aylar yıllar geçti. Ayşe gelmedi.

Sinem yaptığı bu kışkançlıktan dolayı çok üzüldü, ve Ayşe'yi bekledi. sonsuza kadar Ayşe gelmedi. Sinem bir daha böyle bir davranış yapmadı.

YAVRU ABLAN KÜKREK ve ORMAN MACERASI

Yeşil çimenlerin arasındaki evinde muşul muşul uyuyorda yavru aslan Küçük. Annesinin o tatlı sesiyle gözlerini açladı. Ona:
— Biliyorsun babam askerde, ben de işe gideceğim. Çok önemli bir sunu sunacağım. Yani orlayacağın evde tek başına olacaksın. Fakat evden ayrılma, ben sana kahvaltını hazırlayacağım. Sijerek elindeki dosyayı masaya bırakarak mutfaga gitti. Kahvaltuyu hazırlayarak evden çıktı. Küçük yaktan kalktı ve gözüne annesinin dosyası ilişti. Lanra bu dosyanın çok önemli olduğunu hatırlayarak kaşmaya başladı. Ama anne aslan saktan arabaya binmişti. Arkasından seslendi olmadı. Arkasından kaştı kaştı en sonunda annesi gözden kayboldu. Artık yapacak bir şey kalmamıştı. Ev dönmeydi. Arkasından sındı biraz ilerledi. Lanra buradan daha önce hiç geçmediğini fark etti.

İçini korku sardı. Buraları bilmiyordu. Ne yapacak? Nereye gidecekti şimdi? Olduğu yerde beklemeye başladı. Belki annesi ister dönerken onu görürdü. Hava kararmaya başladı. Annesinin eve dönme saati gelip geçmişti. İçindeki korku büyü-

ine söylemeye başladı :

— Her yere baktım . Hiçbir yerde yak ! Kızın filmdeki gibi kaçırıldı . Ona işkence ediyorlar ! Hatta onu zorla dövmüşler , para kazanıyorlar . Eğer yapmasa elektrik veriyor , tenaklarını koparıyor , hatta dövüyorlar ! Belki saygı yapıp uyuturucu yerini iş sürüp onlara yolu göstermesini istiyorlardı ! En sonunda da onu parçalayıp denize atacaklar ! İnanamıyorum ! Nasıl bu kadar zalim olabilirler ! Ben ansız ne yaparım ... Annemle babama bu olayı nasıl açıklarım ? Her şeyi söylersem benim sorumsuz biri olduğumu düşünür , bana güvenmezler , bir daha bana yardım almaz , bir şey emaret etmezler .

Ocağ ! . İyice ağlamaya başladı .

Hava kararlamaya başlayınca da inidini keserek eve dönmüş . Odasına çıkmış ve ağlamaya devam etti . En sonunda anne ve babasına söylemek için bahçeye indi . Bahçeyi utano sükano kaldırdı ve karpuzlarda her yer süslendi . Tarçın ise " İyiki Dağdun Leyla " yazarı parkortu sürükleyerek masanın kenarına dayandı . O ar bir şaşkınlık içerisinde göz yaşlarını silti ve her mer Tarçın 'e kucakladı .

Her şeyi anlatmıştı . Bugün öğün günüydü . Üstüne üstelik her yeri aramasına rağmen arka bahçeye bakmaya nasıl unuttu ? Annesi bu durumu görünce merak edip :

— Hayırdır Leyla , bu ne şaşkınlık ? Tamam , şaşkınlık bekliyordum ama bu kadar da şaşkın . Onlara her şeyi anlattı . Her beraber kaka kaka attılar . Leyla ise bu yarucu günün ardından bu sürprizle çok sevindi ve rahatladı .

TARÇIN NEREDE?

Leyla, hayata filmlerdeki gibi canan, hayalperest, eğlenmeyi seven, hayvanlara çok düşkün, bir kızıdır. Babasından her zaman bir köpek almasını istemişti. Ama annesi bu olaya hep karşıydı. Bir öğün gününde babası ve annesi ona sürpriz olarak bir köpek almıştı. Leyla buna çok seviniyor ve köpeği yarı Tarçın'la çok sıkı dost olmuşlardı.

Okul akışı aydınlanıyor ve gitti. Tarçın'la oynamaya başladı. Yorulduklar ve uyudular. Fakat Leyla'nın üzerinde okulun tatil olmasının bir işaretliği vardı. Hemen Tarçın'ın odasına koştu. Otarla akşama kadar oynayacaklardı. Ama Tarçın odasında değildi. Leyla gelmeden dışarıya çıkmıştı. Her yeri aradı fakat ortalarında yoktu. "Layaboya dışarıya gitmiştir" diye düşünerek onu bekledi, gelmedi. Tarçın kaybolmuştu.

Hemen annesine haber vermeliydi. Fakat, ona söyleyemezdi ona bütün sorumluluğun onun üstünde olduğunu ve eğer bir şey olursa ona hayvan alınmayacaktı. Tarçın'ı arkadaşına götürürüm diyerek sokaklarda aramaya başladı. Ama nefile her yerinde yok. Polise gitti, larlar çıktı. Haber gelmedi. Tarra ümitsiz keserek kendi ken-

maye basladı. Kastu... kastu... En sonunda kurumuş atların bulunduğu bir yere geldi. Burada dinlenmeye karar verdi. Zaman geçtikçe baykus ve kurt sesleri duyulmaya basladı. Her geçen dakika korkusu büyüdü. Yılanların, baykusların önünden kılıpayı kurtuluyordu. Arkasında bir srtlan girdi ve var gücüyle kasmaya basladı.

En sonunda karşısına srtlan sürüsü çıktı. Arkaya kastu, srtlan, geri sındı, srtlan, sağında srtlan, solunda srtlan. Srtlanlar etrafını sardı. Arkadan gelen srtlan:

— Vay vay vay. Kimleri görüyorum.. Mınlık ve saunmasız bir aslan. Beyler bize yemek çıktı.

Kükrek:

— Ne olur bana zarar vermeyin. İdi.

— Bize bir neden söyle.

— Annem beni merak eder, lütfen.

— Ho ha ha ha! Yakalayın.

Kükrek ne yapacağını bilmiyordu srtlanlar üzerine geliyordu. Üçünden zil çalıyordu. "Herhalde bu ilim zili almali" diye düşünüyordu. Bir srtlan üstüne atladı ve a anda uykudan uyandı. Nefes nefessizdi. O çalan ise saatin alarmıydı.

ARKADAŞIM ASSIEM

Hayranat bahçesine hep gitmek isterdim. Ama babamın ve annemin çok işi olduğu için her bir oylarında beni. Beni çok küçük, hiçbir şey anlamayacağım saçaklarda ama ben onların sandığı gibi değil, aksine onlardan da akıllı olabileceğim niçinde bir çocuktum. Şeyh gücüm de bayığı genişti.

Yine bir gün, babamın hayranat bahçesine gitme konusundaki ısrar etmek ve biraz konuşmak için yanına gidiyordum ki babam gülerken yanıma geldi ve

- "İstediğin hayranat bahçesine gitmek istiyor musun ufaklık?" dedi.

Bu soruları karşısında çok sevindim.

- "Evet, tabii ki babacığım." diyerek bayırına atladım. Şahanelere uçuşordum. Bu anımda - altı yıl-lik duyduğum en güzel şeydi. Öyle çok sevdim ki en son babamı nefessiz bıraktım.

Babam, "o zaman yanına gidelim" dedi. İçim içime süz müydü. Ne zaman akşam oldu, ne zaman uyku geldi di hiç hatırlamıyorum.

Şimdi o hayranatla uyardım. Kocaman aslanlar, kaplanlar, yılanlar, sebacılar, filler, maymunlar ve daha birilerini hayranat bir arada görecektim.

Kahvaltımı aceleyle yaptım. Annem "boğulacaksın epooş ye." diyere kadar geçektir boğulacaktım. Babam "Hadî kaim, hazırlan bakalım, oradaki hayvanlar seni bekles." dedi. Acaba çirgi filmlerdeki gibi tanı-şabiliyorlar mıdır?

En güzel kıyafetimi giydim. Saçlarımı tara-dım ve aşçıya indim. Babam "Hadî kaim" diyince heyecanım bir kat daha arttı. En sonra bir hayvanat bahçesine geçtik hayvanlar görülecektim.

Yolum nasıl geçtiğini bilemedim. Geldiğimizi gördüğümüzde içinde ilginç bir kıs vardı. Herkes için güldük orada, babamın arkadaşları olduğunu düşünüyorduk. Bir anca bana "İzgi hayvanı görelim ill önce İti?" diye sordu. Ben de "Aslan ve kaplanları bir de may-munları görelim." dedim. Nedir olduğunu anlamadım ama bana güldü. Ben de ona güldüm.

Aslanların devasa kafeslerinin önünden geçerken anca durdu ve bizeyle anlatmaya başladı. Ama ben onu dinlemiyordum. Aslanın bana ne dedi-ğini duymaya çalışıyordum. Aslan'a:

- "Birazcık daha sesli konuşur musun?" dedim.

Aslan:

- "Tabii ama önce tanışalım. Ben kral. Senin adı ne?"

- "Benim adım da İti. Altı yaşındayım. Hayvanat bahçesine ill gelişim."

- "İmm... baygın heyecanlı olma sen."

- "Sen de nasıl. Eeee... senden başka konuşan hay-
van var mı?"

- "Maalesef. Saadete ben konuşurum. Diğerleri benim kadar yetenekli değil."

- "Annem babam nerede kral?"

- "Babam ve annem çok uzaklardalar. Aslında on-

ben hiç görmedim. Beni doğur doğması ellerinde
almışlar.

- Yaa!.. Çok üzülüm kral. Ama gitmem gerekiyor.
Seninle tanıştığuma çok sevindim. Her gelişimde
seni ziyaret etmem.

- Ben de seni çok sevdim İtir. Beni ziyaret eder
sen sevinirim." dedi. Acaba benim eve gelmek is
ter mi?

Sonunda hayalini kundüğüm hayvanat bah
çesine gittim. Üstelik bir "aslan" arkadaşım bile oldu...

" YAVRU ASLANIN ANNESINE KAYUŞMASI "

Hava güzeldi , güneşliydi . Annesiyle birlikte ormanda gezintije çıkmışlardı. Neşe içinde bir sağa bir sola koşuşturuyordu. Yavru aslan, koşarken mutluluktan sevinç gılgığı atıyordu. Ama bu mutluluğu fazla sürmedi. Arkasına bakınca annesini göremedi; çünkü o kaybolmuştu.

Bir anda kendini kafesin içinde buldu. Neye uğradığını şaşırdı. Yaşlı, bir adamın elinde arabaya doğru gidiyorlardı. Yavru aslan, annesi yanında olmadığı için çok korkuyordu. Ve bir yere geldiler orada bir sürü hayvan vardı. Orası bir hayvanat bahçesiydi. Yavru aslanı diğer aslanların yanına götürdüler. Hemen aralarına girerek annesini aramaya başladı; ama bulamadı.

Yıllar geçmişti. Yavru aslan artık büyümüşü. Aynı hayvanat bahçesine yaşlı, bir aslan getirdiler. Yavru aslan gelen yaşlı aslanın annesi olduğunu bilmiyordu. Aslanlar kendi aralarında konuşurken anne aslan başından geçenleri anlattı. Yavru aslan da bunu dindi. Ve o da kendi başından geçen olayları anlattı. Artık birbirlerini bulmuşlardı. Her ikisi de çok mutluydu.

HERŞEYE RAĞMEN FENAKARLIK

17.11.2011

Bir varmış, bir yokmuş. Evvel zaman içinde kalbur saman içinde ülkelerin birin de yaşayan çok zengin bir aile varmış. Bu ailenin çocuğu olmazmış. Bir çocuğa sahip olmak isteyen anne ve baba birçok doktora gitmiş. Ama ne çare vardı 7 yıl geçmiş. Sonunda bu zengin ailenin bir çocuğu olmuş. Anne ve babası ise gittiği için çocuğu bakıcıya bırakıyorlarmış.

Artık çocuk tam altı yaşına girmiş. Bu çocuğun annesinin ve babasının işleri yanında gitmemeye başlamış. Çocuk evde sıkılıyor, anne ve babasının ona ilgi göstermesini istiyormuş. Ama nakile hergün hafta içi, hafta sonu dâveden anne-baba işe gidiyormuş. Çocuk artık okula başlamış. Berseri anne ve babası yüzünden kötlüymüş. Her çocuk gibi o da anne ve babasından ilgi görmek istiyormuş.

Artık anne ve babasını işten çıkarmışlar, evlerine neredeyse icra gelecekmiş. Çocuk ne yapacağını şaşırmış. Sevinsenmi üzülse mi bilememiş. Bir sabah uyandığında penceresine vuran bir kuş görmüş. Kuş sağuktan batmak üzereymiş. Çocuk bu kuşu içeri almış ve aradan üç ay geçirmiş. Artık bu aile batmak üzereymiş. Evlerine icra geleceği haberini almışlar. Ailesi kara kara ne yapacak diye düşünüyormuş.

Çocuk bir gece rüyasında kuşunun evden uçup gittiğini görmüş. Sabah uyandığında aklına geldiği rüyadan dolayı bir fikir gelmiş. Çocuk kuşunu satmaya karar vermiş. Bir gün kuşunu satmış ve elindeki paralarla eve koşarak gelmiş. Elindeki paralarla çocuğu gören anne baba kapının önüne gelmiş. Çocuk paraları anne ve babasına uzatmış. Anne, baba çocuğa sarılmış ve bu çocuğa bebeklikten beri ilgi göstermedikleri için pişman olmuşlar.

Artık çocuğa ilgi göstermeye başlamışlar ve mutlu mesut yaşamışlar.

NATIRA

Leyla ve kardeşi Ali oğün çok erken kalktılar. Anneleri Dilruba Hanım uyuyordu. Babaları Mehmet Bey ise işe gitmişti. Leyla ve kardeşi Ali sürekli kavga ederdi. Bu çocuklar birbirlerine kardeş gibi davranmazlardı. Ama annesi onlara "Çocuklar lütfen kavga etmeyin, sizin sizden başka kimseniz yok" derdi. Ama ne fayda. Günlerden bir gün yine Leyla ve Ali kavgaya tutuşmuştu. Ali ablası Leyla'ya tokat atmış. Leyla eşyalarını toplamış. Babasını aramış baba beni yatılı yurda gönder artık yeter demiş. Kardeşi ablasının gideceğini öğrenince çok ağlamış. Baba sonra fikrini değiştirmiş. Babasını aramış ve gitmekten vazgeçtiğini söylemiş. Aradan iki ay geçmiş, kavgalar devam ediyormuş. Arasında bu iki kardeşin anneleri Dilruba Hanım çok hastaymış. Leyla kalktığı anda babası işte, kardeşinin işe bahçede bisiklet sürdüğünü görmüş. Annesi-nin yanına gittiğinde annesinin çok hasta olduğunu görmüş. Bilenen babasını aramış.

Anneleri hastaneye yatmış ve aradan iki gün sonra Leyla ve kardeşine annelerinin ölüm haberi gelmiş. Leyla ve kardeşi Ali kendilerini çok zor kaparmışlar. Babalarının görevi için İstanbul'da yaşıyorlarmış. Babaları işten çıkmış. Ve Leyla ile Ali'de birbirleriyle çok iyi anlaşmaya başlamışlar. Evin her köşesi her bir eşyası Leyla'ya, Ali'ye, babası Mehmet Bey'e hep annesinin hatıraları ile mutlu mesut geçen günlerini hatırlatırmış. Mehmet Bey artık bu acılara dayanamayıp bir düşünmüş ve çocuklarına haber vermiş. "Hadı çocuklar evdeki eşyaları toplayalım artık memleketimize gideceğiz" demiş. Artık Leyla, Ali ve Mehmet Bey'in kararlarını vermişler. Memleketlerine gitmişler. Aradan tam 12 yıl geçmiş. Ali artık 18 yaşında, Ablası Leyla ise 22 yaşındaymış. Ali ve Leyla bir araya geldiklerinde hep anneleri Dilruba Hanım'dan bahsederlermiş. En çok da anneleri olmadan önce "Sizin sizden başka kimseniz yok" sözünü onlara çok seyi anlatırmış. Çok pişmanlarmış. Ama kendilerine söz vermişler. Artık üzülme yok, kavgada yok. Annem olsaydı bu karara çok sevinirdi demiş. Mutlu Son... 00

Küçük Çocuklar Büyük Maceralar

Hiç kampa gittiniz mi? Peki ya gittiğiniz kampa büyük maceralar yaşadınız mı? Hakan'ın başından geçen maceralar ahil olmaz ve sırlarla dolu.

Hakan okulda ders işlerken birdenbire içeriye müdür girdi ve hafifçe okulca kampa gidileceğini söylediğinde Hakan'ın gözleri parladı. Çünkü daha önce hiç kampa gitmemişti. Okuldan çıkınca en yakın arkadaşları Kaan ve Ezgi'yi beklemeden eve gitmişti. Anne ve babasına kampa gideceğini söyledi. Heron çantasını alıp hazırlıklara başladı. Kampa gideceği gün herşeyin tam olmasını istediği için çantasını son bir kez daha kontrol etti. Herşeyi tamdı. Kaan ve Ezgi, Hakan'ın yanına geldi ve "Eşyalarını aldın mı?" diye sordular. Hakan "tabiki" dedi. Otobüse bindiler. Üç arkadaş yan yana oturdular. Kampa vardıklarında öğşam olmuştu. Çadırlarını kurdular ve hemen uyudular. Fakat Ezgi dışarda bir gölge gördü ama bu çok büyük bir gölgeydi. Ezgi bir anda çığlık attı. Kaan ve Hakan hemen Ezgi'nin çadırına gittiler. Çadırın önünde bir sincap gördüler. Gölge bu küçük sincaba aitmiş. Ezgi bunu görünce çok güldü. Sabah üç arkadaş herkesden önce uyanıp ormanda tura çıktılar. Biraz sonra herşey geldikleri yolu unuttular. Oldukları yer ormanın en tenha yeriydi. Kimse onları duyamazdı. Biraz daha yürürürüz bir göl gördüler. Önce Hakan attı. Sonra ardından Ezgi ve Kaan attı. Biraz eğlendikten sonra ormanda ilerlemeye devam ettiler. Ezgi çok güzel bir kus gördü. Sonra o kusun peşinden giderken Hakan ve Kaan'ı kaybetti. Ağlamaya başladı. Sonra Kaan'ında ilgisini birşey seçti ve o da Hakan'dan ayrıldı. Herkes tek kalmıştı. Hakan'ın hırçısına maymun çıktı. Hakan tüm hızıyla koşmaya başladı. Bu orada kampa giren grupta uyanmıştı. Üç arkadaş bulamazınca tedirgin oldular. Bu arada Ezgi ve Kaan'da göle geri dönüp birbirlerini bulmuşlardı. Hakan uyanı bir aslan gördü ve oracıkta bayıldı ve oracıkta bayıldı.

Uyandığında tüm okul ve Ezgi ile Kaan başındaydı. Nasıl olduysa Ezgi ve Kaan grubu bulmuştu. Grubun en bilgisi ormanı çok iyi bildiği için hemen yolu buldular ve Hakan'a ulaştılar. Hakan eve döndüğünde anne ve babasına başından geçenleri en ince ayrıntısına kadar anlattı. Üç arkadaş ertesi gün buluştuğunda yaptıkları tek şey kampa yaşadıkları olayları anlatmaktı. Ezgi, Kaan ve Hakan bu büyük maceraların ardından şu sözü hiç unutmadılar: "Sürüden ayrılanı hort kopar."

DOST İYİLİĞİ

20.10.2011

Birgen bir çocuk kötü bir hastalığa yakalanmış. Hastalığının adı kansermiş. Çocuk ve ailesi çok fakirler ama çok da iyilermiş. Memleketlerinde herkes onları severmiş. Çocuğun kanser olduğunu öğrenen memleketliler muhtarlarına gidip, onlar fakir olduğu için bir miktar para yardımında bulunmuşlar. Çocuğu annesi ve babası tedavi için yurtdışına götürmüş. Annesinin kötü günler için sakladığı altınlarında varmış tabii, onları da bozdurmuşlar.

Çocuk tedavi görmeye başlamış. Memleketlisinin para ile yardım ettiğini duyunca çok sevinmiş. Bu haberi duymasını kendini gözü hissetmeyip arkasında kimse olmadığını düşünmüş. Sabırlı, kapatabilirmiş dünyaya gözlerini. Ama memleketlileri her zaman çocuğun arkasında imiş. Bir sene olmuş artık memleketlinin topladığı parada, annesinin altınlarında suyu tükenmiş. Çocuğun arkadaşı Ali, çocuğu!

- Ali arkadaşım, hatırlarsan seninle para biriktirdik küçüklüğün müzakeri beri. Köylünün sana verdiği kadar para var burada. Bunda senin demis ve yanına spicük kondurmuş. Çocuk Ali'ye çok teşekkür etmiş

Günler aylar geçmiş orada çocuk artık kanseri yenmiş. Direkt memleketine gitmiş. Ali arkadaşının bu hastalığını yeneceğini biliyor imiş. O yüzden ona bir sürpriz yapmak istemi. Biriktirdiği paranın bir kısmını ayırmış. Arkadaşının bisikletleri çok sevdiğini bilirmiş. Ona en sevdiği renklerden yani sarı ve turuncu renklerinden bir bisiklet almış. Çocuk bisikleti görünce çok sevinmiş. Diğer arkadaş bu hasta olanından onu yüz üstü bırakmış, ama Ali'nin arkadaş değil ancak bir dost olduğunu öğrenenlermiş.

FEDAKAR ANNE

Zamanın birinde bir kartal varmış. Yuvasından hiç ayrılmıyormuş. Çünkü; yakın zaman da 5 tane yavrusu olacaktı. Uzun süre bu anı bekliyormuş. Ve sonunda yavruları yuvasından çıkarmışlar. Anne kartal buna çok sevimmiş. Yavruları doğduktan sonra da yuvadan ayrılmıyormuş çünkü bundan önce yavrularını bir yılan yemişti onun içinde tedirgin di ama hem yavruları henüz de kendisi çok acıkmıştı. Bunun için yuvayı bırakıp yiyecek bulmaya gitmek zorundaydı. Gitmeden önce Gevreyi iyice kolacan edip kimsenin olmadığını emin oluncaya qulanmaya gitti.

Havada uçarken sürekli yuvaya bakıyordu. Takr yuva gıdadan kaybolana kadar Gidip yavruları ve kendisi için en güzel yiyecekleri buldu. Artık yuvaya dönmeğe hazır di. Yavrularını çok merak ediyordu acaba onlara bir şey olmuş muydu ya olduysa buna nasıl dayanabilir di. Hemen hızlı hızlı uçarak yuvaya geldi. Yuvaya geldiğinde bir kobra yılanı ağaca sırtlanıyordu daha hızlı uçtu ve yılan yavrularına zarar vermek üzereken yılanı yakaladı. Yılan çok büyüktü yılanı aşağı attı sonra yılanın yanına gitti. Daha ölmemişti. Yılanla bağıştı. Yılanı yaraladığı gibi kendi de yaralan di. Ama en sonunda yılanı öldürdü.

Yuvaya döndüğün de sağ kanadı acıyordu ama yığı gıdüyordu çünkü yavrularını kurtarmayı başarmıştı...

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Özgeçmiş

Adı Soyadı:	Betül Kılıç	İmza:	
Doğum Yeri:	Amasya		
Doğum Tarihi:	12.08.1987		
Medeni Durumu:	Bekar		

Öğrenim Durumu

Derece	Okulun Adı	Program	Yer	Yıl
İlköğretim	Gazi İlköğretim Okulu		Amasya	1998
Ortaöğretim				
Lise	Merzifon Lisesi		Amasya	2004
Lisans	Selçuk Üniversitesi		Konya	2009
Yüksek Lisans				

İlgi Alanları:

İş Deneyimi:

Hakkımda bilgi almak için önerebileceğim şahıslar:

Tel:

05435194296

Adres

Harmanlar Mah. Mehmetçik Cad. No :53 Merzifon/ AMASYA